

UMCS
UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki

Raport Samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Filozofia**

1. Poziomy studiów: **I i II stopnia**
2. Forma studiów: **Studia stacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}
Dyscyplina: Filozofia

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny: **Nie dotyczy**

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%

¹ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.) podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Efekty uczenia się obowiązujące od cyklu kształcenia 2019/2020

UCHWAŁA Nr XXIV – 27.20/19 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie dostosowania programów studiów do wymagań ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz przyporządkowania do dyscyplin naukowych kierunków prowadzonych na Wydziale Filozofii i Socjologii, rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020

Nazwa kierunku: FILOZOFIA

Profil – ogólnoakademicki

Poziom studiów: pierwszego stopnia

Dziedzina nauk humanistycznych; dyscyplina naukowa: filozofia

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – poziom 6

Symbole efektów kierunkowych	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do uniwersalnych charakterystyk PRK ³	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia PRK dla właściwego poziomu ⁴
1	2	3	4
	WIEDZA: ABSOLWENT ZNA I ROZUMIE	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_W01	W zaawansowanym stopniu miejsce i znaczenie filozofii w systemie nauk, a także jej specyfikę przedmiotową i metodologiczną.	P6U_W	P6S_WG, P6S_WK
K_W02	W zaawansowanym stopniu podstawową terminologię filozoficzną.	P6U_W	P6S_WG
K_W03	W zaawansowanym stopniu główne kierunki oraz najważniejsze stanowiska filozoficzne w zasadniczych okresach funkcjonowania filozofii.	P6U_W	P6S_WG
K_W04	W zaawansowanym stopniu zagadnienia związane z kształtowaniem się i historyczną zmiennością idei filozoficznych.	P6U_W	P6S_WG
K_W05	W zaawansowanym stopniu najważniejsze koncepcje, teorie, terminologię i metodologię z zakresu propedeutyki filozofii, logiki (pragmatycznej i formalnej), ontologii, epistemologii, etyki, estetyki, antropologii filozoficznej, filozofii religii, filozofii umysłu oraz filozofii polskiej.	P6U_W	6S_WG

³ Należy odnieść się do właściwego poziom PRK 6-8 zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. *o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji*

⁴ Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. *w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji*. W przypadku studiów inżynierskich powinny uwzględniać również możliwość uzyskania wszystkich kompetencji inżynierskich, o których mowa w cz. III rozporządzenia. Efekty uczenia się dla kierunków z dziedziny sztuki powinny zawierać odniesienia również do cz. II rozporządzenia.

K_W06	W zaawansowanym stopniu podstawowe metody analizy i interpretacji wytworów kultury właściwych dla wybranych szkół, nurtów i kierunków filozoficznych.	P6U_W	P6S_WG
K_W07	Powiązania filozofii z innymi dyscyplinami dziedziny nauk humanistycznych i społecznych, zwłaszcza z takimi jak psychologia, socjologia, politologia i teologia.	P6U_W	P6S_WG
K_W08	Społeczny kontekst uprawiania filozofii, a także dylematy współczesnej cywilizacji, których analiza i rozwiązanie wymaga wykorzystania wiedzy filozoficznej.	P6U_W	P6S_WK
K_W09	Wpływ filozofii na życie człowieka i jej powiązanie z problemami życia.	P6U_W	P6S_WK
K_W10	Filozoficzne podstawy kultury oraz rolę idei filozoficznych w powstawaniu dzieł i instytucji kultury.	P6U_W	P6S_WG
K_W11	Podstawowe zasady funkcjonowania instytucji kultury.	P6U_W	P6S_WK
K_W12	Zasady publikacji tekstu naukowego oraz podstawowe zasady ochrony własności intelektualnej i przemysłowej.	P6U_W	P6S_WK
K_W13	Podstawowe prawne, etyczne, psychologiczne i inne uwarunkowania działalności badawczej i analitycznej filozofa.	P6U_W	P6S_WK
K_W14	Podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.	P6U_W	P6S_WK
	UMIĘTNOŚCI: ABSOLWENT POTRAFI	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_U01	Wyszukiwać, selekcjonować, analizować, oceniać i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych.	P6U_U	PS6_UW
K_U02	Analizować teksty z zakresu filozofii.	P6U_U	PS6_UW
K_U03	Poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną oraz adekwatnie definiować pojęcia.	P6U_U	P6S_UW
K_U04	Formułować i analizować podstawowe problemy filozoficzne, dobrać adekwatne do nich metody i narzędzia badawcze, a następnie opracować i zaprezentować wyniki badań.	P6U_U	P6S_UW, P6S_UO
K_U05	Komunikować i przekazywać innym swoją wiedzę z dziedziny filozofii, zwracając uwagę na jej ścisły związek z problemami życia oraz różnymi kwestiami z obszaru funkcjonowania społeczeństwa i kultury.	P6U_U	P6S_UK
K_U06	Merytorycznie argumentować, z wykorzystaniem poglądów innych autorów, a także ocenić kontrargumenty i udzielić na nie odpowiedzi	P6U_U	P6S_UK

K_U07	Samodzielnie tworzyć typowe prace pisemne z wykorzystaniem najważniejszych ujęć teoretycznych i odpowiednich źródeł, a także przygotować wystąpienia ustne dotyczące szczegółowych zagadnień filozoficznych.	P6U_U	P6S_UW, P6S_UK
K_U08	Przeprowadzić krytyczną analizę różnych wytworów kultury, ocenić ich doniosłość filozoficzną oraz umieścić je we właściwym kontekście historyczno-kulturowym.	P6U_U	P6S_UW, PS6_UU
K_U09	Samodzielnie zdobywać wiedzę, a także rozwijać swoje umiejętności badawcze.	P6U_U	P6S_UW
K_U10	Planować i organizować pracę indywidualną i zespołową, także w ramach zespołów interdyscyplinarnych, w tym prawidłowo identyfikować zadanie badawcze i określać etapy jego realizacji.	P6U_U	P6S_UW, P6S_UO
K_U11	Komunikować się w zakresie filozofii w wybranym języku obcym, zgodnie z wymaganiami dla poziomu B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego	P6U_U	P6S_UK
K_U12	Planować proces uczenia się przez całe życie.	P6U_U	PS6_UU
K_U13	Organizować i brać udział w dyskusjach poświęconych istotnym zagadnieniom filozoficznym, społecznym i etycznym.	P6U_U	P6S_UK
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE: ABSOLWENT JEST GOTÓW DO	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_K01	Krytycznej oceny własnej wiedzy zawodowej, uzupełniania jej, korzystania z różnych instytucjonalnych i indywidualnych źródeł jej wsparcia i korekty.	P6U_K	P6S_KK
K_K02	Uświadamiania sobie i innym europejskiego dziedzictwa kulturowego, szczególnie w sferze dorobku intelektualnego, a także wpływu tegoż dziedzictwa na wydarzenia społeczne i kulturalne.	P6U_K	P6S_KO, P6S_KK
K_K03	Intensyfikowania swego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, a szczególnie do uczestniczenia w spotkaniach i dyskusjach – na uniwersytecie i poza nim – poświęconych ważnym zagadnieniom etycznym oraz współczesnym dylematom cywilizacji.	P6U_K	P6S_KO
K_K04	Przekazywania innym wiedzy z dziedziny filozofii wraz z informowaniem o korzyściach związanych poznawaniem filozofii i filozofowaniem.	P6U_K	P6S_KO, P6S_KK
K_K05	Przestrzegania przyjętych w środowisku naukowym norm postępowania, w szczególności zasad etyki zawodowej, a także dbania o dorobek i tradycje zawodu.	P6U_K	P6S_KR
K_K06	Podejmowania odpowiedzialności za własne środowisko społeczno-kulturowe, w różnych jego wymiarach, zgodnie z posiadaną wiedzą i kompetencjami, a także do promowania postaw przedsiębiorczych i innych działań służących	P6U_K	P6S_KO

	podniesieniu jakości życia na różnych poziomach środowiska społecznego.		
--	---	--	--

Nazwa kierunku: FILOZOFIA
 Profil – ogólnoakademicki
 Poziom studiów: drugiego stopnia
 Dziedzina nauk humanistycznych; dyscyplina naukowa: filozofia
 Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – poziom 7

Symbole efektów kierunkowych	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do uniwersalnych charakterystyk PRK ⁵	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia PRK dla właściwego poziomu ⁶
1	2	3	4
	WIEDZA: ABSOLWENT ZNA I ROZUMIE	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_W01	Najważniejsze przemiany historyczne, jakie zaszły w procesie rozwoju zachodniego rozumienia miejsca człowieka w kulturze i społeczeństwie.	P7U_W	P7S_WG
K_W02	W pogłębionym stopniu miejsce i znaczenie filozofii w systemie nauk, a także jej specyfikę przedmiotową i metodologiczną, a także podstawowe metody badań naukowych, zasady formułowania i uzasadniania hipotez.	P7U_W	P7S_WG, P7S_WK
K_W03	W pogłębionym stopniu terminologię filozoficzną, a także możliwości stosowania tejże terminologii do rozwiązywania złożonych problemów natury teoretycznej i praktycznej.	P7U_W	P7S_WG
K_W04	W pogłębionym stopniu główne kierunki oraz najważniejsze stanowiska filozoficzne w zasadniczych okresach funkcjonowania filozofii.	P7U_W	P7S_WG
K_W05	W pogłębionym stopniu zagadnienia związane z kształtowaniem się i historyczną zmiennością idei filozoficznych, w tym również szerszy aspekt historyczno-kulturowy warunkujący ową zmienność.	P7U_W	P7S_WG
K_W06	W pogłębionym stopniu najważniejsze koncepcje, teorie, terminologię i metodologię z zakresu propedeutyki filozofii, logiki (pragmatycznej i formalnej), ontologii, epistemologii, etyki, estetyki, antropologii filozoficznej, filozofii religii, filozofii umysłu oraz filozofii polskiej.	P7U_W	P7S_WG

⁵ Należy odnieść się do właściwego poziomu PRK 6-8 zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. *o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji*

⁶ Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. *w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji*. W przypadku studiów inżynierskich powinny uwzględniać również możliwość uzyskania wszystkich kompetencji inżynierskich, o których mowa w cz. III rozporządzenia. Efekty uczenia się dla kierunków z dziedziny sztuki powinny zawierać odniesienia również do cz. II rozporządzenia.

K_W07	W pogłębionym stopniu metody analizy i interpretacji wytworów kultury właściwych dla wybranych szkół, nurtów i kierunków filozoficznych, w tym również metody zestawiania i porównywania odmiennych i przeciwstawnych wobec siebie nurtów i kierunków.	P7U_W	P7S_WG
K_W08	W pogłębionym stopniu powiązania filozofii z innymi dyscyplinami dziedziny nauk humanistycznych i społecznych, zwłaszcza z takimi jak psychologia, socjologia, politologia i teologia.	P7U_W	P7S_WG, P7S_WK
K_W09	Społeczny kontekst uprawiania filozofii, a także dylematy współczesnej cywilizacji, których analiza i rozwiązanie wymaga wykorzystania wiedzy filozoficznej w powiązaniu z wiedzą z obszaru innych nauk humanistycznych.	P7U_W	P7S_WK
K_W10	Wpływ filozofii na życie człowieka i jej powiązanie z problemami życia.	P7U_W	P7S_WK
K_W11	Filozoficzne podstawy kultury oraz rolę idei filozoficznych w powstawaniu dzieł i instytucji kultury.	P7U_W	P7S_WG
K_W12	Podstawowe zasady funkcjonowania instytucji kultury – w różnych obszarach i okresach funkcjonowania kultury.	P7U_W	P7S_WK
K_W13	Zasady publikacji tekstu naukowego, a także podstawowe pojęcia i zasady z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej.	P7U_W	P7S_WK
K_W14	Podstawowe prawne, etyczne, psychologiczne i inne uwarunkowania działalności badawczej i analitycznej filozofa.	P7U_W	P7S_WK
K_W15	Podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości, a także potrafi je powiązać z różnymi aspektami funkcjonowania w kulturze i społeczeństwie.	P7U_W	P7S_WK
	UMIĘTNOŚCI: ABSOLWENT POTRAFI	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_U01	Rozpoznawać złożone uwarunkowania idei, kontekstów, problemów, dylematów współczesnej cywilizacji oraz, stosując odpowiednie metody i zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, samodzielnie dokonać ich krytycznej analizy.	P7U_U	P7S_UW
K_U02	Wyszukiwać, selekcjonować, analizować, oceniać i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych.	P7U_U	P7S_UW
K_U03	Sprawnie komunikować się w języku specjalistycznym w obszarze zagadnień dotyczących filozofii.	P7U_U	P7S_UK
K_U04	Formułować i analizować złożone i nietypowe problemy filozoficzne, dobrać adekwatne do nich metody i narzędzia badawcze, a także opracować i zaprezentować wyniki badań, wykorzystując posiadaną wiedzę do formułowania i testowania hipotez związanych z problemami badawczymi.	P7U_U	P7S_UW, P7S_UO
K_U05	W oryginalny, twórczy sposób komunikować i przekazywać innym swoją wiedzę z dziedziny filozofii, zwracając uwagę na jej ścisły związek z problemami życia oraz różnymi kwestiami z obszaru	P7U_U	P7S_UK

	funkcjonowania społeczeństwa i kultury, tym samym umożliwiając innym dostrzeżenie nowych rozwiązań.		
K_U06	Merytorycznie argumentować, z wykorzystaniem poglądów innych autorów, a także ocenić kontrargumenty i udzielić na nie odpowiedzi	P7U_U	P7S_UK
K_U07	Samodzielnie tworzyć typowe prace pisemne z wykorzystaniem najważniejszych ujęć teoretycznych i odpowiednich źródeł, a także przygotować wystąpienia ustne dotyczące szczegółowych zagadnień filozoficznych.	P7U_U	P7S_UW, P7S_UK,
K_U08	Przeprowadzić krytyczną analizę różnych wytworów kultury, ocenić ich doniosłość filozoficzną oraz umieścić je we właściwym kontekście historyczno-kulturowym.	P7U_U	P7S_UW, P7S_UU
K_U09	Orientować się we współczesnym życiu kulturalnym.	P7U_U	P7S_UU
K_U10	Współpracować w grupie i przyjmować w niej różne role.	P7U_U	P67_UO
K_U11	Samodzielnie planować i organizować pracę, zarówno indywidualną, jak i zespołową, przed i w trakcie realizacji różnych przedsięwzięć teoretycznych i praktycznych dotyczących różnych form uprawiania filozofii, w tym prawidłowo identyfikować zadanie badawcze i określać etapy jego realizacji.	P7U_U	P7S_UW, P7S_UO
K_U12	Skutecznie porozumiewać się w języku obcym nowożytnym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P7U_U	P7S_UK
K_U13	Samodzielnie planować i realizować proces uczenia się i osobistego rozwoju.	P7U_U	P7S_UU
K_U14	Organizować i brać udział w dyskusjach – zarówno w środowisku akademickim, jak i wydarzeniach popularyzujących wiedzę – poświęconych istotnym zagadnieniom filozoficznym, społecznym i etycznym, w tym również krytycznie oceniać stanowiska innych dyskutantów.	P7U_U	P7S_UK
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE: ABSOLWENT JEST GOTÓW DO	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_K01	Krytycznej oceny własnej wiedzy zawodowej, jej ustawicznego uzupełniania i korzystania z różnych instytucjonalnych i indywidualnych źródeł jej wsparcia i korekty, a także do przejawiania postawy konstruktywnego krytycyzmu w dyskusjach.	P7U_K	P7S_KK
K_K02	Uświadamiania sobie i innym europejskiego dziedzictwa kulturowego, szczególnie w sferze dorobku intelektualnego, a także wpływu tegoż dziedzictwa na wydarzenia społeczne i kulturalne.	P7U_K	P7S_KO, P7S_KK
K_K03	Intensyfikowania swego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, a szczególnie do uczestniczenia w spotkaniach i dyskusjach – na uniwersytecie i poza nim – poświęconych ważnym zagadnieniom etycznym oraz współczesnym dylematom cywilizacji.	P7U_K	P7S_KO

K_K04	Przekazywania innym wiedzy z dziedziny filozofii wraz z informowaniem o korzyściach związanych poznawaniem filozofii i filozofowaniem.	P7U_K	P7S_KO, P7S_KK
K_K05	Przestrzegania przyjętych w środowisku naukowym norm postępowania, w szczególności zasad etyki zawodowej, a także dbania o dorobek i tradycje zawodu.	P7U_K	P7S_KR
K_K06	Podjmowania odpowiedzialności za własne środowisko społeczno-kulturowe, w różnych jego wymiarach, zgodnie z posiadaną wiedzą i kompetencjami, a także do promowania postaw przedsiębiorczych i innych działań służących podniesieniu jakości życia na różnych poziomach środowiska społecznego.	P7U_K	P7S_KO

Efekty kształcenia obowiązujące przed cyklem kształcenia 2019/2020

UCHWAŁA Nr XXII –39.14/12 Senatu Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz studiów trzeciego stopnia na Wydziale Filozofii i Socjologii

Nazwa kierunku: FILOZOFIA

Profil – ogólnoakademicki

Poziom studiów: pierwszego stopnia

Symbol	Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów <i>filozofia</i> absolwent:	Odniesienie do efektów kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i społecznych
WIEDZA		
K_W01	ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej	H1A_W01
K_W02	zna podstawową terminologię filozoficzną	H1A_W02
K_W03	ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu propedeutyki filozofii, filozofii starożytnej, średniowiecznej, nowożytnej i współczesnej, filozofii polskiej, logiki pragmatycznej i formalnej oraz psychologii i socjologii	H1A_W03, S1A_W04
K_W04	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie ontologii, epistemologii, etyki, estetyki, filozofii umysłu, filozofii człowieka, filozofii religii	H1A_W04
K_W05	ma podstawową wiedzę o powiązaniach filozofii z innymi dyscyplinami obszaru nauk humanistycznych oraz społecznych	H1A_W05, S1A_W01, S1A_W04
K_W06	ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach i najważniejszych stanowiskach w filozofii współczesnej	H1A_W06
K_W07	zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji wytworów kultury właściwe dla wybranych szkół i kierunków filozoficznych	H1A_W07
K_W08	zna zasady publikacji tekstu naukowego i podstawowe zasady ochrony własności intelektualnej	H1A_W08, S1A_W10
K_W09	ma podstawową wiedzę na temat kształtowania się idei filozoficznych i historycznej zmienności pojęć filozoficznych	H1A_W09
K_W10	ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym	H1A_W10, S1A_W08, S1A_W05
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informację ze źródeł pisanych i elektronicznych	H1A_U01
K_U02	posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i	H1A_U02

	prezentację wyników, pozwalające na analizę typowych problemów filozoficznych	
K_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę, potrafi rozwijać swoje umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U03, SA1_U06; SA1_U07; SA1_U08
K_U04	poprawnie stosuje poznaną terminologię filozoficzną i adekwatnie definiuje pojęcia	H1A_U04
K_U05	potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych wytworów kultury, ocenić ich doniosłość filozoficzną i umieścić we właściwym kontekście historyczno-kulturowym	H1A_U05, S1A_U08
K_U06	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów innych autorów, oraz formułowania wniosków	H1A_U06
K_U07	potrafi jasno i wyraźnie komunikować swoją wiedzę z dziedziny filozofii	H1A_U07
K_U08	posiada umiejętność samodzielnego tworzenia typowych prac pisemnych z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i odpowiednich źródeł	H1A_U08, S1A_U09
K_U09	posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych dotyczących szczegółowych zagadnień filozoficznych	H1A_U09, S1A_U10
K_U10	ma umiejętności językowe w zakresie filozofii w wybranym języku obcym zgodne z wymaganiami dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego	H1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	ma ukształtowaną potrzebę uczenia się przez całe życie	H1A_K01, H1A_K06, S1A_K01
K_K02	potrafi pracować w zespole, posiada umiejętność planowania i organizacji pracy	H1A_K02, S1A_K02
K_K03	prawidłowo identyfikuje zadanie badawcze i określa etapy jego realizacji	H1A_K03, S1A_K03
K_K04	identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	H1A_K04, S1A_K04
K_K05	ma świadomość znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	H1A_K05
K_K06	jest otwarty na poznawanie nowych idei, wykazuje motywację do uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym	H1A_K06, S1A_K07, S1A_K06

Nazwa kierunku: FILOZOFIA
 Profil – ogólnoakademicki
 Poziom studiów: drugiego stopnia

Symbol	Po ukończeniu studiów drugiego stopnia na kierunku studiów <i>filozofia</i> absolwent:	Odniesienie do efektów kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		

K_W01	ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej	H2A_W01
K_W02	zna terminologię filozoficzną na poziomie rozszerzonym	H2A_W02
K_W03	ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę ogólną obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu wybranych działów filozofii i współczesnych problemów filozoficznych	H2A_W03
K_W04	ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę szczegółową w wybranych dziedzinach filozofii	H2A_W04
K_W05	ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach filozofii z innymi dyscyplinami nauk humanistycznych i społecznych, które pozwalają mu na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin	H2A_W05, H2A_S05
K_W06	ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych obejmujących wybrane obszary filozofii	H2A_W06
K_W07	zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania i problematyzowania różnych wytworów kultury właściwe dla wybranych tradycji filozoficznych	H2A_W07
K_W08	zna i rozumie zasady publikacji tekstu naukowego i podstawowe zasady ochrony własności intelektualnej	H2A_W08
K_W09	ma pogłębioną wiedzę na temat kształtowania się idei filozoficznych i historycznej zmienności pojęć filozoficznych	H2A_W09
K_W10	zna filozoficzne podstawy kultury oraz rozumie rolę idei filozoficznych w powstawaniu dzieł i instytucji kultury	H2A_W10
UMIĘTNOŚCI		
K_U01	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informację w wykorzystaniu z różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy	H2A_U01
K_U02	posiada pogłębione umiejętności badawcze obejmujące analizę dzieł filozoficznych, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne podejście do złożonych problemów filozoficznych	H2A_U02
K_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać swoje umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania kompetencji zawodowych	H2A_U03
K_U04	posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin naukowych oraz tworzenia syntetycznych opracowań	H2A_U04
K_U05	potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych wytworów kultury uwzględniając nowe osiągnięcia filozofii, w celu określenia miejsca i znaczenia tych wytworów w procesie historycznym	H2A_U05
K_U06	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem własnych poglądów, poglądów innych autorów, oraz formułowania wniosków i syntetycznych podsumowań	H2A_U06

K_U07	posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i własnego doświadczenia oraz umiejętność prezentacji krytycznych opracowań w różnych mediach	H2A_U07
K_U08	potrafi jasno i wyraźnie komunikować swoją wiedzę z dziedziny filozofii oraz popularyzować wiedzę filozoficzną	H2A_U08
K_U09	posiada pogłębioną umiejętność tworzenia prac pisemnych w języku polskim i wybranym języku obcym w określonych dziedzinach filozofii	H2A_U09
K_U10	posiada umiejętność przygotowania i wygłaszania odczytów, wykładów i prezentacji dotyczących szczegółowych zagadnień filozoficznych	H2A_U10
K_U11	ma umiejętności językowe w zakresie filozofii zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz potrafi inspirować proces uczenia się innych	H2A_K01
K_K02	potrafi pracować w zespole, posiada umiejętność planowania i organizacji pracy zespołowej	H2A_K02
K_K03	prawidłowo identyfikuje zadanie badawcze i określa etapy jego realizacji	H2A_K03
K_K04	identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	H2A_K04
K_K05	aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania i wzbogacenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego	H2A_K05
K_K06	jest otwarty na poznawanie nowych idei, aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym i społecznym	H2A_K06

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Leszek Kopciuch	Dr hab./ profesor UMCS/ Dziekan
Urszula Kusio	Dr hab./profesor UMCS/Prodziekan ds. studenckich
Tomasz Stefaniuk	Dr hab./ adiunkt ze stopniem naukowym dr. hab./ Przewodniczący Zespołu Programowego ds. kierunku Filozofia
Andrzej Ostrowski	Dr hab./ adiunkt ze stopniem naukowym dr. hab./ Dziekan poprzedniej kadencji
Honorata Jakuszko	Dr hab./ profesor UMCS/ Członek Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia
Andrzej Kapusta	Dr hab./ profesor UMCS
Marcin Rządeczka	Dr/ adiunkt/ Zastępca Dyrektora Instytutu Filozofii
Justyna Rynkiewicz	Dr/ adiunkt/ Członek Zespołu Programowego ds. kierunku Filozofia
Krzysztof Rojek	Dr/ adiunkt/ Członek Zespołu Programowego ds. kierunku Filozofia
Anna Szlachetka	Mgr/ Asystent Dziekana
Karolina Pierścińska	Mgr/ Specjalista ds. obsługi procesu dydaktycznego i jakości kształcenia

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	2
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	3
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	5
Prezentacja uczelni	18
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	19
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	19
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	32
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	43
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	49
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	53
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	57
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	60
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	61
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	68
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	72
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	74
SPIS ZAŁĄCZNIKÓW (Załączniki do opisu kryteriów, w wersji elektronicznej)	76
Część III. Załączniki	76
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	76
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	91
SPIS ZAŁĄCZONYCH PLIKÓW (Materiały uzupełniające)	95

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i auto refleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. W części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie to największa uczelnia publiczna we wschodniej Polsce. Do chwili obecnej UMCS ukończyło ponad 250 tys. absolwentów. Uczelnia prowadzi kształcenie na 11 Wydziałach w Lublinie oraz Wydziale Zamiejscowym w Puławach, na 80 kierunkach studiów oraz blisko 250 specjalnościach. Obecnie funkcjonuje na UMCS niemal 150 kół naukowych i organizacji ogólnouczelnianych. W 2017 roku UMCS otrzymał Logo HR Excellence in Research przyznawane przez Komisję Europejską. Uczelnia zdobyła też wiele znaczących tytułów i wyróżnień: „Uczelnia Liderów”, „Aurea Praxis”, „Dobra Uczelnia – Dobra Praca”. UMCS jest także laureatem konkursu „Najbardziej innowacyjna i kreatywna uczelnia w Polsce w tworzeniu perspektyw zawodowych”. W roku 2020 UMCS otrzymał prestiżowy tytuł Ambasadora Województwa Lubelskiego. UMCS wyróżnia zlokalizowany w centrum miasta kampus studencki, na który składają się budynki dydaktyczne, kluby, obiekty sportowe i kulturalne. Uczelnia posiada 9 akademików, oferujących 2500 miejsc o wysokim standardzie i dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Oceniany kierunek filozofia jest prowadzony na Wydziale Filozofii i Socjologii, który powstał w roku 1990 na bazie działającego od roku 1974 Międzyuczelnianego Instytutu Filozofii i Socjologii. Już od roku 1944 funkcjonowała na UMCS, na Wydziale Przyrodniczym, Katedra Logiki i Metodologii, kierowana przez prof. Narcyza Łubnickiego. Wydział zatrudnia obecnie 62 pracowników badawczo-dydaktycznych oraz 7 pracowników dydaktycznych. Posiada bardzo dobre zaplecze dydaktyczne, z nowoczesną aulą, pracownią komputerową, biblioteką i czytelnią. Obecnie na Wydziale Filozofii i Socjologii studiuje 77 cudzoziemców, co stanowi ponad 10% wszystkich studentów na Wydziale (742). Kierunek filozofia był ostatnio akredytowany w roku 2015. Obok studiów stacjonarnych filozofia I, II stopnia (oraz III stopnia – tylko rok 3 i 4) na WFIS są prowadzone również inne stacjonarne kierunki studiów: kognitywistyka – I i II st., europeistyka – I st., socjologia – I i II oraz III st. (tylko rok 3 i 4); zarządzanie w politykach publicznych – I st.; kreatywność społeczna – I st.; nauki o poznaniu i komunikacji społecznej – III st. (tylko rok 3 i 4); coaching i mentoring – podyplomowe studia kwalifikacyjne; menedżer XXI wieku – podyplomowe studia kwalifikacyjne).

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Program studiów stacjonarnych na kierunku filozofia I i II stopnia, prowadzonych na Wydziale Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, w zakresie koncepcji, celów kształcenia i efektów uczenia się jest przygotowany, stale monitorowany i korygowany pod kątem zgodności z wizją, misją i głównymi celami strategicznymi Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, zdefiniowanymi w dokumencie „Strategia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w latach 2019-2025”, przyjętym w Uchwale Nr XXIV-25-6/19 Senatu UMCS (Kr. 1, zał. 1). Do najważniejszych celów strategicznych Uczelni należą: w obszarze badań naukowych – zdecydowana poprawa pozycji naukowej UMCS wśród uczelni polskich, a także wyraźne podniesienie jakości i zwiększenie umiędzynarodowienia badań; w obszarze dydaktyki – utrzymanie poziomu aktywności dydaktycznej poprzez stałą modyfikację oferty programowej skierowanej do szerokiej grupy odbiorców w kraju i za granicą; w obszarze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym – zwiększenie roli uczelni w kształtowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego Lublina i regionu lubelskiego; w obszarze materialnego i kadrowego rozwoju uczelni – doskonalenie kompetencji pracowników, racjonalizacja struktury zatrudnienia oraz dostosowanie infrastruktury uczelnianej i procesów zarządzania uczelnią do współczesnych potrzeb w zakresie badań naukowych, dydaktyki oraz działalności kulturalnej i sportowej. Strategia UMCS określa również, że Uniwersytet jest miejscem zdobywania wiedzy przez studentów z Polski i z zagranicy, kształtującym model absolwenta wyposażonego w wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne dla dalszego rozwoju zawodowego. Uczelnia kształci zgodnie z ideałami humanizmu i tolerancji, w duchu szacunku dla prawdy, poszanowania praw oraz godności człowieka.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku filozofia I i II st. są ściśle powiązane z wizją, misją i celami strategicznymi Uczelni; są też określone przez główne cele WFIS w obszarze kształcenia: 1) umiędzynarodowienie procesu kształcenia; 2) utrzymywanie wysokiej jakości kształcenia; 3) stałe poprawianie warunków studiowania; 4) dostosowywanie oferty dydaktycznej do potrzeb rynku pracy. Studia filozoficzne są przeznaczone dla osób pragnących zdobyć gruntowne wykształcenie w zakresie filozofii, stanowiącej jeden z zasadniczych elementów wykształcenia humanistycznego. Dlatego studenci uzyskują (a) systematyczną i historyczną wiedzę filozoficzną, w stopniu zaawansowanym lub pogłębionym – stosownie do poziomu studiów. Na studiach II st. studenci (b) poznają w szczególności koncepcje i stanowiska współczesne. Studia filozoficzne (c) poszerzają horyzonty myślowe, (d) pokazują różnorodne systemy myślowe i ideowe, (e) kształtują u studentów instrumenty do konstruowania racjonalnego obrazu świata. Przygotowują absolwentów (f) otwartych na nowe idee, (g) racjonalnych i krytycznych w przyjmowanych działaniach i postawach. Celem jest też kształtowanie innych kompetencji „miękkich”, takich jak (h) innowacyjne, nieszablonowe myślenie, (i) gotowość do podejmowania wyzwań organizacyjnych, (j) otwartość na działania przedsiębiorcze – wszystkich tych kompetencji, które są cenione na współczesnym rynku pracy. Studia wyposażają też absolwentów w (k) umiejętność myślenia analitycznego oraz komunikatywnego prezentowania ujęć i poglądów dotyczących różnych obszarów życia społecznego. Celem studiów I st. jest też (l) przygotowanie absolwentów do podjęcia studiów II stopnia.

Związki tak zdefiniowanej koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi UMCS mają charakter ogólny i szczegółowy. Związki ogólne – między misją i strategią uczelni a wszystkimi poziomami studiów i specjalnościami – prezentują się zwłaszcza w celach (a), (c), (d), (e). Związki szczegółowe, tj. odnoszące się w szczególności do wybranych poziomów studiów lub specjalności obejmują cele: II st. (b), (d); I st.: specjalność teoretyczna – (c), (d), (e), (f), (k), (l); specjalność doradztwo i komunikacja w biznesie – (e), (g), (h), (i), (l); specjalność kultury azjatyckiej – (c), (d), (f), (h), (l).

Trzy elementy zgodności wymagają jednak szczególnego podkreślenia. 1) Koncepcja kształcenia na kierunku filozofia, ze względu na istotowe dla filozofii dążenie do prawdy oraz realizację innych wartości, w tym także wartości osobowych, ale też ze względu na różnorodność uargumentowanych

stanowisk filozoficznych, współgra z tymi elementami wizji UMCS, które traktują o kształceniu „zgodnie z ideałami humanizmu i tolerancji, w duchu szacunku dla prawdy, poszanowania praw oraz godności człowieka”. 2) Koncepcja, ze względu na łączące się z tymi studiami nabywanie kompetencji miękkich, wpisuje się w elementy strategii UMCS, które mówią o włączaniu się uczelni w rozwój otoczenia społeczno-gospodarczego regionu i Lublina, jako że są to kompetencje coraz bardziej cenione na dynamicznym i wymagającym kreatywności rynku pracy. Dlatego koncepcja ta (3) jest też zgodna z elementem strategii UMCS mówiącym o kształceniu profesjonalnych i otwartych na wartości elit intelektualnych, dla kraju i regionu.

Do oczekiwań formułowanych wobec kandydatów na studia I st. należą: zainteresowanie najogólniejszymi podstawami kultury europejskiej, otwartość na wartość wiedzy humanistycznej, zainteresowanie rozwojem kompetencji miękkich. Od kandydatów na studia II st. oczekuje się, że posiadają już orientację w zakresie historii filozofii i problematyki i stanowisk w podstawowych działach filozofii lub że są gotowi do uzupełnienia takiej wiedzy. Różnorodność filozofii, jak i różne możliwości jej zastosowań znajdują wyraz w proponowanych na studiach I st. trzech specjalnościach: filozofia teoretyczna, doradztwo i komunikacja w biznesie, kultury azjatyckie. Wybierając specjalność (w drugim semestrze), studenci mogą rozwijać swoje indywidualne zainteresowań, zdobywając jednocześnie wiedzę z przedmiotów z „kanonu filozoficznego” (Kr. 1, zał. 2, 3, 4, 5). Należy jednak odnotować, że studenci wybierają co roku specjalność teoretyczną; również w tym roku akademickim tylko ta specjalność zostanie uruchomiona (od drugiego semestru). **Ze względu na liczbę studentów na roku, nie było dotąd możliwe uruchomienie innych specjalności.**

Koncepcja kształcenia na kierunku filozofia st. I i II jest zgodna z głównymi kierunkami prowadzonej na UMCS działalności naukowej w dyscyplinie filozofia. Różnorodność filozofii ma odzwierciedlenie w naukowych profilach katedr funkcjonujących na WFIS oraz w różnorodności problematyki badanej przez ich pracowników. To z kolei odzwierciedla się w merytorycznej różnorodności programów studiów. Programy zawierają zarówno przedmioty zgodne z tradycyjnym kanonem filozoficznym, jak i przedmioty (przede wszystkim zajęcia fakultatywne, proseminaria, seminaria) powiązane ze specyfiką zainteresowań poszczególnych pracowników i prowadzonych przez nich badań. Różnorodność zajmowanych stanowisk i wielość teoretycznych perspektyw stanowi bardzo charakterystyczny element pracowników WFIS prowadzących zajęcia na kierunku filozofia. Oto kilka przykładów: prof. dr hab. Jacek Paśniczek zajmuje się m.in. logiką fikcji i ontologią formalną; prof. dr hab. Teresa Pękala – m.in. estetyką performatywną; prof. dr hab. Lesław Hostyński specjalizuje się w aksjologii (zwłaszcza polskiej) i etyce, ks. prof. dr hab. Andrzej Szostek prowadzi badania z etyki ogólnej i etyki szczegółowej; prof. dr hab. Marek Hetmański zajmuje się różnymi zagadnieniami z filozofii nauki; prof. dr hab. Janusz Jusiak (który w roku 2020 przeszedł na emeryturę) prowadzi badania m.in. w obszarze filozofii muzyki; dr hab. Honorata Jakuszko, prof. UMCS jest historykiem filozofii, zwłaszcza w obszarze filozofii nowożytnej i współczesnej; dr hab. Krzysztof Kosior, prof. UMCS koncentruje swoje badania wokół myśli chińskiej; dr hab. Leszek Kopciuch, prof. UMCS zajmuje się zwłaszcza filozofią niemiecką i teoriami działania (w tym działania kreatywnego); dr hab. Tomasz Stefaniuk bada myśl świata islamu; dr hab. Andrzej Kapusta, prof. UMCS bada zagadnienia z pogranicza filozofii i psychiatrii; dr hab. Andrzej Łukasik, prof. UMCS zajmuje się filozofią przyrody.

O wysokich kompetencjach pracowników badawczo-dydaktycznych Instytutu Filozofii świadczą organizowane konferencje, w których uczestniczą uznani badacze w kraju i za granicą. W latach 2016-2020 WFIS zorganizował kilka ważnych konferencji międzynarodowych. 1) *El pensamiento filosófico – social en España y América Latina. Encuentro dedicado a la memoria del profesor Eugeniusz Górski en el quinto aniversario de su muerte* (2018, przewodniczący dr hab. Krzysztof Polit, prof. UMCS <http://filozofiahiszpanska.umcs.lublin.pl/es/casa/>), w której udział wzięło 10 naukowców z uczelni zagranicznych, przede wszystkim z Hiszpanii. 2) *2nd Conference of the International Association for Cognitive Semiotics* (IACS 2016, przewodniczący – dr Piotr Konderak) poświęcona problematyce szeroko rozumianych procesów tworzenia znaczeń: za pośrednictwem języka, innych rodzajów znaków, jak również w percepcji i w działaniu. Abstrakty na tę konferencję zgłosiło 135 autorów z 24 krajów i 4

kontynentów. 3) Konferencja była organizowana we współpracy z International Association for Cognitive Semiotics. Wykłady plenarne wygłosili: Eva Jablonka (Tel Aviv University), Bruce McConachie (University of Pittsburgh), Simon Kirby (University of Edinburgh), Frederik Stjernfelt (Aalborg University), Esther Pascual (Zhejiang University) and Terrence Deacon (University of California, Berkeley). W pracach komitetu organizacyjnego brało udział 4 pracowników Instytutu Filozofii: przewodniczący – dr Piotr Konderak, dr hab. Piotr Giza, prof. UMCS, dr Marcin Krawczyk, dr Monika Malmon. 3) W czerwcu 2019 Instytut Filozofii UMCS, we współpracy z Nicolai Hartmann Society i Instytutem Filozofii UŚ, zorganizował w Katowicach międzynarodową konferencję „Nicolai Hartmann International Conference” (dr hab. Leszek Kopciuch prof. UMS był współprzewodniczącym konferencji): <https://www.nicolaihartmann.us.edu.pl/conference/>. 4) W grudniu 2020 dr hab. Leszek Kopciuch, prof. UMCS zorganizował (zdalne) międzynarodowe sympozjum Nicolai Hartman’s Philosophy Today, w którym wzięło udział 8 badaczy – ekspertów z obszaru studiów nad myślą Hartmanna (z Niemiec, USA, Rosji i Polski): <https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,55,konferencja-nicolai-hartmann-international-conference-78998.chtm>

W latach 2016-2020 zorganizowano 19 konferencji ogólnopolskich o charakterze filozoficznym, 8 konferencji o charakterze interdyscyplinarnym, zwanych Otwartymi Seminariami Filozoficzno-Psychiatrycznymi, których inicjatorem był dr hab. Andrzej Kapusta, prof. UMCS, absolwent studiów medycznych, specjalizujący się w filozofii psychiatrii. Ponadto były współorganizowane ogólnopolskie konferencje, mające związek z występującą w programie studiów filozofii I stopnia specjalnością doradztwo i komunikacja w biznesie, np. *Coach, Trener, Doradca zawodami XXI wieku*, (2016); *Wsparcie dla biznesu – potrzeby, oczekiwania, możliwości – dialog dla kompetencji jutra* (2017); *Jak zamienić swoją pasję w biznes?* (2019).

O wysokim poziomie kompetencji pracowników Instytutu Filozofii świadczą realizowane projekty badawcze. Szczególną aktywność w tym zakresie przejawiał, realizujący zajęcia z translatorium w języku obcym oraz z filozofii religii, dr Grzegorz Polak, który 4-krotnie uzyskał duże środki finansowe na własne badania, opublikował monografię *Wczesny buddyzm a chan. Medytacja i wyzwolenie*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2020 i rozpoczął procedurę habilitacyjną. Są to następujące projekty: 1) 「禪宗」與「早期佛教」的禪修方法和哲學思想之比較研究 (*Chinese Chan and Early Buddhism—A Comparative Study of Meditative Methods and Philosophical Ideas*) 2017–2018, Chung-Hwa Institute of Buddhist Studies 中華佛學研究所; 2) *Chan Buddhism in relation to early Buddhism: A reassessment based on new results of research of early Buddhist literature*, 2019, Sheng Yen Education Foundation Grant for Visiting Scholars From Abroad, National Chengchi University in Taipei (NCCU); 3) *Filozoficzne idee pierwotnego buddyźmu: krytyczna rekonstrukcja przy zastosowaniu podejścia interdyscyplinarnego* 2019–2022, OPUS 16, finansowany przez NCN; 4) grant na udział w konferencji *From the Caoxi Creek to Mogao Cave: Interdisciplinary Studies of Chan Buddhism and the Dunhuang Cache from Multiple Sources and Perspectives*, DILA, Taiwan, 2018, Chung-Hwa Institute of Buddhist Studies. Tytuł wystąpienia: *Early Buddhism and Chan: A Comparative Study of Selected Meditative Concepts*.

Innym przykładem właściwej korelacji między zajęciami dydaktycznymi na filozofii (logika pragmatyczna, logika formalna) a badaniami naukowymi jest aktywność dr Barbary Trybulec, która w latach 2015-2017 realizowała projekt badawczy *Teza umysłu rozszerzonego a podmiot wiedzy* w ramach konkursu Sonata finansowanego przez NCN. Obecnie ma wszczętą procedurę habilitacyjną. Dr hab. Andrzej Kapusta, prof. UMCS (prowadzi na filozofii I st. zajęcia z psychologii,) realizował project *Experts for Change – Personal and Cultural Transformation – Multidisciplinary Perspective* NAWA) (2018-2019) Comenius University in Bratislava. Prof. dr hab. Marek Hetmański, realizujący zajęcia z epistemologii i propedeutyki filozofii jest kierownikiem projektu: *Filozofia nauki, epistemologia, semiotyka, logika i aksjologia: Ludwik Fleck, Narcyz Łubnicki, Leon Koj, Zdzisław Cackowski*; Nr rejestr. 21H 19000388 NPRH, Universalia 2.1. (2020-2022). Planowanym rezultatem badań ma być antologia tekstów wymienionych lubelskich filozofów z UMCS. Teksty będą przełożone na język angielski i opublikowane w Wydawnictwie Brill/Rodopi.

Niektórzy pracownicy Instytutu Filozofii są wykonawcami w grantach realizowanych poza macierzystą uczelnią, co świadczy o docenieniu ich kompetencji przez zewnętrzne ośrodki badawcze. Dr Barbara

Trybulec w latach 2013-2016 opracowywała temat *Podmiot poznający w koncepcji poznania usytuowanego*, dr hab. Paweł Bytniewski realizował temat *Filozoficzna myśl o nauce we Francji: epistemologiczno-historyczne koncepcje nauki – G. Bachelard, G. Canguilhem, M. Foucault; L. Althussera epistemologiczna koncepcja lektury; J.-F. Lyotarda etiologia wiedzy* w ramach grantu NPRH *Filozofia o nauce. Dywersyfikacja tradycji i koncepcji* kierowanego przez prof. dr hab. Małgorzatę Czarnocką. Dr hab. Małgorzata Kowalewska, prof. UMCS realizowała w latach 2012-2017 temat *Edycja krytyczna dzieła filozoficznego Quaestiones in libros Parvorum naturalium Aristotelis Pawła z Worcestera* w ramach projektu *Corpus Philosophorum Polonorum* finansowanego przez NPRH, kierowanego przez prof. dr hab. Mikotaja Olszewskiego. Mgr Krzysztof Rojek w latach 2018-2019 realizował indywidualny grant naukowy z Funduszu Młodych Naukowców *Wolność w kontekście determinizmu. Analiza porównawcza teorii N. Hartmanna i R.H. Kane'a*; opublikował on monografię pod tym tytułem i uzyskał stopień doktora.

Studenci korzystają z publikacji naukowych własnych nauczycieli. Np. monografia Andrzeja Łukasika, *Filozoficzne zagadnienia mechaniki kwantowej*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2017 jest przydatna w realizacji prowadzonych przez niego zajęć z filozofii przyrody (filozofia II stopnia), podobnie jak hasła: *Atom*, [w:] Z. Roskal (red.) *Encyklopedia Filozofii Przyrody*, Wyd. KUL, Lublin 2016, s. 7-27 oraz *Próżnia*, [w:] tamże, s. 279-288. Dr hab. Leszek Kopciuch, prof. UMCS jest autorem monografii *Szkice systematyczne z filozofii dziejów* (Wyd. UMCS, Lublin 2014). Wydawnictwo UMCS otrzymało wyróżnienie za tę publikację w konkursie organizowanym przez Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych na „Najlepszy podręcznik i skrypt akademicki” w ramach 18. Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie. Prof. dr hab. Lesław Hostyński, dr hab. Andrzej Łukasik, prof. UMCS, dr hab. Leszek Kopciuch, prof. UMCS, dr hab. Honorata Jakuszko, prof. UMCS mają publikacje (z zakresu etyki, filozofii przyrody, aksjologii i filozofii nowożytnej) w serii *Dydaktyka Filozofii* realizowanej w Wydawnictwie KUL. Studenci korzystają także z haseł publikowanych w 10-tomowej *Powszechnej Encyklopedii Filozofii* wydawanej w Lublinie w latach 2000-2010 przez Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, obecnie tłumaczonej na język angielski. Autorami haseł byli pracownicy: dr hab. Honorata Jakuszko, prof. UMCS (redaktor działu: filozofia nowożytna), dr hab. Małgorzata Kowalewska (redaktor działu: filozofia polska), prof. dr hab. Teresa Pękała, dr hab. Mariola Kuszyk-Bytniewska, dr hab. Krzysztof Kosior, prof. UMCS, dr hab. Artur Koterski, prof. UMCS, dr hab. Marek Szymański, dr hab. Paweł Bytniewski, prof. UMCS.

Pracownicy WFIS podejmują również starania, by studenci włączali się w proces badawczy, w zakresie pasjonującej ich problematyki. Przykładem mogą być studenci: Michał Bochen i Maciej Wodziński, którzy zostali z sukcesem włączeni przez dr. hab. Pawła Sikorę w badania nad filozofią Hegla, czego owocem były także opublikowane przez nich artykuły i współpraca przy naukowej redakcji części tematycznej numeru czasopisma „Kultura i Wartości” (<https://journals.umcs.pl/kw/issue/view/423/showToc>).

Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy gwarantowana jest przez ciągłą współpracę jego przedstawicieli, interesariuszy zewnętrznych, z WFIS, w szczególności z władzami Wydziału oraz zespołem programowym kierunku. Współpraca ta (oprócz innych form szczegółowo opisanych w Kryterium 6 i 10) polega na bieżącym i okresowym monitorowaniu przez Zespół programowy koncepcji kształcenia pod kątem potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego – w oparciu o opinie sporządzane przez interesariuszy zewnętrznych. Krytyczne uwagi i sugestie są analizowane przez Zespół programowy, a następnie, jeżeli są zasadne i jest to możliwe pod względem formalnym, uwzględniane w procesie doskonalenia koncepcji kształcenia i programu studiów (korekty, wprowadzanie nowych treści programowych) i jego realizacji. Rola i znaczenie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych jest bardzo ważna w opracowaniu i doskonaleniu koncepcji kształcenia. Interesariusze zewnętrzni, reprezentując otoczenie społeczno-gospodarcze, dostarczają podstawowych wiarygodnych informacji na temat jego potrzeb oraz rynku pracy. Ponadto, ich przedstawiciele podczas prac Zespołu programowego, którego są formalnymi członkami, biorą czynny udział w analizowaniu zgłaszanych uwag i sugestii. Wraz z interesariuszami wewnętrznymi (nauczycielami akademickimi oraz przedstawicielami studentów) wypracowują wspólne stanowisko w kwestii koncepcji kształcenia i jej doskonalenia. W związku z opinią wyrażaną przez interesariuszy zewnętrznych

(<https://www.umcs.pl/pl/interesariusze-zewnetrzni,20975.htm>) prowadzone są obecnie prace nad przystosowaniem programu studiów na kierunku filozofia I st. do kompetencji nauczycielskich.

Filozofia uczy logicznego, samodzielnego i krytycznego myślenia, a także precyzyjnego sposobu wypowiadania się. Pozwala lepiej zrozumieć samego siebie i świat, uczy tolerancji i otwartości na innego człowieka oraz inne kultury. Studia filozoficzne służą poszerzeniu horyzontów intelektualnych, tworzeniu racjonalnego obrazu świata, pozyskaniu kompetencji miękkich niezbędnych do kreatywnego myślenia, ułatwiając w ten sposób absolwentom odnalezienie się na dynamicznym rynku pracy i przygotowując do pełnienia różnych ról społecznych.

Absolwent studiów I st. ma ogólną, uporządkowaną i zaawansowaną wiedzę z zakresu propedeutyki filozofii, historii filozofii (starożytnej, średniowiecznej, nowożytnej i współczesnej) oraz logiki, a także z zakresu dyscyplin systemowych filozofii. Rozumie znaczenie filozofii w kulturze intelektualnej Europy oraz miejsce filozofii polskiej w tradycji myśli Zachodu. Potrafi dokonywać analizy i interpretacji tekstów źródłowych z filozofii. Ma też określone sprawności intelektualne: umiejętność prezentowania koncepcji filozoficznych oraz sytuowania ich w określonej epoce, umiejętność formułowania sądów i ich uzasadniania, umiejętność analizy oraz formułowania i rozwiązywania problemów, planowania i organizacji współpracy w zespole oraz udziału w dyskusji. Absolwent zna też zaawansowane techniki argumentacyjne i techniki translatorskie (języki obce, nowożytny i klasyczny). Jest komunikatywny, otwarty na nowe idee i krytyczny. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów II st. w zakresie filozofii lub innej dyscypliny z dziedziny nauk humanistycznych. Informacje przekazywane przez absolwentów studiów I st. świadczą, że z powodzeniem kontynuują oni studia na studiach magisterskich z dziedziny nauk społecznych.

Absolwent specjalności filozofia teoretyczna poza ogólną wiedzą filozoficzną ma wiedzę szczegółową w zakresie ontologii, epistemologii, etyki, estetyki, filozofii umysłu, filozofii człowieka i filozofii religii. Zdobyte umiejętności i kompetencje dają możliwość rozwoju zainteresowań o charakterze badawczym oraz pracy zawodowej, w której niezbędna jest wiedza teoretyczna z zakresu filozofii i jej powiązań z innymi dyscyplinami. Absolwent specjalności doradztwo i komunikacja w biznesie (specjalność ta nie była i nie jest uruchomiona), poza ogólną wiedzą filozoficzną, ma wiedzę dotyczącą pracy nad sobą, jak też zasad komunikacji i negocjacji, niezbędnych do funkcjonowania w przedsiębiorstwie i szeroko pojętym biznesie. Ma też wiedzę na temat współczesnych metod zarządzania organizacjami i zasad przywództwa. Praktyczne kompetencje są podbudowane wiedzą systematyczną, historyczną i kulturową, a także łączą się z otwartą postawą na różnorodne wartości związane z funkcjonowaniem człowieka w społeczeństwie. Absolwent specjalności kultura azjatyckie (również ta specjalność nie była i nie jest uruchomiona) ma ogólną wiedzę filozoficzną oraz wiedzę dotyczącą podstaw komunikacji międzykulturowej, zna również tradycję filozoficzną Zachodu. Ponadto ma uporządkowaną wiedzę na temat kultury chińskiej, indyjskiej i muzułmańskiej, a w szczególności filozoficznej i religijnej myśli chińskiej, filozoficznej i religijnej myśli Chin, Indii, a także myśli świata islamu i buddyzmu jako religii światowej. Posługuje się językiem chińskim (mandaryńskim) na poziomie podstawowym. Jest otwarty na różnorodność kulturową i jest świadomy różnic związanych z funkcjonowaniem w różnych kręgach kulturowych. Kompetencje te czynią absolwenta pożądanym pracownikiem w tych sektorach gospodarki, administracji publicznej i życia kulturalnego, w których zachodzą kontakty z przedstawicielami kultur azjatyckich (szczególnie jeśli kwalifikacje absolwenta zostaną poszerzone w ramach odpowiednich szkoleń zawodowych).

Absolwent studiów II st. ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę z zakresu filozofii przyrody, filozofii języka, filozofii kultury, filozofii społecznej, filozofii sztuki, aksjologii, współczesnych koncepcji świadomości, współczesnych teorii działania, współczesnej myśli religijnej i ateistycznej, retoryki, filozofii Wschodu czy kultury ponowoczesnej. Ma też ogólną wiedzę z zakresu dyscyplin pokrewnych filozofii: psychologii, socjologii i metodologii nauk humanistycznych. Zna tradycje filozoficzne i aktualne dyskusje światopoglądowe. Wykazuje określone sprawności intelektualne: potrafi analizować i krytycznie interpretować teksty filozoficzne (również w języku obcym). Posiada też pogłębione umiejętności formułowania, analizy i rozwiązywania problemów, planowania i organizacji pracy, współpracy w zespole, prowadzenia dyskusji, uzasadniania własnego stanowiska, logicznego rozumowania oraz

budowania racjonalnego obrazu świata. Wykazuje się kreatywnością, jest komunikatywny i otwarty na nowe idee. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów w szkole doktorskiej w zakresie filozofii lub innej dyscypliny z dziedziny nauk humanistycznych.

Studia filozoficzne ułatwiają odnalezienie się absolwentom na współczesnym, dynamicznym rynku pracy, a także przygotowują do ról społecznych związanych z wykorzystaniem wiedzy filozoficznej i jej powiązań z innymi dyscyplinami. Absolwent studiów I st. (zależnie od specjalności) może podjąć pracę m.in. w branży publicznych relacji i kontaktów z otoczeniem (Public Relations), jako pracownik w działach personalnych i zarządzania kadrami (Human Resources), specjalista ds. rekrutacji, wdrożenia, oceniania efektów pracy, szkolenia pracowników, trener komunikacji interpersonalnej, coach rozwoju, doradca etyki biznesu, pracownik w instytucjach i organizacjach społecznych, specjalista do spraw kultury firmy, rzecznik, opiniodawca etyczny dla firm, mediator i negocjator, trener autoprezentacji i operatywności, koordynator projektów interdyscyplinarnych, pracownik w wydziałach strategii i koordynacji rozwoju lub promocji miasta, nauczyciel etyki i filozofii (po uzyskaniu uprawnień nauczycielskich). Może również podjąć zatrudnienie w turystyce, sektorze handlu zagranicznego, administracji publicznej (praca z uchodźcami i imigrantami), środkach masowego przekazu oraz instytucjach kultury. Absolwent studiów II st. może podjąć pracę na stanowiskach wymagających wyższych kompetencji niż absolwent studiów I st., m.in. w branży publicznych relacji i kontaktów z otoczeniem (Public Relations), jako pracownik w działach personalnych i zarządzania kadrami (Human Resources), pracownik w instytucjach i organizacjach społecznych, specjalista do spraw kultury firmy, rzecznik, opiniodawca etyczny dla firm, mediator i negocjator, pracownik w wydziałach strategii i koordynacji rozwoju lub promocji miasta, nauczyciel filozofii i etyki (pod warunkiem uzyskania uprawnień nauczycielskich). Jest również przygotowany do tego, aby podjąć pracę badawczą-dydaktyczną na uczelni.

Koncepcja kształcenia na kierunku filozofia jest nakierowana na kształcenie na wysokim poziomie, zapewniając absolwentom wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne do podjęcia pracy zawodowej, w tym kariery naukowej: prowadzenie wysokiej jakości badań wnoszących istotny wkład w rozwój nauki, kultury i gospodarki, przyczyniających się do lepszego diagnozowania i rozumienia życia społecznego poprzez prowadzoną działalność dydaktyczną, badawczą, społeczną, kulturalną. Program kształcenia zawiera przedmioty do wyboru (prowadzone także w językach obcych), dzięki czemu można go dostosować do indywidualnych zainteresowań. **Wyróżnia go też oferta zajęć fakultatywnych**, która jest bogata i obejmuje różnorodną tematykę, związaną zarówno z filozofią, jak i z naukami jej pokrewnymi (socjologia, psychologia, nauki o kulturze etc.)

Celem studiów I st. jest wykształcenie absolwenta o szerokich horyzontach umysłowych, rozumiejącego potrzebę ciągłego uczenia się i podnoszenia własnych kompetencji. Na tym stopniu koncepcja kształcenia opiera się zarówno na tradycyjnym kanonie filozoficznym, jak i na przedmiotach przeznaczonych dla specjalności, co wraz z dużą liczbą fakultetów daje studentom duże możliwości indywidualizacji uczenia się. Studenci specjalności filozofia teoretyczna, oprócz historii filozofii, zdobywają wiedzę m. in. z zakresu takich dyscyplin jak ontologia, epistemologia, filozofia przyrody, filozofia społeczna, logika, etyka, aksjologia czy estetyka. Studenci specjalności doradztwo i komunikacja w biznesie mogą uzyskać ogólną wiedzę filozoficzną, a także wiedzę dotyczącą zasad komunikacji i negocjacji oraz współczesnych metod zarządzania organizacjami i zasad przywództwa. Studenci specjalności kultura azjatyckie mogą zdobyć ogólną wiedzę filozoficzną oraz wiedzę dotyczącą podstaw komunikacji międzykulturowej, jak również kultury chińskiej, indyjskiej i muzułmańskiej. Na wszystkich specjalnościach zdobyte umiejętności i kompetencje społeczne przygotowują studentów do samodzielnego poszukiwania informacji i współpracy grupowej. Studenci dysponują ponadto takimi umiejętnościami oraz kompetencjami jak: korzystanie z zasad komunikacji i negocjacji, a także z współczesnych metod zarządzania organizacjami i zasad przywództwa (dla specjalności doradztwo i komunikacja w biznesie); otwartość na różnorodność kulturową i świadomość różnic związanych z funkcjonowaniem w odmiennych kręgach kulturowych, posługiwanie się językiem chińskim (mandaryńskim) na poziomie podstawowym (specjalność kultura azjatyckie); prezentowanie koncepcji filozoficznych, formułowanie uzasadnień sądów, analiza oraz formułowanie i rozwiązywanie problemów teoretycznych (specjalność filozofia teoretyczna).

Program studiów II st. wyróżnia nakierowanie na filozoficzne problemy współczesności oraz indywidualizacja kształcenia. Dobór przedmiotów wykracza poza tradycyjnie przyjęty kanon filozofii. Student indywidualizuje swoje kształcenie, wybierając spośród oferowanych fakultetów, seminariów i proseminariów. Fakultety prowadzą nauczyciele akademicy w oparciu o swoje najnowsze badania, odpowiadające wymaganiom współczesnej wiedzy akademickiej. Różnorodność tematyczna oferowanych fakultetów wpływa korzystnie na poziom nauczania, a przede wszystkim wpływa na kształcenie u studentów krytycznego myślenia. Indywidualizacja kształcenia na tym poziomie studiów nie tylko umożliwia studentom dokonywanie wyborów w ramach programu kształcenia, lecz również przygotowuje do aktywności zawodowej i pełnienia rozmaitych ról społecznych, m.in. tych które wymagają poszerzonych kompetencji miękkich i pogłębionej wiedzy teoretycznej w zakresie filozofii i jej związków z innymi dyscyplinami nauki.

Powiązanie kluczowych kierunkowych efektów uczenia się i ich związek z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną filozofia, do której kierunku jest przyporządkowany, pokazuje poniższa tabela.

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się	Związek z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów	Związek z dyscypliną filozofia, do której kierunku jest przyporządkowany
Absolwent zna i rozumie:		
W zaawansowanym stopniu podstawową terminologię filozoficzną K_W02	Znajomość terminologii jest elementem kanonu wykształcenia filozoficznego; zakres tej znajomości jest dostosowany do poziomu studiów I stopnia.	Terminologia w tym zakresie jest podstawowa dla dyscypliny filozofia
W zaawansowanym stopniu główne kierunki oraz najważniejsze stanowiska filozoficzne w zasadniczych okresach funkcjonowania filozofii K_W03	Ich znajomość należy do kanonu wykształcenia filozoficznego, w wymiarze dostosowanym do poziomu studiów	Kierunki i stanowiska filozoficzne wyznaczają pod względem formalnym i merytorycznym zakres przedmiotowy dyscypliny filozofia.
W zaawansowanym stopniu najważniejsze koncepcje, teorie, terminologię i metodologię z zakresu propedeutyki filozofii, logiki (pragmatycznej i formalnej), ontologii, epistemologii, etyki, estetyki, antropologii filozoficznej, filozofii religii, filozofii umysłu oraz filozofii polskiej K_W05	Znajomość zagadnień i stanowisk z różnych działów filozofii należy do kanonu wykształcenia filozoficznego, w wymiarze charakterystycznych dla tego stopnia studiów	Subdyscypliny filozofii wyznaczają pod względem formalnym i merytorycznym zakres przedmiotowy dyscypliny filozofia.
Powiązania filozofii z innymi dyscyplinami dziedziny nauk humanistycznych i społecznych, zwłaszcza z takimi jak psychologia, socjologia, politologia i teologia K_W07	W koncepcji kształcenia filozofia ukazana jest jako zarówno jako dyscyplina źródłowa dla innych dyscyplin, jak i jako dyscyplina wykorzystująca ich wyniki	Historycznie, dyscyplina filozofia jest elementem źródłowym dla innych dyscyplin nauki, a w konsekwencji również współcześnie jest z nimi powiązana

<p>Spółeczny kontekst uprawiania filozofii, a także dylematy współczesnej cywilizacji, których analiza i rozwiązanie wymaga wykorzystania wiedzy filozoficznej</p> <p>K_W08</p>	<p>Znajomość wyzwań współczesnego świata społecznego jest warunkiem praktycznych zastosowań wiedzy filozoficznej (w szczególności specjalność Doradztwo i komunikacja w biznesie)</p>	<p>Filozofia jest uprawiana w uwarunkowaniach społecznych i dąży do analizy i rozwiązania powstających w nich problemów.</p>
<p>Filozoficzne podstawy kultury oraz rolę idei filozoficznych w powstawaniu dzieł i instytucji kultury</p> <p>K_W10</p>	<p>Ich znajomość i rozumienie są istotne dla możliwości efektywnego przejścia do aktywności w otoczeniu społecznym (wiedza w tym zakresie jest także ważna w specjalności Kultury azjatyckiej)</p>	<p>Filozofia jest elementem kulturotwórczym.</p>
<p>Zasady publikacji tekstu naukowego oraz podstawowe zasady ochrony własności intelektualnej i przemysłowej</p> <p>K_W12</p>	<p>Znajomość zasad publikacji tekstu oraz aspektów prawnych w tym zakresie jest elementem kanonu nowoczesnego wykształcenia filozoficznego</p>	<p>Publikacja tekstów naukowych przy uwzględnieniu aspektów formalno-prawnych stanowi podstawowe narzędzie wykorzystywane w dyscyplinie filozofia do prezentowania wyników badań.</p>
<p>Podstawowe prawne, etyczne, psychologiczne i inne uwarunkowania działalności badawczej i analitycznej filozofa</p> <p>K_W13</p>	<p>Uwzględnienie uwarunkowań działalności badawczej i analitycznej jest elementem kanonu nowoczesnego wykształcenia filozoficznego</p>	<p>Różnego rodzaju uwarunkowania działalności badawczej i analitycznej stanowią zakres przedmiotowy hermeneutyki i tym samym bezpośrednio związane są z dyscypliną filozofia.</p>
<p>Absolwent potrafi:</p>		
<p>Wyszukiwać, selekcjonować, analizować, oceniać i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych</p> <p>K_U01</p>	<p>Wypracowanie umiejętności badawczych w zakresie filozofii w wymiarze właściwym dla poziomu studiów.</p>	<p>Są to umiejętności niezbędne dla prowadzenia badań w zakresie dyscypliny filozofia</p>
<p>Formułować i analizować podstawowe problemy filozoficzne, dobrać adekwatne do nich metody i narzędzia badawcze, a następnie opracować i zaprezentować wyniki badań</p> <p>K_U04</p>	<p>Są to umiejętności badawcze należące do kanonu wykształcenia filozoficznego na tym poziomie studiów</p>	<p>Są to umiejętności niezbędne dla prowadzenia badań w zakresie dyscypliny filozofia</p>
<p>Merytorycznie argumentować, z wykorzystaniem poglądów innych autorów, a także ocenić kontrargumenty i udzielić na nie odpowiedzi</p> <p>K_U06</p>	<p>Umiejętności należące do kanonu wykształcenia filozoficznego na tym poziomie, umożliwiające także efektywną aktywność w otoczeniu społeczno-kulturowym</p>	<p>Są to umiejętności niezbędne dla prowadzenia badań w zakresie dyscypliny filozofia i ich praktycznego wykorzystania</p>

Samodzielnie zdobywać wiedzę, a także rozwijać swoje umiejętności badawcze K_U09	Istotny element nowoczesnego kształcenia w zakresie właściwym dla poziomu studiów	Są to umiejętności niezbędne dla prowadzenia badań w zakresie dyscypliny filozofia
Komunikować się w zakresie filozofii w wybranym języku obcym, zgodnie z wymaganiami dla poziomu B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego K_U11	Umiejętność ważna w kontekście strategicznego celu, jakim jest wzrost umiędzynarodowienia – posługiwanie się językiem obcym jest środkiem realizacji tego celu	Umiejętność właściwa dla prowadzenia badań i prezentowania ich wyników w zakresie dyscypliny filozofia.
Absolwent jest gotów do:		
Uświadamiania sobie i innym europejskiego dziedzictwa kulturowego, szczególnie w sferze dorobku intelektualnego, a także wpływu tegoż dziedzictwa na wydarzenia społeczne i kulturalne K_K02	Efekt istotny w kontekście zgodności koncepcji kształcenia z misją Uniwersytetu, której elementem jest promowanie takich wartości jak racjonalność i tolerancja.	Dyscyplina filozofia ze względu na swą kulturotwórczą rolę jest podstawowym elementem europejskiego dziedzictwa kulturowego
Intensyfikowania swego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, a szczególnie do uczestniczenia w spotkaniach i dyskusjach – na uniwersytecie i poza nim – poświęconych ważnym zagadnieniom etycznym oraz współczesnym dylematom cywilizacji K_K03	Element zgodności koncepcji kształcenia ze strategią Uniwersytetu (rozwijanie współpracy z otoczeniem społeczno-kulturowym); element ważny dla rozwoju kompetencji na specjalności teoretycznej i specjalności doradztwo i komunikacja w biznesie	Aktywność właściwa dla badań w zakresie dyscypliny filozofia i ich praktycznych aplikacji.
Przestrzegania przyjętych w środowisku naukowym norm postępowania, w szczególności zasad etyki zawodowej, a także dbania o dorobek i tradycje zawodu K_K05	Element ważny w kontekście zgodności koncepcji kształcenia z wizją i misją Uniwersytetu w zakresie uwarunkowań aksjologicznych działalności badawczo-dydaktycznej	Filozofia jest ugruntowana w dążeniu do prawdy i innych wartości.
Filozofia, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki		
Absolwent zna i rozumie		
Najważniejsze przemiany historyczne, jakie zaszły w procesie rozwoju zachodniego rozumienia miejsca człowieka w kulturze i społeczeństwie K_W01	Student poznaje w ten sposób teoretyczne źródła współczesnej filozoficznej wiedzy na temat człowieka i społeczno-kulturowych uwarunkowań jego współczesnej sytuacji	Kontekst kulturowy i społeczny działalności człowieka jest przedmiotem badań dyscypliny filozofia

<p>W pogłębionym stopniu miejsce i znaczenie filozofii w systemie nauk, a także jej specyfikę przedmiotową i metodologiczną, a także podstawowe metody badań naukowych, zasady formułowania i uzasadniania hipotez</p> <p>K_W02</p>	<p>Student studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim dysponuje pogłębioną znajomością współczesnych stanowisk filozoficznych, zgodnie z kanonem, jak i indywidualnymi zainteresowaniami</p>	<p>Historycznie, dyscyplina filozofia jest elementem źródłowym dla innych dyscyplin nauki, a w konsekwencji również współcześnie jest z nimi powiązana</p>
<p>W pogłębionym stopniu metody analizy i interpretacji wytworów kultury właściwych dla wybranych szkół, nurtów i kierunków filozoficznych, w tym również metody zestawiania i porównywania odmiennych i przeciwstawnych wobec siebie nurtów i kierunków</p> <p>K_W07</p>	<p>Student studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim dysponuje pogłębioną znajomością współczesnych stanowisk filozoficznych, zgodnie z kanonem, jak i indywidualnymi zainteresowaniami</p>	<p>Filozofia jest zarówno narzędziem badania kultury, jak i jej konstytutywnym składnikiem.</p>
<p>Społeczny kontekst uprawiania filozofii, a także dylematy współczesnej cywilizacji, których analiza i rozwiązanie wymaga wykorzystania wiedzy filozoficznej w powiązaniu z wiedzą z obszaru innych nauk humanistycznych</p> <p>K_W09</p>	<p>Wiedza z tego obszaru, w kontekście kanonu i zindywidualizowanych zainteresowań studenta, jest ważna dla zgodności koncepcji kształcenia ze strategią Uniwersytetu uwzględniającą kształcenie elit życia naukowego, społecznego i gospodarczego.</p>	<p>Filozofia jest zarówno narzędziem kształtowania życia społeczno-kulturowego, jak i jego konstytutywnym składnikiem.</p>
<p>Podstawowe zasady funkcjonowania instytucji kultury – w różnych obszarach i okresach funkcjonowania kultury</p> <p>K_W12</p>	<p>Zindywidualizowana wiedza o różnych obszarach kultury jest istotna w kontekście zgodności koncepcji kształcenia z celami strategicznymi Uniwersytetu w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-kulturowym, wymiarze regionalnym i krajowym</p>	<p>Filozofia jest jednym z powiązanych wzajemnie elementów rzeczywistości kulturowej.</p>
<p>Absolwent potrafi:</p>		
<p>Rozpoznawać złożone uwarunkowania idei, kontekstów, problemów, dylematów współczesnej cywilizacji oraz, stosując odpowiednie metody i zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, samodzielnie dokonać ich krytycznej analizy</p> <p>K_U01</p>	<p>Umiejętność ważna w kontekście kształtowa umiejętności badawczych, w tym stosujących nowoczesne narzędzia informatyczne</p>	<p>Umiejętność właściwa dla prowadzenia efektywnych i nowoczesnych badań filozoficznych nakierowanych na rozpoznawanie i rozwiązywanie aktualnych problemów społeczno-kulturowych – w różnych ich aspektach – co jest wyrazem praktycznego znaczenia filozofii</p>

<p>Sprawnie komunikować się w języku specjalistycznym w obszarze zagadnień dotyczących filozofii K_U03</p>	<p>Umiejętność związana z poziomem studiów; w szczególności w kontekście możliwej kontynuacji studiów w szkole doktorskiej</p>	<p>Umiejętność właściwa dla prowadzenia badań, dyskusji i prezentowania wyników badań w zakresie dyscypliny filozofia</p>
<p>Formułować i analizować złożone i nietypowe problemy filozoficzne, dobrać adekwatne do nich metody i narzędzia badawcze, a także opracować i zaprezentować wyniki badań, wykorzystując posiadaną wiedzę do formułowania i testowania hipotez związanych z problemami badawczymi K_U04</p>	<p>Umiejętność bezpośrednio związana z poziomem i profilem studiów; w szczególności w kontekście możliwej kontynuacji studiów w szkole doktorskiej i obrania drogi zawodowej w postaci pracy badawczej</p>	<p>Filozofia, jak każda nauka, posiada specyficzne dla siebie metody badawcze, metody weryfikacji wyników oraz metody ich prezentacji.</p>
<p>Samodzielnie tworzyć typowe prace pisemne z wykorzystaniem najważniejszych ujęć teoretycznych i odpowiednich źródeł, a także przygotować wystąpienia ustne dotyczące szczegółowych zagadnień filozoficznych K_U07</p>	<p>Umiejętność ważna w kontekście zgodności koncepcji kształcenia z wizją i misją Uniwersytetu, według której Uczelnia przygotowuje elity życia naukowego; podobnie w kontekście zgodności z celami strategicznymi w zakresie współpracy z otoczeniem, regionalnym i krajowym</p>	<p>W filozofii, jak w każdej nauce, niezbędne jest komunikowanie uzyskanych wyników badawczych, zarówno w wewnętrznym dyskursie naukowym, jak i w celach popularyzatorskich.</p>
<p>Orientować się we współczesnym życiu kulturalnym K_U09</p>	<p>Umiejętność ważna w kontekście zgodności koncepcji kształcenia ze strategicznymi celami Uniwersytetu w obszarze współpracy z otoczeniem społeczno-kulturowym; umiejętność ważna również w kontekście perspektyw zatrudnienia</p>	<p>Filozofia jest jednym z podstawowych elementów rzeczywistości kulturowej, zwłaszcza jako forma jej samoświadomości.</p>
<p>Samodzielnie planować i organizować pracę, zarówno indywidualną, jak i zespołową, przed i w trakcie realizacji różnych przedsięwzięć teoretycznych i praktycznych dotyczących różnych form uprawiania filozofii, w tym prawidłowo identyfikować zadanie badawcze i określać etapy jego realizacji K_U11</p>	<p>Umiejętność bezpośrednio związana z poziomem i profilem studiów; w szczególności w kontekście możliwej kontynuacji studiów w szkole doktorskiej i obrania drogi zawodowej w postaci pracy badawczej</p>	<p>Umiejętność ważna w kontekście samodzielnego, jak i zespołowego prowadzenia badań.</p>

Skutecznie porozumiewać się w języku obcym nowożytnym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego K_U12	Ważny element zgodności koncepcji kształcenia z celami strategicznymi Uniwersytetu w zakresie umiędzynarodowienia; sprawne posługiwanie się językiem obcym jest narzędziem realizacji tego celu.	Umiejętność właściwa dla prowadzenia badań i prezentowania ich wyników w zakresie dyscypliny filozofia
Organizować i brać udział w dyskusjach – zarówno w środowisku akademickim, jak i wydarzeniach popularyzujących wiedzę – poświęconych istotnym zagadnieniom filozoficznym, społecznym i etycznym, w tym również krytycznie oceniać stanowiska innych dyskutantów K_U14	Umiejętność ważna w kontekście zgodności koncepcji kształcenia z wizją i misją Uniwersytetu, według której Uczelnia przygotowuje elity życia naukowego; podobnie w kontekście zgodności z celami strategicznymi w zakresie współpracy z otoczeniem, regionalnym i krajowym	Szczególnie ważny element badawczej i popularyzatorskiej aktywności w naukach humanistycznych, zwłaszcza w filozofii.
Absolwent jest gotów do:		
Krytycznej oceny własnej wiedzy zawodowej, jej ustawicznego uzupełniania i korzystania z różnych instytucjonalnych i indywidualnych źródeł jej wsparcia i korekty, a także do przejawiania postawy konstruktywnego krytycyzmu w dyskusjach K_K01	Kompetencja ważna dla utrzymania i rozwoju indywidualnego potencjału badawczego; także w kontekście zgodności koncepcji kształcenia z wizją i misją Uniwersytetu.	Krytycyzm jest cechą każdej postawy badawczej, w tym także postawy badawczej w filozofii.
Uświadamiania sobie i innym europejskiego dziedzictwa kulturowego, szczególnie w sferze dorobku intelektualnego, a także wpływu tegoż dziedzictwa na wydarzenia społeczne i kulturalne K_K02	Kompetencja ważna w kontekście zgodności koncepcji kształcenia z wizją Uniwersytetu w zakresie promowania wartości tolerancji i humanizmu; kompetencja ważna również w kontekście charakteryzującej studia na II stopniu indywidualizacji kształcenie (indywidualność jako idea zachodniej cywilizacji)	Filozofia ze względu na swą kulturotwórczą rolę jest podstawowym elementem europejskiego dziedzictwa kulturowego
Podejmowania odpowiedzialności za własne środowisko społeczno-kulturowe, w różnych jego wymiarach, zgodnie z posiadaną wiedzą i kompetencjami, a także do promowania postaw przedsiębiorczych i innych	Kompetencja ważne w kontekście zgodności koncepcji kształcenia z wizją, misją i celami strategicznymi Uniwersytetu w zakresie kształcenia elit, włączających się aktywnie w działania w otoczeniu społeczno-gospodarczym;	Filozofia, zwłaszcza w swej części praktycznej, analizuje możliwości i formy kształtowania środowiska ludzkiego, w aspekcie jednostkowym i społecznym.

działań służących podniesieniu jakości życia na różnych poziomach środowiska społecznego K_K06	kompetencja ważna również w obszarze regionalnego otoczenia Uniwersytetu.	
--	---	--

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Charakterystyczną cechą Instytutu Filozofii UMCS jest wielość i różnorodność prezentowanych przez jego pracowników perspektyw badawczych. W rezultacie tworzy to korzystne środowisko dla kształcenia u studentów postaw racjonalnego krytycyzmu. Sprzyja temu wielość możliwych w odniesieniu do poszczególnych problemów argumentacji, związanych z prezentowanymi w trakcie zajęć ujęciami; dotyczy to zwłaszcza zajęć fakultatywnych.

W kontekście ponownego braku możliwości uruchomienia więcej niż jednej specjalności (będzie to od 2 semestru specjalność teoretyczna), zespół programowy kierunku filozofia rozpoczął pracę nad modyfikacją aktualnego programu studiów na kierunku filozofia I stopnia, celem znalezienia innego rozwiązania, które zastąpi dotychczasowy układ trzech specjalności (dotychczas była uruchamiana tylko specjalność filozofia teoretyczna). Jednocześnie, celem wyjścia naprzeciw oczekiwaniom studentów, charakterystyczne treści przedmiotów z nieuruchamianych specjalności, wejdą do oferty zajęć fakultatywnych (w semestrze letnim 2020/21 i w następnym, jeżeli będzie taka potrzeba).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Realizacja programu studiów stacjonarnych na kierunku filozofia I i II st. (Kr. 2, zał. 1; Kr. 2, zał. 2), przypisanego w 100% do dyscypliny filozofia, opiera się na zawartych w sylabusach przedmiotów szczegółowo opisanych treściach programowych (Kr. 2, zał. 3, 4, 5), bezpośrednio powiązanych z przedmiotowymi (modułowymi) efektami uczenia się (Kr. 2, zał. 6, 7, 8), odniesionych do kierunkowych efektów uczenia się. Etapy realizacji programu studiów opisuje plan studiów, który uwzględnia podział na lata i semestry, a także nazwy przedmiotów z podziałem na zajęcia obowiązkowe i do wyboru, formę zajęć i ich organizację w ramach przedmiotów: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria, seminaria, proseminaria (tylko dla studiów II stopnia), liczbę godzin zajęć, formę zaliczenia (egzamin, zaliczenie z oceną), punkty ECTS przypisane do każdego przedmiotu. Szczegółowe informacje z uwzględnieniem wymienionych elementów zawierają programy studiów na kierunku filozofia I i II st. (Kr. 2, zał. 1; Kr. 2, zał. 2) oraz plany studiów:

- filozofia I st. specjalność teoretyczna (Kr. 1, zał. 2);
- filozofia I st. specjalność doradztwo i komunikacja w biznesie (Kr. 1, zał. 3);
- filozofia I st. specjalność kultury azjatyckie (Kr. 1 zał. 4);
- filozofia II stopnia (Kr. 1, zał. 5).

Prawidłową realizację programu studiów zapewnia właściwy dobór metod kształcenia, które dostosowane są do treści programowych poszczególnych przedmiotów z uwzględnieniem ich formy (lub form w przypadku zajęć modułowych); informację na temat metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się zawierają sylabusy przedmiotów na studiach I i II stopnia (Kr. 2, zał. 3, 4, 5).

Prawidłową realizację programu studiów zapewnia również odpowiednia organizacja procesu nauczania i uczenia się, obejmująca: tygodniowy rozkład zajęć (zamieszczony na tablicy ogłoszeń oraz stronie internetowej WFIS: (<http://bacon.umcs.lublin.pl/~instfil/index.php?k=7&p=10&r=1&s=1>), bazę lokalową i zasoby biblioteczne WFIS oraz środki techniczno-informatyczne wspomagające ten proces, a także umożliwiające prowadzenie zajęć na odległość (por. Kryterium 5).

Dobór kluczowych treści kształcenia wynika z przypisania kierunku filozofia I i II stopnia do dyscypliny filozofia, tym samym oprócz kanonu właściwego dla gruntownego wykształcenia filozoficznego, uwzględniającego w tym zakresie aktualny stan wiedzy, powiązany jest również z wynikami działalności naukowej prowadzonej w Instytucie Filozofii w ramach dyscypliny filozofia. Działalność ta, stosując kryterium językowe, obejmuje swym zakresem filozofię anglojęzyczną, niemieckojęzyczną, rosyjskojęzyczną, hiszpańskojęzyczną, polską, arabską, chińską, hinduistyczną oraz filozofię której badanie wymaga znajomości języków klasycznych - co ma swoje potwierdzenie w wykazie publikacji naukowych (Kr. 2, zał. 9). W sposób szczególny programowe treści kształcenia powiązane z wynikami działalności naukowej są realizowane w ramach zajęć fakultatywnych, na seminariach oraz przedmiotach II stopnia studiów, dzięki czemu studenci mają możliwość zapoznania się z metodyką i najnowszymi wynikami badań, jak też udziału w nich w zakresie właściwym dla poziomu i ogólnoakademickiego profilu studiów. Wyniki badań studentów przedstawiane są w formie ustnych prezentacji, pisemnych prac zaliczeniowych, pisemnej pracy licencjackiej i magisterskiej. Treści kształcenia w zakresie lektoratów i translatorów są nakierowane na ukształtowanie u studentów wiedzy i umiejętności umożliwiających studiowanie fachowej literatury w językach obcych.

Dobór kluczowych treści kształcenia odzwierciedla również podział przedmiotów (modułów) na „Blok modułów (przedmiotów) obowiązkowych – A” oraz „Blok modułów (przedmiotów) wybieralnych/fakultatywnych – B” (por. dokumenty „Plan studiów”).

Na I stopniu studiów o profilu ogólnoakademickim kluczowe programowe treści kształcenia realizowane są na przedmiotach oznaczonych w planie studiów indeksem (NP) oraz (B) – odpowiednio: przedmiot z obszaru nauk podstawowych; przedmiot kształtujący umiejętności badawcze. W ramach bloku A przedmioty powiązane z badaniami to przedmioty:

- Filozofia starożytna

- Filozofia średniowieczna
- Filozofia nowożytna
- Filozofia współczesna
- Filozofia polska

Specjalność filozofia teoretyczna:

- Etyka
- Filozofia religii
- Logika formalna
- Estetyka
- Ontologia
- Epistemologia
- Filozofia człowieka
- Filozofia umysłu

Specjalność doradztwo i komunikacja w biznesie:

- Doradztwo filozoficzne i coaching
- Wprowadzenie do nauk o organizacji i zarządzaniu
- Zarządzanie kapitałem ludzkim
- Filozoficzne i religijne wzorce sztuki życia
- Komunikacja i media w społeczeństwie informacyjnym
- Retoryka i negocjacje
- Doradztwo etyczne w biznesie
- Społeczna odpowiedzialność biznesu
- Racjonalność ekspercka i procesy decyzyjne

Specjalność kultury azjatyckiej:

- Kultura chińska. Wprowadzenie
- Kultura islamu. Wprowadzenie
- Kultura indyjska. Wprowadzenie
- Filozoficzna i religijna myśl chińska
- Filozoficzna i religijna myśl Indii
- Komunikacja międzykulturowa
- Kultura współczesnych Chin
- Filozoficzna i religijna myśl w świecie islamu
- Wschodnie techniki medytacji i rozwoju osobowego
- Buddyzm jako religia światowa
- Chiny, Indie i Iran w stosunkach międzynarodowych

W ramach bloku B są to przedmioty:

- Seminarium licencjackie
- Zajęcia fakultatywne

Na II st. studiów o profilu ogólnoakademickim kluczowe programowe treści kształcenia realizowane są na przedmiotach oznaczonych w planie studiów indeksem (B) – przedmiot powiązany z prowadzonymi badaniami i kształtujący umiejętności badawcze.

W ramach bloku A są to przedmioty:

- Filozofia kultury
- Filozofia społeczna
- Filozofia sztuki
- Retoryka
- Filozofia przyrody
- Filozofia języka
- Współczesne koncepcje świadomości
- Współczesne teorie działania

- Aksjologia
- Filozofia nauki
- Filozofia Wschodu
- Kultura ponowoczesna
- Współczesna myśl religijna i ateistyczna

W ramach bloku B są to przedmioty:

- Seminarium magisterskie
- Proseminaria
- Zajęcia fakultatywne

Powiązania treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz z dyscypliną filozofia wykazane są w dokumentach: kierunkowe efekty uczenia się (oddzielnie dla I i II st.) są zamieszczone na początku Raportu Samooceny; przedmiotowe efekty uczenia się (Kr. 2, zał. 6, 7, 8); sylabusy przedmiotów (Kr. 2, zał. 3, 4, 5). Stopień tych powiązań dodatkowo wykazany jest w „matrycach” (Kr. 2, zał. 10, 11).

Przykładowe powiązania:

Struktura przykładu: 1. przedmiot/ 1.1. programowe treści kształcenia/ 1.2. efekty przedmiotowe/ 1.3 efekty kierunkowe

Przedmiot: Filozofia społeczna – studia II st.

Struktura przykładu: 1. Przedmiot/ 1.1. programowe treści kształcenia/ 1.2. efekty przedmiotowe/ 1.3 efekty kierunkowe

1. Filozofia społeczna – II stopień

1.1. Programowe treści kształcenia – WY:

- 1) Jednostka a społeczeństwo – spór między indywidualizmem i kolektywizmem.
- 2) Spór o charakter bytu społecznego.
- 3) Koncepcja społeczeństwa otwartego oraz społeczeństwa zamkniętego.
- 4) Liberalizm – filozofia społeczna i polityczna.
- 5) Marksistowska koncepcja bytu społecznego i organizacji społeczeństwa.
- 6) Katolicka nauka społeczna – główne założenia.
- 7) Koncepcja sprawiedliwości społecznej – J. Rawls.
- 8) Idea dobra wspólnego, sprawiedliwości, tolerancji.
- 9) Koncepcja społeczeństwa ryzyka – U. Beck.
- 10) Koncepcje społeczeństwa informacyjnego i społeczeństwa sieciowego.
- 11) Teoria aktora-sieci – B. Latour.
- 12) Najważniejsze współczesne ideologie społeczne i polityczne.
- 13) Filozofia społeczna wobec współczesnych przemian społecznych.
- 14) Procesy społeczne a zmiany w strukturze własności, konsumpcji, gospodarki, organizacji politycznej.
- 15) Problem podmiotowości w życiu społecznym.

1.2. Efekty przedmiotowe / 1.3. Efekty kierunkowe:

W1 a. Zna w pogłębionym stopniu etapy rozwoju filozofii społecznej, a także główne kierunki oraz najważniejsze stanowiska w rozumieniu i wyjaśnianiu rzeczywistości społecznej i rozumie główne spory w filozofii społecznej dotyczące rozumienia i wyjaśniania rzeczywistości społecznej (indywidualizm, kolektywizm, naturalizm, antynaturalizm, historycyzm). / **K_W01** – Zna i rozumie najważniejsze przemiany historyczne, jakie zaszły w procesie rozwoju zachodniego rozumienia miejsca człowieka w kulturze i społeczeństwie; **K_W04** – Zna i rozumie w pogłębionym stopniu główne kierunki oraz najważniejsze stanowiska filozoficzne w zasadniczych okresach funkcjonowania filozofii.

W2 a. Zna w pogłębionym stopniu terminologię z zakresu filozofii społecznej, a także dostrzega możliwości stosowania tejże terminologii do rozwiązywania złożonych problemów natury teoretycznej i praktycznej. / **K_W03** – Zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię filozoficzną, a także możliwości stosowania tejże terminologii do rozwiązywania złożonych problemów natury teoretycznej i praktycznej.

W3 a. Zna w pogłębionym stopniu poglądy społeczne K. Marksa, M. Horkheimera, K. R. Poppera, J. Maritaina, J. Rawlsa, A. MacIntyre'a, U. Becka, M. Castellsa, B. Latoura. / **K_W05** – Zna w pogłębionym stopniu zagadnienia związane z kształtowaniem się i historyczną zmiennością idei filozoficznych, w tym również szerszy aspekt historyczno-kulturowy warunkujący ową zmienność; / **K_W06** – Zna i rozumie w pogłębionym stopniu najważniejsze koncepcje, teorie, terminologię i metodologie z zakresu prope-deutyki filozofii, logiki (pragmatycznej i formalnej), ontologii, epistemologii, etyki, estetyki, antropologii filozoficznej, filozofii religii, filozofii umysłu oraz filozofii polskiej.

W4 a. Zna w pogłębionym stopniu powiązania filozofii społecznej z innymi dyscyplinami takimi jak socjologia, politologia i teologia. / **K_W08** – Zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania filozofii z innymi dyscyplinami dziedziny nauk humanistycznych i społecznych, zwłaszcza z takimi jak psychologia, socjologia, politologia i teologia.

W5 a. Zna w pogłębionym stopniu dylematy współczesnej cywilizacji zachodniej i życia społecznego, których analiza i rozwiązanie wymaga wykorzystania wiedzy dotyczącej procesów społecznych, zasad rozwoju społeczeństwa, zasad życia społecznego, zmian w strukturze własności, konsumpcji, gospodarki, organizacji politycznej oraz dostrzega wpływ filozofii społecznej i politycznej na życie człowieka i ich wpływ na poziom kultury politycznej. / **K_W09** – Zna i rozumie społeczny kontekst uprawiania filozofii, a także dylematy współczesnej cywilizacji, których analiza i rozwiązanie wymaga wykorzystania wiedzy filozoficznej w powiązaniu z wiedzą z obszaru innych nauk humanistycznych; **K_W10** – Zna i rozumie wpływ filozofii na życie człowieka i jej powiązanie z problemami życia.

U1 a. Potrafi rozpoznawać złożone uwarunkowania życia społecznego, kontekstów, problemów, dylematów współczesnej cywilizacji oraz, stosując odpowiednie metody i zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, samodzielnie dokonać ich krytycznej analizy. / **K_U01** – Potrafi rozpoznawać złożone uwarunkowania idei, kontekstów, problemów, dylematów współczesnej cywilizacji oraz, stosując odpowiednie metody i zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, samodzielnie dokonać ich krytycznej analizy; **K_U02** – Potrafi wyszukiwać, selekcjonować, analizować, oceniać i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych.

U2 a. Potrafi organizować i brać udział w dyskusjach –poświęconych istotnym zagadnieniom społecznym i etycznym, w tym również krytycznie oceniać stanowiska innych dyskutantów rozstrzygających problem podmiotowości w życiu społecznym, normy i zasady regulujące życie społeczne. / **K_U14** – Potrafi organizować i brać udział w dyskusjach – zarówno w środowisku akademickim, jak i wydarzeniach popularyzujących wiedzę – poświęconych istotnym zagadnieniom filozoficznym, społecznym i etycznym, w tym również krytycznie oceniać stanowiska innych dyskutantów.

K1 a. Jest gotów do uświadamiania sobie i innym znaczenie w kulturze zachodniej idei społeczeństwa otwartego, społeczeństwa wiedzy, społeczeństwa informacyjnego, społeczeństwa sieci szczególnie w sferze dorobku intelektualnego, a także wpływu zachodniego modelu życia społecznego na inne kultury i cywilizacje. / **K_K02** – Jest gotów do uświadamiania sobie i innym europejskiego dziedzictwa kulturowego, szczególnie w sferze dorobku intelektualnego, a także wpływu tegoż dziedzictwa na wydarzenia społeczne i kulturalne.

K2 a. Intensyfikuje swe uczestnictwo w życiu społecznym, uczestnicząc w spotkaniach i dyskusjach poświęconych ważnym zagadnieniom etycznym sprawiedliwości społecznej, solidarności, wolności,

praworządności oraz współczesnym problemom cywilizacji zachodniej – kwestii bezpieczeństwa i ryzyka, wolności odpowiedzialności jednostki. / **K_K03** – Jest gotów do intensyfikowania swego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, a szczególnie do uczestniczenia w spotkaniach i dyskusjach – na uniwersytecie i poza nim – poświęconych ważnym zagadnieniom etycznym oraz współczesnym dylematom cywilizacji.

Inne przykłady (studia I st.: Logika pragmatyczna; Filozofia starożytna; Doradztwo filozoficzne i coaching; Kultura Islamu. Wprowadzenie; studia II st.: Współczesne teorie działania; Współczesna myśl religijna i ateistyczna) zawiera załącznik (Kryter. 2, zał. 12)

Metody kształcenia właściwe dla kierunku filozofia I i II st. dobierane są przez prowadzącego zajęcia adekwatnie do treści kształcenia przy uwzględnieniu założonych przedmiotowych efektów uczenia się, które mają swoje odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się. Metody i ich cechy:

Podające; bezpośredni przekaz informacji (fakty, definicji, itp.), postawa studentów nastawiona na przyswojenie wiedzy:

- wykład informacyjny
- prezentacja
- opis

Problemowe; omówienie i analiza zagadnienia, z reguły ze wskazaniem na trudności interpretacyjne, możliwość podjęcia próby rozwiązania problemu, możliwość sprawdzenia stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia, przede wszystkim z zakresu umiejętności i kompetencji (np. zrozumienie, krytyczna analiza, prawidłowe zdefiniowanie problemu, itp.):

- wykład problemowy
- wykład konwersatoryjny
- klasyczna metoda problemowa
- metoda przypadków
- dyskusja
- burza mózgów

Praktyczne; postawa studenta nastawiona na aktywne zdobywanie wiedzy poprzez analizę, nauka interpretacji tekstu, praktyczne zastosowanie posiadanej wiedzy, kreowanie nowych rozwiązań

- praca z tekstem
- metoda projektów

Na studiach I i II stopnia wszystkie przedmioty realizujące kluczowe programowe treści kształcenia (por. Kryterium 2) umożliwiają nabycie umiejętności badawczych w zakresie stosownym do poziomu studiów, zatem przygotowują studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny filozofia. Natomiast udział studentów w działalności naukowej realizowany jest na zajęciach, na których wymagane jest przygotowanie pracy pisemnej oraz seminariach i proseminariach (proseminaria są tylko na II st.).

Poniżej podane są przykładowe **powiązania metod kształcenia z efektami uczenia się** w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji dla studiów I i II st.:

Struktura przykładu: 1. przedmiot/ 1.1. metody kształcenia / 1.2. weryfikacja efektów / 1.3. efekty przedmiotowe/ 1.4. odniesienie do efektów kierunkowych
(a – efekty realizowane na wykładzie; b – efekty realizowane na konwersatorium)

1. Przedmiot: Filozofia człowieka – I stopień

1.1. Metody kształcenia:

WY – Wykład informacyjny, wykład problemowy, dyskusja

KW – praca z tekstem, analiza tekstów źródłowych, dyskusja

1.2. Weryfikacja efektów:

WY

W1, egzamin ustny, ocena udziału w dyskusjach,
W2, egzamin ustny, ocena udziału w dyskusjach,
W3, egzamin ustny, ocena udziału w dyskusjach,
U3, egzamin ustny, ocena udziału w dyskusjach
K1, egzamin ustny, ocena udziału w dyskusjach

KW

W1, ocena udziału w dyskusjach, ocena przygotowania do zajęć, zaliczenie ustne
W2, ocena udziału w dyskusjach, ocena przygotowania do zajęć, zaliczenie ustne
W3, ocena udziału w dyskusjach, ocena przygotowania do zajęć, zaliczenie ustne
U1, ocena udziału w dyskusjach, ocena przygotowania do zajęć, zaliczenie ustne
U2, ocena udziału w dyskusjach, ocena przygotowania do zajęć, zaliczenie ustne
U3, ocena udziału w dyskusjach, ocena przygotowania do zajęć, zaliczenie ustne
K1, ocena udziału w dyskusjach, ocena przygotowania do zajęć, zaliczenie ustne
K2, ocena udziału w dyskusjach, ocena przygotowania do zajęć, zaliczenie ustne

1.3. Efekty przedmiotowe/ 1.4. odniesienie do efektów kierunkowych

Wiedza:

W1. ab zna w zaawansowanym stopniu miejsce antropologii filozoficznej w strukturze filozofii oraz jej relacje z naukami szczegółowymi / **K_W01**

W2. ab zna w zaawansowanym stopniu podstawową terminologię z zakresu filozofii człowieka / **K_W02**

W3. ab zna w zaawansowanym stopniu główne stanowiska systematyczne oraz historyczne i współczesne koncepcje z zakresu filozofii człowieka / **K_W03**

Umiejętności:

U1. b potrafi analizować teksty z zakresu filozofii człowieka / **K_U02**

U2. b potrafi formułować problemy, dobierać adekwatne do nich metody badawcze / **K_U04**

U3. ab potrafi uzasadniać i argumentować, z wykorzystaniem poznanych koncepcji człowieka / **K_U06**

Kompetencje społeczne:

K1. ab jest gotów do krytycznej oceny własnej wiedzy filozoficznej oraz do jej uzupełniania i korekty / **K_K01**

K2. b jest gotów do uświadamiania sobie i innym europejskiego dziedzictwa filozoficznego / **K_K02**

2. Przedmiot: **Filozofia przyrody** – II stopień

2.1. Metody kształcenia:

WY – Wykład informacyjny, wykład problemowy

2.2. Weryfikacja efektów:

WY

1 - egzamin pisemny

Zna historyczny rozwój filozofii przyrody, główne jej koncepcje i relacje filozofii przyrody do nauk przyrodniczych.

K_W01, K_W04, P7U_W, P75_WG

2 - egzamin pisemny

Zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię z zakresu filozofii przyrody i potrafi ją stosować ze zrozumieniem.

K_W03, K_U03, P7U_W, P75_WG

3 - egzamin pisemny

Zna i rozumie w pogłębionym stopniu podstawowe spory w filozofii przyrody, metody ich rozstrzygania oraz znaczenie rezultatów nauk przyrodniczych dla formułowanych tez filozoficznych.

K_W07, P7U_W, P75_WG

4 - Potrafi sformułować i krytycznie przeanalizować wybrane problemy filozofii przyrody i nauk przyrodniczych.

K_U01, P7U_U, P75_UW

5 - egzamin pisemny i praca pisemna

Potrafi samodzielnie napisać pracę naukową z filozofii przyrody wykorzystując wyselekcjonowane i przeanalizowane krytycznie informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych.

K_U07, K_U02, P7U_U, P75_UW, P75_UK

6 - aktywność na zajęciach

Jest gotów do krytycznej oceny własnej wiedzy z dziedziny nauk przyrodniczych, jej ciągłej aktualizacji i śledzenia najnowszych osiągnięć naukowych.

K_K01, P7U_K, P7S_KK

2.3. Efekty przedmiotowe/ 2.4. odniesienie do efektów kierunkowych

W1 a. Zna historyczny rozwój filozofii przyrody, główne jej koncepcje i relacje filozofii przyrody do nauk przyrodniczych. / **K_W01; K_W04**

W2 a. Zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię z zakresu filozofii przyrody i potrafi ją stosować ze zrozumieniem. / **K_W03; K_U03**

W3 a. Zna i rozumie w pogłębionym stopniu podstawowe spory w filozofii przyrody, metody ich rozstrzygania oraz znaczenie rezultatów nauk przyrodniczych dla formułowanych tez filozoficznych. / **K_W07**

U1 a. Potrafi sformułować i krytycznie przeanalizować wybrane problemy filozofii przyrody i nauk przyrodniczych. / **K_U01**

U2 a. Potrafi samodzielnie napisać pracę naukową z filozofii przyrody, wykorzystując wyselekcjonowane i przeanalizowane krytycznie informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych. / **K_U07; K_U02**

K1 a. Jest gotów do krytycznej oceny własnej wiedzy z dziedziny nauk przyrodniczych, jej ciągłej aktualizacji i śledzenia najnowszych osiągnięć naukowych. / **K_K01**

Inne przykłady (studia I st.: Doradztwo etyczne w biznesie; Kultura chińska. Wprowadzenie; studia II st.: Filozofia sztuki) zawiera załącznik Kr.2, zał. 13.

Nabyciu kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego służą lektoraty i translatoria oraz zajęcia fakultatywne prowadzone w j. obcym, jeżeli w danym roku są zgłaszane.

Na studiach I st. oferta lektoratów i translatoriów jest zróżnicowana ze względu na specjalności: filozofia teoretyczna – j. obcy nowożytny, j. starożytny – łacina, translatorium w j. obcym; doradztwo i komunikacja w biznesie – dwa j. obce nowożytne, translatorium tekstów filozoficznych; kultury azjatyckie – j. chiński (mandaryński), j. obcy nowożytny, translatorium tekstów chińskich.

Na II stopniu obowiązuje: j. obcy nowożytny, translatorium tekstów filozoficznych.

W trakcie zajęć językowych stosowane są odpowiednie dla ich specyfiki metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne: np. prezentacje multimedialne, programy komputerowe, inne narzędzia dostępne w pracowni komputerowej oraz na wydziałowym serwerze Bacon.

Wszystkie języki nowożytne są do wyboru. Informacje na temat wymiaru godzin, formy zajęć, formy zaliczenia, harmonogramu, punktów ECTS zawierają dokumenty: program studiów I st. (Kr. 2, zał. 1) i program studiów II st. (Kr. 2, zał. nr 2) oraz plan studiów – oddzielnie dla każdej specjalności studiów I st. oraz dla studiów II st. (Kr. 1, zał. 2, 3, 4, 5).

Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość. Do semestru zimowego roku ak. 2019/2020 dominowała, preferowana przez studentów i wykładowców, tradycyjna forma zajęć. Na kierunku filozofia sporadycznie były jednak stosowane techniki zdalne: komunikatory internetowe jako forum dyskusyjne dla zajęć seminaryjnych; umieszczanie prezentacji i materiałów dydaktycznych na stronach internetowych pracowników; używanie platformy Wirtualny Kampus do prowadzenia części zajęć w formie e-learningu. Techniki te były np. stosowane na zajęciach:

- seminaria dyplomowe (dr hab. Cezary Mordka, prof. UMCS)

- umieszczanie prezentacji i innych materiałów dydaktycznych dla studentów na stronie internetowej pracownika (dr hab. Andrzej Łukasik, prof. UMCS, dr hab. Paweł Sikora) lub na dysku Google (dr Monika Malmon)

- część zajęć w formie e-learningu: wykład ogólnouniwersytecki (dr hab. Andrzej Kapusta, prof. UMCS; dr Justyna Rynkiewicz)

W semestrze letnim roku ak. 2019/2020 nastąpiła zasadnicza zmiana w zakresie korzystania z metod i technik kształcenia na odległość spowodowana sytuacją pandemiczną. Począwszy od marca 2020 wszystkie zajęcia na kierunku filozofia były realizowane jedynie w formie zdalnej, z wykorzystaniem różnych dostępnych narzędzi informatycznych (m.in. Wirtualny Kampus, MS Teams, Skype, Messenger, Zoom, służbowa poczta elektroniczna), zgodnie z Zarządzeniem Nr 22/2020 Rektora UMCS <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2020/0324/141156-22-2020.pdf>. Szczegółowe zasady prowadzenia zajęć w trybie zdalnym na Wydziale zostały określone w Zasadach prowadzenia zajęć zdalnych na WFIS (Kr. 2, zał. 14). Podobnie w formie zdalnej na kierunku filozofia były przeprowadzane egzaminy dyplomowe, zgodnie z Zarządzeniem Nr 33/2020 Rektora UMCS <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2020/0511/125126-zr-nr-33-2020-projekt-procedura-dyplomowania-covid-04052020.pdf>. Przed rozpoczęciem roku akademickiego 2020/2021 władze WFIS przygotowały plany realizacji kształcenia w „dynamicznym” trybie hybrydowym (Kr. 2, zał. 16). Zajęcia zaplanowane w trybie tradycyjnym zostały zablokowane według zasady: jeden dzień dla jednego kierunku; przy czym ze względu na możliwości lokalowe (w kontekście wymogów sanitarnych) oraz liczebność poszczególnych roczników zajęcia dla kierunku filozofia I st. zaplanowano na jeden dzień wspólnie z zajęciami dla zarządzania w politykach publicznych (Kr. 2, zał. 17). Prawie wszystkie zajęcia dla kierunku filozofia II st. zostały zaplanowane w formie zdalnej (z wyjątkiem seminariów i proseminariów, w których przypadku decyzję pozostawiono prowadzącym zajęcia; podobne rozstrzygnięcie przyjęto dla filozofii I st.). Przyjęto też rozwiązanie, że studenci, którzy ze względów logistycznych nie mogą uczestniczyć w zajęciach stacjonarnych mogą uczestniczyć w tych zajęciach poprzez streaming. Od 17 października 2020, w związku z obostrzeniami wynikającymi z zagrożenia pandemicznego, stosownie do Zarządzenia Nr 104/2020 Rektora UMCS <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2020/1016/152515-104-2020.pdf>, wszystkie zajęcia na kierunku filozofia (I i II st.), bez względu na ich formę są realizowane zdalnie, z wykorzystaniem narzędzi umożliwiających prowadzenie zajęć w czasie rzeczywistym i gwarantujących synchroniczny kontakt między studentem i nauczycielem (Wirtualny Kampus, MS Teams) (Kr. 2, zał. 17).

Jakość kształcenia zdalnego jest na WFIS monitorowana przez WZdsJK i Kolegium Dziekańskie na podstawie opinii wyrażanych przez: studentów w ogólnouczelnianej ankiecie oceny zajęć, b) studentów w trakcie spotkań władz dziekańskich ze starostami poszczególnych lat; c) opiekunów lat; d) zespoły programowe; e) pracowników w trakcie spotkań z władzami dziekańskimi i na Radach Instytutów.

Programy studiów I i II st. oferują ponad 30 % punktów ECTS za zajęcia do wyboru. Na studiach I stopnia jest to: specjalność filozofia teoretyczna 69 ECTS; doradztwo i komunikacja w biznesie 78 ECTS; kultury azjatyckie 66 ECTS; studia II st.: 69 ECTS. **Proces uczenia się na kierunku filozofia jest dostosowany do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych na kilka sposobów.** Studenci mają możliwość kreowania swego procesu uczenia się poprzez:

- 1) wybór jednej z trzech specjalności – w przypadku studiów I st.
- 2) dobór powiązanych z ich zainteresowaniami merytorycznymi zajęć fakultatywnych oferowanych na WFIS
- 3) wybór odpowiadającym ich potrzebom zajęć seminaryjnych, a w przypadku studiów II st. również proseminaryjnych;
- 4) wybór zajęć w ramach oferty ogólnouniwersyteckiej lub na innym kierunku (3 ECTS);
- 5) wybór języka nowożytnego (I st. teoretyczna, kultury azjatyckie, studia II st.) lub dwóch języków nowożytnych (I st. spec. doradztwo i komunikacja w biznesie).

W trakcie zajęć nauczyciele kładą nacisk na stosowanie metod aktywizujących studentów.

W każdym semestrze na Wydziale jest oferowana lista około 30 fakultetów; studenci poszczególnych roczników wybierają liczbę fakultetów stosownie do planu studiów (specjalność teoretyczna i doradztwo i komunikacja w biznesie – łącznie 510h; kultury azjatyckie – łącznie 480h; studia II st. – łącznie 270h). Kolegium dziekańskie dokonuje kwalifikacji fakultetów na dany rok akademicki, biorąc pod

uwagę ich merytoryczną treść, powiązania z założonymi dla kierunku filozofia efektami uczenia się, różnorodność tematyczną oraz zwracając uwagę na nowość przedstawianej oferty (Kr. 2, zał. 17). Konwersatoryjna forma zajęć fakultatywnych sprzyja maksymalnemu stosowaniu metod aktywizujących, pozwala też na bieżąco koncentrować przebieg zajęć wokół kwestii szczególnie interesujących studentów. Studenci mogą rozwijać indywidualne zainteresowania, korzystając z możliwości konsultacji i dyskusji w ramach dyżurów pracowników (w każdym tygodniu 2 godz. zegarowe). W sytuacji pandemii dyżury te są prowadzone zdalnie (Teams).

Specjalną formą indywidualizacji procesu uczenia się na II st. studiów jest system proseminariów. W 1 semestrze student wybiera 3 proseminaria, w 2 semestrze 2 i seminarium dyplomowe, w 3 semestrze 1 proseminarium i kontynuuje seminarium dyplomowe, w semestrze ostatnim – kontynuuje seminarium dyplomowe.

WFIS jest przystosowany do indywidualnych potrzeb studentów z niepełnosprawnością (por. Kr. 8). Wydział, wraz z Zespołem ds. Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami realizuje od 2013 roku projekt Przyjazny Uniwersytet. Jednym z celów projektu jest zbudowanie sieci wsparcia dla studentów napotykających trudności ze zdrowiem psychicznym (<https://www.umcs.pl/pl/opis-projektu,8256.htm>).

Indywidualne ścieżki kształcenia są realizowane poprzez możliwość studiowania w ramach indywidualnego programu i planu studiów, indywidualnej organizacji studiów, jak również poprzez odbycie części studiów w ramach programów Erasmus+ (por. Kryterium 7) oraz MOST (<https://www.umcs.pl/pl/program-wymiany-studenckiej-most,4687.htm>). Studenci posiadający wybitne osiągnięcia mogą też indywidualizować swój proces kształcenia poprzez udział w Programie dwutorowej kariery UMCS. Por. procedura „Indywidualizacja kształcenia” <https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm>

Harmonogram realizacji studiów. Studia I stopnia trwają 3 lata (6 semestrów), 30 punktów ECTS w semestrze – razem 180. W ofercie programowej są zajęcia wspólne (realizowane od 1 do 6 semestru) oraz do wyboru w ramach specjalności, a także w ramach zajęć fakultatywnych.

Specjalność jest uruchamiana co do zasady pod warunkiem, że wyboru dokonało minimum 20 studentów. Realizacja specjalności trwa od 2 do 6 semestru. Przyjęte rozwiązanie daje możliwość zapoznania się ze specyfiką specjalności i dokonania przemyślanego wyboru.

Specjalności i zastosowane skróty:

teoretyczna – t

doradztwo i komunikacja w biznesie – dkb

kultury azjatyckie – ka

Łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich – 1995 (t) / 2055 (dkb) / 2025 (ka), w tym:

WY – 555 (t, ka) / 525 (dkb); KW – 1290 (t, dkb) / 1320 (ka); CA – 60; LB – 30; SM – 60

Zajęcia związane z działalnością naukową – 1470 (t, dkb) / 1440 (ka), w tym:

WY – 450; KW – 960 (t, dkb) / 930 (ka); SM – 60

Zajęcia rozwijające kompetencje językowe – 180 (t) / 240 (dkb) / 330 (ka), w tym:

WY – 30 (ka); KW – 180 (t) / 240 (dkb) / 300 (ka)

Zajęcia do wyboru – 690 (t) / 810 (dkb) / 660 (ka), w tym:

KW – 630 (t) / 750 (dkb) / 600 (ka); SM – 60

Studia II st. trwają 2 lata (4 semestry), 30 punktów ECTS w semestrze – razem 120

Łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich – 1080, w tym:

WY – 390; KW – 600; SM – 90

Zajęcia związane z działalnością naukową – 840, w tym:

WY – 390; KW – 450;

Zajęcia rozwijające kompetencje językowe – KW – 150

Zajęcia do wyboru – 690, w tym:

KW – 600; SM – 90

Wykaz zajęć związanych z działalnością naukową dla I i II stopnia (por. Kryterium 2).

Zajęcia fakultatywne, których treści programowe bezpośrednio wiążą się z prowadzoną działalnością badawczą prowadzone są w formie konwersatorium i stanowią wspólną ofertę dla I i II stopnia, są realizowane na każdym semestrze studiów. Takie rozwiązanie zapewnia możliwość wyboru fakultetów zgodnie z zainteresowaniami studentów bez względu na stopień studiów. Preferowane jest zgłaszanie nowych fakultetów, z zastrzeżeniem, że fakultety cieszące się dużym zainteresowaniem studentów mogą być powtarzane w następnym roku. Zgłaszane tematy zajęć fakultatywnych na dany rok akademicki zatwierdza Kolegium dziekańskie.

Przyjęty harmonogram realizacji studiów zapewnia optymalne osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się przy uwzględnieniu: treści programowych i ich kolejności, semestralnych obciążeń godzinowych zarówno w odniesieniu do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli (I stopień semestr: 1 – 330, 2 – 405, 3 – 360 (t) / 330 (ka, dkb), 4 – 345 (t, dkb) / 375 (ka), 5 – 330 (t, dkb) / 360 (ka), 6 – 225; II stopień semestr: 1 – 330, 2 – 300, 3 – 330, 4 – 120), jak i nie wymagających takiego udziału z uwzględnieniem czasu na przygotowanie studentów do zajęć, zaliczeń, egzaminów oraz na pracę badawczą związaną z realizacją pracy dyplomowej (ostatnie semestry studiów I i II stopnia mają znacznie zmniejszoną liczbę godzin w stosunku do pozostałych semestrów), szacowanego nakładu pracy studentów włożonego w realizację treści programowych i osiągnięcie efektów uczenia się wyrażonych w punktach ECTS i odpowiadającym im ekwiwalencie godzinowym (por. Przedmiotowe efekty uczenia się: Kr. 2, zał. 6, 7, 8), czasu na rozwój pozaprogramowych zainteresowań indywidualnych oraz niezbędnego wypoczynku.

Szczegółowe informacje na temat przypisania przedmiotów do semestrów, formę zajęć z liczbą godzin, punktami ECTS, formą zaliczenia oddzielnie dla I i II stopnia zawierają Plany studiów (Kr. 1, zał. 2, 3, 4, 5).

Prawidłową realizację programu studiów, uwzględniając proporcjonalne tygodniowe rozłożenie obciążeń, zapewnia również akceptowany przez Dziekana rozkład zajęć.

Forma poszczególnych zajęć jest dostosowana do charakteru treści i stopnia ich trudności. Na I st. studiów, specjalność teoretyczna, większość zajęć obowiązkowych z obszaru przedmiotów „filozoficznych” obejmuje w równym wymiarze godzinowym część wykładową i konwersatoryjną. Jeden przedmiot (logika pragmatyczna) jest realizowany, ze względu na swój praktyczny charakter tylko w formie KW. Dwa przedmioty – filozofia nowożytna i filozofia współczesna – są realizowane w formie WY 45 h i KW 60 h (te przedmioty w takim samym wymiarze i formie występują na innych specjalnościach). Na specjalności kultury azjatyckiej, podobnie, dla większości przedmiotów preferowany jest równy podział godzin WY i KW. Przedmiot komunikacja międzykulturowa jest realizowany tylko jako KW. Ze względu na trudność, język chiński obejmuje również 30 godz. wykładu, a nie tylko godziny konwersatoryjne (jak w przypadku innych lektoratów). Na specjalności doradztwo i komunikacja w biznesie, z wyjątkiem przedmiotu filozofia polska realizowanego (tak jak na pozostałych specjalnościach) tylko jako WY, liczbie godzin WY odpowiada liczba godzin KW. Na studiach II st. zajęcia obowiązkowe są oferowane w formie WY, co dobrze służy możliwości adekwatnego przedstawienia złożonych kwestii charakteryzujących współczesne ujęcia filozoficzne, ale również w tym przypadku wykładowcy nie ograniczają się do samego tylko przekazywania informacji, lecz korzystają szeroko z metod aktywizujących studentów. Oprócz 390 godzin WY, w programie jest też 600 godzin KW, realizowanych jako proseminaria, seminaria, zajęcia fakultatywne oraz lektorat i translatorium. Na obu stopniach wszystkie zajęcia fakultatywne oferowane na WFIS mają formę KW, rozwijając u studentów umiejętności analitycznego i krytycznego myślenia na bazie tej problematyki, która ich w szczególności interesuje.

Liczebność grup studenckich jest dostosowana do przepisów obowiązujących w UMCS (wykłady dla całego roku, konwersatoria 15-25 osób, ćwiczenia 25-35 osób, laboratoria 10-15 osób, lektoraty 18-20 osób, grupy seminaryjne co najmniej 6 osób; w celu zapewniania studentom możliwości udziału w seminariach zgodnych z ich zainteresowaniami, grupy seminaryjne mogą być mniejsze – zajęcia są wtedy dla pracownika rozliczane proporcjonalnie, przy czym dla studenta jest realizowany pełny wymiar godzinowy przewidziany dla danego seminarium (lub proseminarium).

W programie studiów I st. praktyki przewidziane są tylko dla specjalności doradztwo i komunikacja w biznesie w wymiarze 90h, 3 pkt ECTS. Praktyki powinny być realizowane i zaliczane w 4 semestrze. Szczegółowe informacje na temat programu praktyk oraz instytucji, w których odbywają się praktyki są zawarte w Ramowym programie praktyk (Kr. 2, zał. 18), szczegółowe informacje dodatkowe na temat miejsca praktyk zawarte są również w Kryterium 6. Ze względu na specyfikę działalności instytucji, w których realizowane są praktyki oraz umożliwienie studentom zdobycia jak najszerszych kompetencji, praktyki mogą odbywać się w wielu miejscach i w różnym wymiarze godzin; podstawą zaliczenia praktyk jest ich realizacja w łącznym wymiarze 90h oraz uzyskanie założonych efektów uczenia się potwierdzonych przez opiekuna praktyk.

Do obsługi procesu praktyk wykorzystywany jest informatyczny system wsparcia <https://praktyki.umcs.lublin.pl/> W poprzednim roku akademickim, ze względu na brak uruchomionej specjalności doradztwo i komunikacja w biznesie, praktyki w trybie przewidzianym programem studiów na kierunku filozofia nie były realizowane.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Ważna jest bardzo dobra współpraca władz Wydziału, Zespołu programowego kierunku filozofia oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia z Zarządem Samorządu studentów WFIS oraz jego przedstawicielami, którzy bezpośrednio angażują się w prace na rzecz realizacji zadań wynikających z obowiązującego na Wydziale systemu jakości kształcenia. Studenci wszystkich kierunków studiów na WFIS mają swoich przedstawicieli w Zespole programowym właściwym dla danego kierunku oraz w WZdsJK, mogą zatem brać czynny udział w pracach mających na celu doskonalenie zarówno programu studiów, jak i procesu jego realizacji poprzez zgłaszanie inicjatyw własnych, a także przekazywanie informacji na temat opinii formułowanych przez innych studentów. Biorą też udział w procesie decyzyjnym. Oprócz udziału w głosowaniach dotyczących przyjęcia wypracowanych rozwiązań przez Zespoły programowe oraz Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, Samorząd studentów jako niezależny organ wydaje opinie na temat zaproponowanych zmian w programie studiów, co jest formalnym warunkiem dalszego procedowania mającego na celu ich zatwierdzenie i przyjęcie do realizacji. Udział studentów w pracach koncepcyjnych i wykonawczych oraz w procesie decyzyjnym jest ważnym elementem tej współpracy, ponieważ przyczynia się do lepszego zrozumienia uwarunkowań wpływających na całościową koncepcję kształcenia i procesu jego realizacji, a także potrzeb studentów i obopólnych oczekiwań. Ponadto tego typu aktywność umożliwia realizację podstawowych celów założonych w koncepcji kształcenia powiązanych z misją Uniwersytetu. Zakłada ona kształcenie zgodnie z ideałami humanizmu i tolerancji, w duchu szacunku dla prawdy, poszanowania praw oraz godności człowieka. Demokratyczne zasady i współpraca partnerska w relacjach ze studentami przyczyniają się do wypracowania obopólnej współodpowiedzialnej postawy nie tylko za doskonalenie programu studiów i procesu kształcenia, ale również za wydziałowe środowisko akademickie, które jest współtworzone przez kadre akademicką oraz studentów.

Kolejnym ważnym elementem dla oceny kryterium 2 jest to, że filozofia jest kierunkiem studiów o fundamentalnym znaczeniu dla rozwoju nauki (nie tylko w dyscyplinie filozofia, czy też w zakresie dziedziny nauk humanistycznych) oraz szeroko rozumianego życia społeczno-gospodarczego. Nabyte przez absolwentów kierunku filozofia efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz kompetencje miękkie, ze względu na swoją specyfikę właściwą dla studiów filozoficznych okazują się niezwykle przydatne, a czasami wręcz pożądane na dynamicznym rynku pracy. Informacje zwrotne, jakie otrzymują władze Wydziału, opiekunowie roczników studiów oraz nauczyciele akademicy potwierdzają, że absolwenci kierunku filozofia, pomimo tego, że nie nabywają uprawnień do wykonywania określonego zawodu, z łatwością znajdują pracę w różnych sektorach gospodarki, zajmując również stanowiska kierownicze. Niektórzy absolwenci kontynuują naukę, podejmując studia doktoranckie, a obecnie – w szkole doktorskiej. Po ukończeniu tego typu studiów z reguły znajdują pracę na uczelniach wyższych, w tym na uczelni macierzystej. Potwierdzeniem tego są

informacje na temat losów absolwentów zbierane w celach promujących Wydział oraz kierunek studiów filozofia.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Rekrutacja na kierunek filozofia I i II stopnia prowadzona na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS odbywa się zgodnie z Uchwałą Senatu UMCS w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia rekrutacji na studia wyższe (nabór na rok 2020/21 prowadzony był w oparciu o Uchwałę XXIV-28-37 (<https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2019/0628/101532-xxiv-28-37-19-uchwala-rekrutacyjna-na-rok-2020-2021-po-komisji.pdf>), jak również Zarządzenia Rektora UMCS, w szczególności określającymi zakres i podział zadań związanych z rekrutacją oraz harmonogramem rekrutacji w danym roku akademickim:

<https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2020/0601/135438-zr-nr-39-2020-harmonogram-rekrutacji-2020-2021-popr-2-1.pdf>; <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2020/0601/135438-zr-nr-39-2020-harmonogram-rekrutacji-2020-2021-popr-2-1.pdf>;

<https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2020/0605/090610-zr-nr-41-2020-dokumenty-do-rekrutacji-2020-2021-2.pdf>). Limity przyjęć na kierunek filozofia I i II st. zostały określone w Zarządzeniu Rektora UMCS <https://www.umcs.pl/pl/uchwaly-zarzadzenia-pisma-okolne,2499,zarzadzenie-nr-43-2020-rektora-universytetu-marii-curie-sklodowskiej-w-lublinie-z-dnia-29-maja-2020-r-w-sprawie-liczby-miejsc-na-pierwszym-roku-na-poszczegolnych-kierunkach-studiow-na-universytecie-marii-curie-sklodowskiej-w-lublinie-w-roku-akademickim-2020-2021,90854.chtm> Propozycja w sprawie limitów przyjęć przedstawiona jest przez Dziekana wydziału. Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są transparentne i obiektywne oraz zapewniają kandydatom równe szanse przyjęcia na studia. Przyjęcia na kierunek filozofia I i II st. odbywają się w ramach ustalonego limitu miejsc, w trybie wolnego naboru. Uprawnienia przysługujące laureatom i finalistom olimpiad stopnia centralnego oraz laureatom konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich przy ubieganiu się o przyjęcie na I rok studiów reguluje Uchwała Senatu Nr XXIV-22.22/18 z dnia 19 grudnia 2018 r. Szczegółowe informacje dotyczące zasad rekrutacji na kierunek filozofia są upowszechniane na:

- stronie internetowej Uniwersytetu w systemie internetowej rejestracji kandydatów IRK: www.umcs.irk.umcs.lublin.pl/
- stronie internetowej WFIS : www.umcs.pl/pl/dla-kandydatow,2622.htm
- w mediach społecznościowych: facebook (wfis.umcs)
- w ulotkach reklamowych i plakatach
- podczas spotkań promocyjnych organizowanych w szkołach.

Proces rekrutacji, zgodnie z wewnętrznym systemem zapewnienia jakości kształcenia na wydziale, jest monitorowany i podlega ocenie. Po zakończeniu rekrutacji Przewodniczący Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej składa Prodziekanowi ds. Studenckich pisemne sprawozdanie z przebiegu rekrutacji. Prodziekan ds. Studenckich przedstawia je na posiedzeniu Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. WZdsJK przeprowadza dogłębną analizę przebiegu rekrutacji i wnioski prezentuje Kolegium Dziekańskiemu oraz Zespołowi programowemu celem wyeliminowania ewentualnych niedociągnięć lub błędów oraz pełniejszego dostosowania oferty edukacyjnej do oczekiwań kandydatów.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym zagranicznej, regulują: Regulamin Studiów na UMCS w Lublinie, załączniki do Uchwały Nr XXIV-26/5.19 Senatu UMCS z dnia 24 kwietnia 2019 roku i Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia na WFIS – procedura przenoszenie osiągnięć <https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm> . Osiągnięcia studenta wyrażane są w punktach ECTS. Punkty przyznawane są za: zaliczenie każdego przedmiotu i praktyk przewidzianych w planie studiów, przygotowanie i obronę pracy dyplomowej. Punkty ECTS przypisane do przedmiotu odzwierciedlają nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla

tego przedmiotu. Studentowi przenoszącemu zajęcia zaliczone w uczelni innej niż UMCS, w tym zagranicznej, przypisuje się taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich zajęć i praktyk w jednostce przyjmującej. W przypadku gdy liczba punktów ECTS jest większa niż w UMCS, student nie ponosi opłaty. W przypadku gdy liczba punktów ECTS jest mniejsza, a ich brak spowodowałby niemożność uzyskania liczby punktów niezbędnej do ukończenia studiów, student zobowiązany jest do uzyskania brakujących punktów ECTS do końca kresu kształcenia bez konieczności wnoszenia opłat. Warunkiem przeniesienia zajęć poza UMCS, w tym uczelni zagranicznej, w miejsce punktów przypisanych zajęciom i praktykom określonym w planie studiów i programie kształcenia jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów określają przepisy zawarte w Uchwale Nr XXIII-22.3/15 Senatu UMCS w Lublinie z dnia 28 stycznia 2015 roku (z późn. zm. – Uchwała Nr XXIV-28.35/19 z dnia 26 czerwca 2019 roku), a także procedura WZdsJK – Przenoszenie osiągnięć na WFIS.

Celem procesu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów jest ułatwienie osobom posiadającym doświadczenie zawodowe dostępu do studiów wyższych, bądź skrócenie czasu ich odbywania poprzez zaliczanie określonych przedmiotów zajęć i przypisanie im odpowiedniej liczby punktów ECTS bez obowiązku uczestniczenia w pełnym wymiarze zajęć dydaktycznych przewidzianych planem studiów dla danego kierunku. Za przeprowadzanie procesu potwierdzania efektów uczenia się odpowiada Prodziekan ds. Studenckich, który w porozumieniu z prowadzącym dany przedmiot i Zespołem programowym kierunku weryfikuje efekty uczenia się zdobyte poza edukacją formalną. Ze względu na brak wniosków, takiej procedury na kierunku filozofia dotąd nie przeprowadzano.

Zasady, warunki oraz tryb dyplomowania zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Zasady te określa Regulamin studiów i Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Dokumenty te określają m.in. zasady zapisów na seminaria dyplomowe na każdym z poziomów studiów i listy osób uprawnionych do ich prowadzenia. Na kierunku filozofia I i II st. student może przygotowywać pracę dyplomową pod kierunkiem osoby ze stopniem co najmniej doktora. W wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach Kolegium Dziekańskie może upoważnić do kierowania pracą dyplomową specjalistę spoza wydziału bądź spoza uczelni. Kolegium Dziekańskie zatwierdza tematy prac dyplomowych w terminie i trybie przez siebie ustalonym. Tematy prac dyplomowych są ściśle skorelowane z działalnością badawczą opiekunów.

Zmiana tematu pracy dyplomowej jest możliwa i następuje na podstawie pisemnego wniosku złożonego przez studenta i popartego przez opiekuna; wniosek wymaga akceptacji Kolegium Dziekańskiego. Zwykle decyzje studentów związane z podjętym tematem badawczym są przemyślane, bowiem wnioski do Kolegium Dziekańskiego o zmianę tematu składane są bardzo rzadko.

Proces dyplomowania obejmuje aktywny udział studenta w zajęciach seminaryjnych, badania własne oraz przygotowanie pracy dyplomowej, która jest oceniana przez promotora i recenzenta. Proces dyplomowania na każdym z poziomów studiów kierunku filozofia wspomagany jest przez Jednolity System Antyplagiatowy (JSA) zintegrowany z systemem Archiwum Prac Dyplomowych (APD), do którego pracę dyplomową kieruje promotor, analizuje wyniki otrzymane z systemu i ostatecznie decyduje o dopuszczeniu pracy do obrony, bądź kieruje ją do poprawy. Przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego student jest zobowiązany, w myśl Zarządzenia Nr 57/2015 Rektora UMCS w Lublinie z dnia 5 października 2015 roku w sprawie składania i archiwizacji prac dyplomowych z wykorzystaniem systemu Archiwizacji Prac Dyplomowych, do wprowadzenia pracy do systemu APD oraz jej wydruku do akt osobowych.

Proces dyplomowania w roku akademickim 2019/20 przypadł na czas pandemii, jednakże przebiegał zgodnie w wyżej przywołanymi procedurami. Proces dyplomowania dodatkowo uwzględniał wyjątkowość sytuacji i egzaminy dyplomowe odbywały się w sposób zdalny, zgodnie z Zarządzeniem Nr 33/2020 Rektora UMCS (<https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2020/0511/125126-zr-nr-33-2020-projekt-procedura-dyplomowania-covid-04052020.pdf>). Pracownicy i studenci uczestniczący w egzaminach dyplomowych nie zgłaszali władzom wydziału uwag krytycznych i problemów związanych ze zdalnym trybem dyplomowania.

Egzamin dyplomowy na kierunku filozofia I i II stopnia jest egzaminem ustnym. Jego celem jest sprawdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studenta oraz problematyki związanej z przygotowaną przez niego pracą. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Dziekana Wydziału, w jej skład wchodzi: przewodniczący, promotor oraz recenzent. Na egzaminie dyplomowym studentowi zadawane są przynajmniej trzy pytania, z których dwa pochodzą z listy pytań na egzamin dyplomowy, pozostałe dotyczą pracy. Zestawy pytań na egzamin dyplomowy są publikowane na stronie WFiS <https://www.umcs.pl/pl/zagadnienia-na-egzamin-dyplomowy-rok-akademicki-2020-2021,19867.htm>.

Szczegółowe zasady dyplomowania na WFiS są określone w Uchwale Nr XXIV-30.10-13/19 Senatu UMCS w Lublinie z dnia 16 października 2019 roku <https://www.umcs.pl/pl/uchwaly-zarzadzenia-pisma-okolne,2499,uchwaly-nr-xxiv-30-10-13-19-senatu-universytetu-marii-curie-sklodowskiej-w-lublinie-z-dnia-16-pazdziernika-2019-r-w-sprawie-szczegolowych-zasad-procesu-dyplomowania-na-universytecie-marii-curie-sklodowskiej-w-lublinie-dla-studentow-wbib-wfis-nzgp-wpip,82678.htm>; <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2019/1021/145838-xxiv-30-11-19-zal-nr-1-zasady-dyplomowania-wfis.pdf>

Zasady, warunki i tryb sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku filozofia szczegółowo określają Regulamin studiów i wewnętrzne procedury opracowane i przyjęte przez WZdsJK i zatwierdzone przez Kolegium Dziekańskie. Wszystkie realizowane przez studenta formy zajęć z danego przedmiotu przewidziane w planie studiów kończą się egzaminem lub zaliczeniem na ocenę i są wpisywane do dokumentów przebiegu studiów. Przebieg studiów dokumentowany jest w sposób następujący :

- 1) w kartach okresowych osiągnięć studenta sporządzanych w postaci wydruków danych z systemu USOS,
- 2) w protokołach zaliczeń/egzaminów przedmiotów sporządzanych w postaci elektronicznej w USOS.

Przy zaliczaniu przedmiotów oraz składaniu egzaminów stosuje się następującą skalę ocen :

• bardzo dobry (bdb)	5.0	A
• dobry plus (db+)	4.5	B
• dobry (db)	4.0	C
• dostateczny plus (dst+)	3.5	D
• dostateczny (dst)	3.0	E
• niedostateczny (ndst)	2.0	F

Wyniki egzaminów i zaliczeń dokonywanych w formie ustnej są podawane do wiadomości studentów bezpośrednio po ich przeprowadzeniu, w przypadku egzaminów i zaliczeń w formie pisemnej – najpóźniej w ciągu 7 dni od ich przeprowadzenia. Student ma prawo wglądu do swojej pracy pisemnej po ogłoszeniu wyniku.

Szczegółowy zakres wymagań z danego przedmiotu ustala prowadzący zajęcia i podaje do wiadomości studentom na początku zajęć oraz ogłasza je w sylabusie w systemie USOS. Podstawą skutecznej i obiektywnej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się jest jasna i przejrzysta informacja dla studentów dotycząca sposobów weryfikacji efektów uczenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Sprawdzanie i ocena efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów prowadzone jest przez cały cykl kształcenia za pomocą testów, pisemnych prac etapowych, prezentacji multimedialnych, projektów zespołowych, prac egzaminacyjnych. Narzędzie weryfikacji efektów uczenia się studentów filozofii jest dobierane do specyfiki poszczególnych zajęć. Pracownicy prowadzący zajęcia dydaktyczne archiwizują dokumentację związaną ze sprawdzaniem i potwierdzeniem osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się w formie papierowej lub/i elektronicznej.

Na WFIS są prowadzone systematyczne działania mające na celu monitorowanie realizacji zakładanych efektów uczenia się, ocenę stopnia ich realizacji, ocenę stopnia ich adekwatności do potrzeb rynku pracy oraz ich doskonalenie. Oprócz narzędzi wyżej wymienionych służą temu również oceny formułowane przez studentów i zgłaszane do opiekunów lat, Kolegium Dziekańskiego oraz WZdsJK. Prowadzący zajęcia, pod koniec roku akademickiego, dokonują autoewaluacji. W procesie tym opierają się na własnych obserwacjach i wnioskach, uwagach zgłaszanych przez studentów w trakcie zajęć, opiniach wyrażanych przez studentów w Ankiecie Oceny Zajęć, uwagach zawartych przez osobę hospitującą. Wnioski przekazują do Przewodniczącego zespołu programowego filozofii, który w razie potrzeby podejmuje działania naprawcze.

Wszelkie działania związane z doskonaleniem efektów uczenia się, ich weryfikacją, kontrolą i praktykami naprawczymi szczegółowo regulują wewnętrzne procedury przyjęte w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (<https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm>).

Należy podkreślić, że od czasu przejścia UMCS, w tym WFIS na nauczanie zdalne, monitorowanie procesu kształcenia zostało zintensyfikowane. Regularnie odbywają się spotkania w aplikacji Teams Dziekana Wydziału i Prodziekana ds. Studenckich ze starostami lat, opiekunami lat i pracownikami wydziału. Spotkania są dokumentowane i archiwizowane. Wszelkie trudności i problemy, o ile to możliwe, są niezwłocznie rozwiązywane. Na przykład pracownicy mający niewystarczające kompetencje do prowadzenia zajęć zdalnych dostali natychmiastowe wsparcie od osób zatrudnionych w Instytucie Filozofii i dziekanacie, dobrze radzących sobie z nowymi technologiami. Został również zakupiony sprzęt umożliwiający zdalne nauczanie w siedzibie uczelni dla wykładowców, którzy z różnych powodów (także merytorycznych) nie mogli odbywać zajęć w domu. Tak więc władze wydziału wspólnie ze starostami, opiekunami lat i kadrą dydaktyczną dokładają wszelkich starań, aby kształcenie zdalne było jednocześnie kształceniem na najwyższym możliwym poziomie. Szkolenia z użytkowania Wirtualnego Kampusu i MS Teams są też systematycznie organizowane przez Uniwersytet; dostępne są też na stronie Uczelni instrukcje takiego użytkowania.

Obszary zainteresowań studentów filozofii przygotowujących prace licencjackie i magisterskie są zgodne z profilami badawczymi pracowników Katedr Instytutu Filozofii UMCS, co gwarantuje skuteczną pomoc, zarówno merytoryczną, jak i formalną, w trakcie przygotowywania pracy dyplomowej. Zagadnienia, jakie podejmują studenci, dotyczą m.in. problematyki z zakresu historii filozofii, etyki i estetyki, filozofii sztuki nowoczesnej oraz zagadnień związanych z estetyzacją rzeczywistości minioniej i współczesnej, problematyki związanej z zagadnieniami egzystencjalnymi, epistemologicznymi, percepcji oraz filozofią religii, wartości i wolności. Obszary badawcze eksplorowane przez studentów dotyczą zarówno kwestii klasycznych dla kierunku filozofia, jak również takich, które nawiązują do współczesnych i aktualnych problemów społecznych, kulturowych i cywilizacyjnych, często wymagających kompetencji i umiejętności związanych z nowymi technologiami i kompetencjami w zakresie znajomości języków obcych.

Metodyka pisania pracy dyplomowej obejmuje następujące etapy: wybór obszaru badawczego, określenie celu pracy, sformułowanie tematu, kwerenda biblioteczna i selektywne ujęcie zgromadzonej literatury przedmiotu. Następnie wybór metod i technik badawczych adekwatnych do tematu pracy, gromadzenie i krytyczna analiza pozyskiwanego materiału badawczego, sporządzenie planu/struktury pracy i konsekwentna jego realizacja. Na końcowym etapie student sporządza bibliografię i ewentualne aneksy. Wiodącym celem seminarium dyplomowego jest przygotowanie przez studenta samodzielnie napisanej pracy dyplomowej, która winna spełniać odpowiednie do poziomu kształcenia wymogi merytoryczne i formalne. Niejednokrotnie prace magisterskie dowodzą dużej samodzielności badawczej studentów. Poniżej przykładowe tytuły prac dyplomowych realizowanych na kierunku filozofia I i II st. w ostatnich pięciu latach na specjalności filozofia teoretyczna.

- Sokrates z Aten – filozof życia (I st.)
- Kariera Cyncerona jako obrońcy sądowego (I st.)
- Koncepcja wiedzy w ujęciu Johna Locke’a (I st.)
- Postawy fanatyczne w życiu jednostkowym i zbiorowym (I st.)

- Antropologia transhumanistyczna – szanse i zagrożenia (I st.)
- Wartości estetyczne łagodne i ostre w koncepcji Mieczysława Wallisa (II st.)
- Teorie spiskowe jako rezultat błędów poznawczych. Wybrane zagadnienia (II st.)
- Wizerunek kobiety i mężczyzny w reklamie (II st.)

Istotnym elementem procesu monitorowania kształcenia na kierunku filozofia jest analiza odpływu studentów przyjętych na studia I i II st. Pozyskane dane wskazują na rozbieżności między liczbą studentów przyjętych na I rok studiów filozoficznych a liczbą studentów przystępujących do pierwszej sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej. Poniżej przykładowe dane.

Rok ak. 2018/19

Filozofia I rok I st.

- liczba studentów przyjętych - 50
- liczba studentów na dzień 01.10.2018 - 50
- liczba studentów na dzień 31.10.2018 - 47
- liczba studentów, którzy przystąpili do sesji - 40
- liczba studentów na II semestrze - 12

Filozofia I rok II st.

- liczba studentów przyjętych - 24
- liczba studentów na dzień 01.10.2018 - 24
- liczba studentów na dzień 31.10. 2018 - 23
- liczba studentów, którzy przystąpili do sesji – 17
- liczba studentów na II semestrze - 7

Rok akademicki 2019/20

Filozofia I rok I stopień

- liczba studentów przyjętych - 47
- liczba studentów na dzień 01.10.2019 - 47
- liczba studentów na dzień 31.10.2019 - 43
- liczba studentów, którzy przystąpili do sesji – 35
- liczba studentów na II semestrze – 15

Filozofia I rok II st.

- liczba studentów przyjętych - 17
- liczba studentów na dzień 01.10.2019 - 17
- liczba studentów na dzień 31.10.2019 - 17
- liczba studentów, którzy przystąpili do sesji - 17
- liczba studentów na II semestrze - 9

Wśród rozlicznych zindywidualizowanych powodów rezygnacji ze studiów, można także wskazać na pewne względnie trwałe tendencje.

1) Mimo publicznej dostępności do programów studiów i sylabusów przedmiotów, studenci zdają się nie posiadać wystarczającej wiedzy o wymaganiach jakie stawiane są studentom studiów filozoficznych.

2) Filozofia nierzadko jest drugim kierunkiem w procesie kształcenia studenta, który nie zawsze jest w stanie sprostać podwójnym obowiązkom.

3) Również praca zarobkowa okazuje się istotną przeszkodą w wywiązywaniu się z obowiązków studenta, studenci napotykają duże trudności z pogodzeniem obowiązków akademickich z zawodowymi.

Działania naprawcze Wydziału nakierowane na zmianę tego stanu rzeczy zmierzają w stronę jeszcze intensywniejszego i dokładniejszego zapoznawania kandydatów z ofertą dydaktyczną i wymaganiami kierunku filozofia. W trakcie spotkań promocyjnych w szkołach średnich czy też Dni Otwartych WFIS

uczniowie dowiadują się m.in. o specyfice kierunku i konieczności czytania dużej ilości specjalistycznej literatury.

Do monitorowania zawodowych losów absolwentów kierunku filozofia I i II st. pracownicy Wydziału podchodzą z należytą uwagą i rzetelnością. Monitorowanie losów zawodowych absolwentów filozofii wcześniej prowadzone było na poziomie Uczelni przez Biuro Rozwoju Kompetencji UMCS, a dostępne rezultaty badań były analizowane przez WZdsJK. Wydział współpracuje z gronem interesariuszy zewnętrznych, wśród których znajdują się absolwenci kierunku filozofia. Niejednokrotnie prowadzą oni na wydziale zajęcia dydaktyczne oraz spotykają się z władzami wydziału służąc informacjami pozwalającymi doskonalić ofertę kształcenia i dostosowywać ją do rynku pracy. Obecnie monitorowanie karier absolwentów filozofii może być prowadzone w oparciu o analizę danych w serwisie ELA (ogólnopolski system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów). Jednakże ze względu na niewielką liczbę absolwentów, system ten nie podaje danych na temat naszego kierunku; dlatego wydział wykorzystuje możliwość spersonalizowanego monitorowania ich losów zawodowych, między innymi, poprzez kontakt promotorów z absolwentami. Procedury wewnętrzne przyjęte przez WZdsJK regulują śledzenie zawodowych losów absolwentów filozofii (<https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm>).

Z analizy pozyskanych danych dowiadujemy się, że część absolwentów filozofii I st. podejmuje studia II stopnia na tym samym kierunku, część wybiera inne kierunki na UMCS, a niektórzy inne ośrodki akademickie. Decyzje absolwentów są zrozumiałe i uzasadnione, ponieważ zwiększają ich szanse na rynku pracy. Należy podkreślić, że studia filozoficzne dla części studentów są drugim kierunkiem studiów, który ma wzbogacać i poszerzać ich humanistyczne horyzonty. Warto odnotować fakt, że absolwenci II stopnia kierunku filozofia z sukcesem rozwijają kariery naukowe w Szkołach Doktorskich. W roku ak. 2018/19 student I roku II st. filozofii został **laureatem Diamentowego Grantu** i został przyjęty do Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych UMCS kierunek filozofia poza postępowaniem rekrutacyjnym. W roku ak. 2019/20 łącznie 2 absolwentów filozofii II st. zostało przyjętych do Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych UMCS na kierunek filozofia z bardzo dobrymi wynikami. Nasi absolwenci uzyskali bardzo wysoką pozycję w rankingu przyjętych, odpowiednio 98 i 97 punktów na 100 możliwych. Dyrektor Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych UMCS z dużym uznaniem mówiła po zakończonym procesie rekrutacyjnym o absolwentach studiów filozoficznych naszego wydziału. Według słów Dyrektora, to osoby o dużej kulturze osobistej, ujmującym sposobie bycia, z ogromnym potencjałem intelektualnym i równie dużym, jak na młody wiek, dorobkiem naukowym. W roku akademickim 2020/21 również 2 absolwentów filozofii II st. zostało przyjętych do Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych UMCS na kierunek filozofia.

Absolwenci I i II st. filozofii UMCS są w dużym stopniu zatrudniani w instytucjach kultury, w mediach, ale też w placówkach oświaty różnego szczebla. Z sukcesem wykorzystują swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Z prowadzonego monitoringu ich losów wynika, że znaczna grupa naszych absolwentów osiąga znaczące sukcesy w skali regionu i kraju piastując prestiżowe i eksponowane stanowiska.

Instytucje publiczne, kultura, polityka i media to nie jedyne obszary zawodowej aktywności absolwentów filozofii, nie obca jest im również sfera biznesu i przedsiębiorczości. Dowodzi to, że zakładane efekty uczenia się na kierunku filozofia sprzyjają w odnalezieniu się na wymagającym rynku pracy. Wśród przykładowych instytucji, w których absolwenci filozofii UMCS znaleźli podstawowe bądź dodatkowe zatrudnienie należy wymienić: „Kurier Lubelski” (dziennikarze), „Gazeta Wyborcza” (dziennikarze), Ośrodek „Brama Grodzka” – Teatr NN, Centrum Kultury w Lublinie, Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, Warsztaty Kultury w Lublinie, Urząd Miasta Lublina, Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża” w Lublinie (dyrektor). Warto np. wspomnieć również o Wyższej szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie (gdzie nasza absolwentka pełniła funkcję Rektora), czy Międzynarodowe Szkoły Paderewski (nauczyciel etyki). Inne jeszcze obszary, w których realizują się nasi absolwenci to np. menadżer kolekcji damskiej firmy *Kazar*, dyrektor zarządzający spółki *Ravelo* (grupa PWN), czy też wiceprezes i współwłaściciel IT Complete. Por. <https://www.umcs.pl/pl/nasi-absolwenci,1796.htm>

WFIS utrzymuje kontakty z wieloma swoimi absolwentami, m.in. przy okazji Drzwi Otwartych, Światowego Dnia Filozofii, Olimpiady Filozoficznej. Mimo niekorzystnych (niesprzyjających) warunków społeczno-gospodarczych regionu lubelskiego (rolniczy charakter, słabe uprzemysłowienie, niekorzystna demografia oraz duża liczba szkół wyższych) bardzo duży odsetek absolwentów znajduje pracę w ciągu pierwszych kilku miesięcy po ukończeniu studiów, co świadczy o ich bardzo dobrym przygotowaniu do wymagającego rynku pracy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Dobrą praktyką na WFIS jest stały kontakt opiekuna roku ze studentami i opiekuna z Dziekanem i Prodziekanem ds. Studenckich. Stwarza to możliwości do szybkiej reakcji na ewentualne nieprawidłowości w procesie kształcenia. Osiąganie przez studentów efektów uczenia się, pogłębianie wiedzy i rozwój są priorytetem na kierunku filozofia każdego poziomu.

Warto również podkreślić, że pracownicy prowadzący zajęcia dydaktyczne umiejętnie i trafnie dobierają narzędzia weryfikujące efekty uczenia się studentów do poziomu kształcenia. Właściwie stopniują poziom trudności prac etapowych i egzaminów. Na kierunku filozofia każdego poziomu kształcenia przeważają zaliczenia/egzaminy ustne i pisemne, rzadką praktyką są np. testy. Metodyka prac dyplomowych ma zachęcać i mobilizować studentów do samodzielnej pracy, samodyscypliny, krytycznego myślenia, spoglądania na problemy z różnych perspektyw. Student filozofii powinien posiadać nie tylko umiejętność pisania filozoficznych tekstów, ale również umiejętność rozmowy filozoficznej, dyskusji, rzeczowej i trafnej argumentacji, temu, m.in., w znaczny stopniu służą zaliczenia/egzaminy ustne.

Studenci filozofii II stopnia są bardzo dobrze przygotowani do dalszej pracy badawczej, a także do kariery naukowej, o czym świadczą wyniki rekrutacji z dwóch ostatnich lat do Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych UMCS.

Tematy prac magisterskich są nie tylko kompatybilne z obszarem badawczym promotora i zainteresowaniami studenta, ale też ukierunkowane na jego dalszy rozwój naukowy. Przykładem niech będzie praca magisterska pt. „Taoizm jako filozofia polityczna”. Autor pracy kontynuuje w niej swoje badania nad starożytną filozofią chińską, stosując znajomość języka chińskiego jako narzędzie badawcze umożliwiające mu analizę chińskich tekstów klasycznych; obecnie kontynuuje zaś swoje badania w Szkole Doktorskiej.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku filozofia I i II st. mają znaczny dorobek naukowy i rozległe kompetencje dydaktyczne (są opisane w Wykazie materiałów uzupełniających, zał. 4 (charakterystyka nauczycieli); por. też załącznik: Kr. 4, zał. 1). Jest to obecnie 29 pracowników Instytutu Filozofii (spośród 41 zatrudnionych): 5 profesorów tytularnych, 15 doktorów habilitowanych (w tym 7 prof. uczelni, 7 adiunktów), 9 doktorów; 2 pracowników z Instytutu Socjologii (1 dr hab., 1 dr), 2 mgr z Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS, 1 pracownik z Instytutu Psychologii (dr), 1 pracownik z Instytutu Informatyki (prof. uczelni, dr hab.), 1 mgr z Centrum Kultury Fizycznej, 1 osoba spoza uczelni (dr), 3 mgr (doktorantów). Studentom filozofii przedstawiana jest także bogata oferta fakultetów, seminariów licencjackich, proseminariów i seminariów magisterskich, realizowanych m. in. przez pracowników, którzy nie prowadzą zajęć obligatoryjnych. Zajęcia fakultatywne są również realizowane przez doktorantów. W ten sposób liczba kadry ulega zwiększeniu.

Prawie wszystkie przedmioty (łącznie z translatorium z języka obcego oraz językiem starożytnym) są prowadzone przez kompetentnych pracowników Instytutu Filozofii. Wyjątkiem jest lektorat z języka obcego nowożytnego, gdzie zatrudniani są pracownicy z Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS, oraz zajęcia z wychowania fizycznego, gdzie zatrudniani są pracownicy Centrum Kultury Fizycznej. Ponadto w procesie kształcenia bierze udział 2 pracowników z Instytutu Socjologii. Wykład z

psychologii prowadzi dr hab. Jolanta Kociuba (jest biegłym sądowym z zakresu psychologii w Sądzie Okręgowym w Lublinie w kadencji 2016-2021). Technologie informatyczne (laboratorium, 1 grupa) prowadzi dr Michał Nowakowski, który w r. 2017 ukończył szkolenie „Learning-by-doing czyli aktywne metody nauczania”, kurs moderatora Design Thinking oraz szkolenie w zakresie umiejętności informatycznych. Tworzenie prezentacji w Prezi i MSpowerPoint. Pozostałe grupy laboratoryjne prowadzą magistry (doktoranci). Zajęcia z socjologii prowadzi dr hab. Mariola Kuszyk-Bytniewska, która jest magistrem socjologii. Konwersatorium z psychologii prowadzi dr Justyna Rynkiewicz, która jest magistrem psychologii. Prowadzi także proseminarium i fakultet „Rozwijanie zdolności poznawczych z udziałem studentów filozofii”.

Pracownicy Instytutu Filozofii prowadzą zajęcia także w języku angielskim (też w hiszpańskim), zwłaszcza w ramach programu Erasmus (prof. dr hab. Marek Hetmański, dr hab. Paweł Bytniewski, prof. UMCS, dr hab. Piotr Giza, prof. UMCS, dr hab. Jacek Gurczyński, dr hab. Andrzej Kapusta, prof. UMCS, dr hab. Tomasz Kitliński, dr hab. Piotr Konderak, dr hab. Krzysztof Kosior, prof. UMCS, dr hab. Artur Koterski, prof. UMCS, dr hab. Krzysztof Polit prof. UMCS, dr hab. Paweł Sikora, dr Grzegorz Polak, dr Marcin Rządeczka, dr Marcin Trybulec). Wykaz zajęć w ramach programu Erasmus+ za rok ak. 2019/20 por. załącznik: Kr. 4, zał. 2). Szczegółowy wykaz dla roku ak. 2020/21 jest opublikowany na stronie <https://www.umcs.pl/pl/erasmus,830.htm>.

Wszystkie zajęcia na studiach filozofia I i II st. są zgodne z kompetencjami badawczymi pracowników, co umożliwia prawidłową realizację programu kształcenia. Np. dr Dorota Tymura (realizująca przedmioty: filozofia starożytna, język starożytny), mgr filologii klasycznej, publikuje przekłady z języka greckiego tekstów źródłowych Ksenofonta, dr hab. Małgorzata Kowalewska (realizująca przedmioty: filozofia średniowieczna, filozofia kultury, filozofia polska) – przekłady z języka łacińskiego tekstów źródłowych np. Hildegardy z Bingen i Pawła z Worcestera. Wszyscy pracownicy mają publikacje z zakresu problematyki prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych, uczestniczą w tematycznych konferencjach ogólnokrajowych i międzynarodowych, są organizatorami konferencji, realizują projekty badawcze. Szczegółowa informacja na temat aktywności naukowej nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku filozofia: por. załącznik: Część III. Zał. nr 2_4

Kompetencje badawczo-dydaktyczne pracowników Instytutu Filozofii są też doceniane na innych wydziałach, na których prowadzą oni liczne zajęcia dydaktyczne (Kr. 4, zał. 3).

Pracownicy Instytutu Filozofii zyskiwali cenne doświadczenia dydaktyczne i badawcze, realizując wyjazdy zagraniczne. Prof. dr hab. Marek Hetmański wygłaszał wykłady na Uniwersytecie Complutense w Madrycie (2014), w Granadzie (2016), w Ponta Delgada (2017). Dr hab. Leszek Kopciuch, prof. UMCS prowadził wspólnie z prof. Oliverem Hallichem seminarium Grundlagen der Moralbegründung na Uniwersytecie Duisburg-Essen (2018). Dr hab. Tomasz Kitliński (prowadzący zajęcia z retoryki i kultury nowoczesnej) otrzymał w r. 2018 stypendium Kobe College w Nishinomiya na semestralny pobyt z badaniami i seminariami jako Visiting Associate Professor. Dr hab. Tomasz Stefaniuk (prowadzący translatorium tekstów filozoficznych na filozofii II stopnia) realizował w r. 2017/2018 zajęcia dydaktyczne na Uniwersytecie Binai Yildirim w Erzurum. Dr hab. Paweł Sikora (realizujący zajęcia z filozofii nowożytnej, filozofii współczesnej, techniki pracy umysłowej) otrzymał stypendium w Aberdeen (2019) przełożone ze względu na pandemię.

Ważną rolę w nabywaniu doświadczenia dydaktycznego odgrywają także wyjazdy z wykładami do innych uniwersytetów w kraju. Np. w ramach kontynuacji wcześniejszej współpracy z Instytutem Filozofii UMK z wykładami o myśleniu metaforycznym gościł w Toruniu prof. dr hab. Marek Hetmański (2017), który ponadto odbył staż naukowy w UMK (2019) i w Akademii Ignatianum w Krakowie (2019).

We współpracy pracowników badawczo-dydaktycznych i studentów realizowane są różne formy popularyzacji filozofii jako ważnej dziedziny kultury duchowej człowieka, a także kierunku studiów filozofia: Olimpiada Filozoficzna, Światowy Dzień Filozofii, Kinozofia, Lubelski Festiwal Nauki, Lubelskie Wirtualne Dni Nauki, Drzwi Otwarte, Uniwersytet Dziecięcy, Przyjazny Uniwersytet, Pionierzy. Rozmowy o granicach wyobraźni, Oferta dla szkół (warsztaty i wykłady). Szczegółowe informacje zob. załącznik (Kr. 4, zał. 4).

Studia na kierunku filozofia I i II st. mają profil ogólnoakademicki. Na temat wykazu zajęć, które prowadzą studentów do osiągnięcia kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej

por. Kryterium 2. Charakterystykę nauczycieli prowadzących te zajęcia zawiera załącznik z Wykazu materiałów uzupełniających nr 4.

W szczególności seminarium licencjackie na filozofii I stopnia oraz proseminarium i seminarium magisterskie na filozofii II st. daje szansę nauczania się warsztatu naukowego pod opieką doświadczonego nauczyciela akademickiego przynajmniej ze stopniem doktora, specjalizującego się w tematyce interesującej seminarzystów. W przypadku zajęć, w których wymagana jest pisemna praca zaliczeniowa, np. z filozofii nowożytnej, studenci także uczą się ważnych umiejętności, analizy i interpretacji tekstu źródłowego, syntetyzowania wyników własnych badań, sztuki argumentowania, krytycyzmu wobec różnych stanowisk oraz sporządzania przypisów i bibliografii.

Studentom filozofii zapewniana jest możliwość uczestniczenia w wykładach ogólnouniwersyteckich oraz w wykładach gości zagranicznych (por. na ten temat informacje podane w Kryterium 7).

Ważną rolę w przygotowywaniu do działalności naukowej pełniły współorganizowane z KUL przez prof. dr. hab. Marka Hetmańskiego 4 ogólnopolskie warsztaty w ramach Letniej Szkoły Kognitywistyki dla studentów i doktorantów filozofii i kognitywistyki (Kazimierz Dolny 2017-2020).

Przykładem dobrej praktyki jest włączanie studentów/doktorantów do pracy naukowej. Również aktywność w ramach kół naukowych <https://www.umcs.pl/pl/kola-naukowe,818.htm> przyczynia się do rozwoju zainteresowań naukowych studentów. Niektórzy absolwenci filozofii II stopnia kontynuują studia doktoranckie/studia w szkole doktorskiej.

Rezultatami aktywności naukowej studentów/doktorantów są referaty konferencyjne, rozdziały publikowane w monografiach zbiorowych redagowanych przez pracowników badawczo-dydaktycznych, artykuły publikowane m. in. w czasopiśmie wydawanym przez UMCS („Kultura i Wartości”), a także wyjazdy stażowe. Dobrym przykładem współpracy pracowników ze studentami są publikacje, w których współautorami są studenci. Np. dr hab. Andrzej Łukasik opublikował 2 artykuły wraz z doktorantką M. Łatą. Prof. dr hab. Marek Hetmański sprawuje opiekę naukową nad beneficjentem Diamentowego Grantu, Maciejem Wodzińskim, a także nad Pauliną Zarębską, realizującą grant Preludium 19 (NCN). Szczegółowy wykaz rodzajów aktywności naukowej studentów/doktorantów (Kr. 4, zał. 5).

Celem polityki kadrowej jest rozwój i doskonalenie pracowników badawczo-dydaktycznych. Zatrudnianie pracowników badawczo-dydaktycznych w pełnym wymiarze czasu pracy w Instytucie Filozofii odbywa się na drodze otwartego konkursu. Na przykład 9.12.2020 odbyło się posiedzenie komisji konkursowej, która spośród 4 kandydatów wybrała dr. Witolda Wachowskiego, spełniającego w najwyższym stopniu kryteria kwalifikacyjne zawarte w ogłoszeniu konkursowym, legitymizującego się znacznym dorobkiem naukowym, publikacjami anglojęzycznymi, doświadczeniem w organizowaniu międzynarodowych konferencji naukowych, w realizowaniu projektów badawczych oraz w redagowaniu czasopisma „Avant”. W r. 2020 zatrudniony został na drodze konkursu otwartego dr Tomasz Walczyk, (któremu – zgodnie z jego kwalifikacjami – zostały powierzone takie zajęcia, jak epistemologia, propedeutyka filozofii, ontologia i filozofia nauki) i dr Grzegorz Bednarczyk (który prowadzi zajęcia z filozofii społecznej). Przyczynia się to do odmłodzenia i wzmocnienia kadry w sytuacji odchodzenia na emeryturę doświadczonych pracowników badawczo-dydaktycznych.

Podstawową zasadą przydziału zajęć jest uwzględnianie dorobku naukowego pracownika (publikacji, konferencji, grantów), co gwarantuje prawidłową realizację programu kształcenia na studiach filozofia I i II stopnia. W przypadku urlopów naukowych bądź urlopów na poratowanie zdrowia zajęcia zostają powierzone pracownikom, których profil badawczy jest najbardziej zbliżony do problematyki danych zajęć. Bierze się także pod uwagę deklaracje pracowników o ich przynależności do dziedziny nauk humanistycznych i dyscypliny filozofia. Niektóre zajęcia są powierzane doktorantom, którzy mają obowiązek odbycia praktyk; również w tym przypadku powierzenie zajęć jest uzależnione od teoretycznego profilu doktoranta oraz jego kompetencji.

Zgodnie ze Statutem UMCS, każdy pracownik podlega ocenie co 4 lata, lub – w uzasadnionych przypadkach - w okresie krótszym. W zatwierdzonym przez Senat UMCS arkuszu oceny nauczyciela akademickiego uwzględniona jest działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna. Obecnie jest opracowywany i konsultowany nowy projekt arkusza oceny, zwiększający wymagania wobec pracowników. W części II „Działalność dydaktyczna” są przyznawane punkty za: 1. opracowanie materiałów dydaktycznych, 2. pracę na rzecz oferty dydaktycznej i jakości kształcenia, 3. pracę dydaktyczną w

poszczególnych latach w okresie oceny, 4. ocenę działalności dydaktycznej przez studentów i przełożonego, 5. podnoszenie kompetencji dydaktycznych, w tym w ramach mobilności krajowej i zagranicznej, 6. pracę na rzecz projektów edukacyjnych, 7. upowszechnianie wiedzy.

Oceny pracownika dokonuje grupa interesariuszy wewnętrznych, którą stanowi komisja ds. oceny nauczycieli akademickich powołana przez Radę Instytutu Filozofii. Ważną rolę w ocenie pracownika odgrywa również grupa interesariuszy wewnętrznych, którą stanowią studenci. Swoją ocenę w 6-stopniowej skali i przy uwzględnieniu 9 kryteriów wyrażają oni w elektronicznej anonimowej Ankiecie Oceny Zajęć, przeprowadzanej po każdym semestrze. Badania i opracowanie wniosków organizowane są na poziomie uczelni, a ich wyniki są dostępne dla osoby ocenianej i Dziekana, który w przypadku niesatysfakcjonującej oceny podejmuje działania określone w procedurze Wykorzystanie wyników Ankiety Oceny zajęć w celu wprowadzenia działań naprawczych <https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm>. Ocena studentów jest także jednym z elementów składowych części Arkusza oceny uwzględniającego działalność dydaktyczną. Narzędziami monitoringu i motywowania pracowników do podnoszenia kompetencji dydaktycznych są hospitacje, których zasady zostały opisane w obowiązującym na WFIS Regulaminie hospitacji <https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm>. W przypadku oceny negatywnej podejmowane są działania naprawcze ze strony pracownika i hospitacja zostaje powtórzona. Dotychczas taka sytuacja nie miała miejsca. Innym narzędziem motywowania pracowników są Ankiety Oceny Zajęć przez studentów. Ich wyniki są analizowane zgodnie z procedurą „Wykorzystanie wyników Ankiety Oceny Zajęć” <https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm>, a wnioski publikowane na stronie WFIS (<https://www.umcs.pl/pl/wyniki-ankiety-oceny-zajec,10166.htm>). Por. też Kryterium 10).

Od 1.10.2019 za politykę w zakresie rozwoju naukowego odpowiada dyrektor Instytutu Filozofii, za politykę w zakresie działalności dydaktycznej – dziekan Wydziału Filozofii i Socjologii, który dba o równomierne obciążenie pracowników. Wysokość pensum reguluje Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. oraz Regulamin Pracy UMCS (pracownik badawczo-dydaktyczny z tytułem prof. – 180 h, ze stopniem dr. hab. - 210 h, ze stopniem dr. - 240 h, zaś pracownik dydaktyczny - 360 h).

Czynnikiem inspirującym do doskonalenia własnych rezultatów są nagrody Rektora. Uchwała Nr XXIV – 3.4/16 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej „Regulamin przyznawania nagród Rektora nauczycielom akademickim UMCS” określa 3 kategorie nagród: za osiągnięcia naukowe/artystyczne, dydaktyczne i organizacyjne.

W latach 2016-2020 pracownicy Instytutu Filozofii otrzymali 28 Nagród Rektora UMCS, w tym 21 nagród za osiągnięcia naukowe (monografie, cykl 5 artykułów, wysoko punktowany artykuł, pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych, realizację projektów badawczych, całokształt dorobku) oraz 7 nagród za osiągnięcia organizacyjne (Kr. 4, zał. 6).

Ponadto dr hab. Andrzej Kapusta, prof. UMCS otrzymał Indywidualną Nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia organizacyjne (2017) oraz Medal 700-lecia Miasta Lublina (2019). Medal Komisji Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania otrzymał dr hab. Leszek Kopciuch, prof. UMCS (2015). Krzysztof Rojek otrzymał Stypendium im. Piotra Mroczyka dla studentów stacjonarnych studiów jednolitych magisterskich bądź studiów II stopnia lub doktorantów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z zakresu dziennikarstwa, politologii, stosunków międzynarodowych lub filozofii przyznane przez Fundację „Zacny uczynek” (październik 2015 r.).

Innym instrumentem motywowania kadry do rozwoju naukowego jest ogłoszony przez dyrektora Instytutu Filozofii nabór wniosków o powołanie zespołów badawczych oraz konkurs grantowy, w którym recenzenci zewnętrzni oceniają jakość wniosków, skierowanych do dodatkowego finansowania w r. 2021. Celem powołania **zespołów badawczych** jest stymulacja nowatorskich i oryginalnych badań realizowanych w Instytucie Filozofii w formie projektów badawczych, wsparcie współpracy naukowej pomiędzy pracownikami różnych katedr w obrębie Instytutu Filozofii UMCS, wsparcie współpracy pomiędzy pracownikami Instytutu Filozofii a pracownikami innych jednostek krajowych i zagranicznych (w szczególności innych jednostek badawczych UMCS), a także wsparcie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym (Regulamin konkursu: Kr. 4, zał. 7). W konkursie zgłoszono propozycje 3 zespołów badawczych z tematami: Procesy decyzyjne i wiedza ekspercka – wyzwania i kontrowersje;

Podmiotowość na granicy świata. Myślenie, doświadczenie i działanie w podejściu antynaturalistycznym; Dylematy ewolucjonizmu jako uniwersalnej koncepcji filozoficznej.

Pracownicy Instytutu Filozofii, prowadzący zajęcia na filozofii I i II st. wykazują dbałość o podnoszenie własnych kompetencji dydaktycznych. Uczestniczyli

- w szkoleniach dotyczących opieki nad studentami dla opiekunów lat kierunku filozofia I i II stopnia (dr hab. Marek Szymański, dr Krzysztof Rojek);

- w szkoleniach organizowanych przez Zespół ds. Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, *Wsparcie studentów doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego* (2017) (dr hab. Andrzej Kapusta, dr Marcin Rządyczka), *Komunikacja ze studentem w sytuacji kryzysowej* (2018) (dr Justyna Rynkiewicz).

- w warsztatach: *W co grają ludzie? Warsztaty Analizy Transakcyjnej* (2017); *Czy ja dyskryminuję? Warsztaty antydyskryminacyjny* (2017); *Trudne sytuacje interpersonalne w pracy nauczyciela akademickiego* (2017); *Razem wbrew stereotypom* (2019); *Skuteczny Elevator Speech oraz Storytelling jako narzędzia budowania marki osobistej w wystąpieniach publicznych* (2019) (dr hab. Andrzej Kapusta, prof. UMCS).

- w Międzynarodowym Projekcie: „INTER-PRO-UMCS” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza-Edukacja-Rozwój 2014-2020 w związku z realizacją projektu „Zintegrowany UMCS” (dr hab. Andrzej Kapusta, prof. UMCS).

- w szkoleniach w ramach projektu „Akademicka Kadra Przyszłości” (2017/2018) (dr Dorota Tymura).

- w szkoleniu *Zarządzanie zasobami ludzkimi* (2020) realizowanym przez Biuro ds. Kształcenia Ustawicznego UMCS w ramach projektu *Zintegrowany UMCS* (dr Marcin Rządyczka)

- w szkoleniu z zakresu obsługi Eye Trackera mobilnego (2020) (dr hab. Zbysław Muszyński, prof. UMCS, dr hab. Andrzej Łukasik, prof. UMCS, dr hab. Piotr Konderak, dr Aleksandra Kołtun, dr Marcin Rządyczka, dr Krzysztof Rojek i dwoje doktorantów: mgr Paulina Zarębska i mgr Artur Grabowski).

- w inicjatywach takich jak *Lego-logos* (2019), *Dialog motywujący* (2019), *Uniwersalność +* (2020) (dr Justyna Rynkiewicz).

- w kursie z obsługi arkusza kalkulacyjnego MS Excel 2013, (UMCS 2016) (dr Krzysztof Rojek).

W ostatnich 5 latach wśród kadry związanej z ocenianym kierunkiem studiów: filozofia I i II stopnia zostały uzyskane następujące awanse:

- 2 tytuły naukowe profesora (Teresa Pękala 2016, Marek Hetmański 2017),

- 2 stopnie doktora habilitowanego (Mariola Kuszyk-Bytniewska 2016, Paweł Sikora 2016)

- 2 stopnie doktora (Justyna Rynkiewicz 2018, Krzysztof Rojek 2019).

W toku są 3 postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego (Grzegorz Polak, Marcin Krawczyk, Barbara Trybulec) oraz 1 postępowanie w sprawie nadania tytułu profesora (Krzysztof Polit).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Polityka kadrowa w Instytucie Filozofii realizuje jako główny cel rozwój i doskonalenie pracowników badawczo-dydaktycznych. Narzędziami realizacji owego celu są konkursy otwarte, stwarzające realną możliwość odmłodzenia kadry. W wyniku konkursów zatrudniani są najlepsi kandydaci, wykazujący się mobilnością, doświadczeniem grantowym, międzynarodowymi kontaktami naukowymi, znajomością nowoczesnych metod nauczania, aktywizujących studentów i inspirujących ich do badań naukowych.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Zajęcia na kierunku filozofia odbywają się w budynku WFIS, pl. M. Curie-Skłodowskiej 4. Studenci korzystają z 5 sal dydaktycznych wyposażonych w komputery stacjonarne z dostępem do internetu oraz projektory multimedialne umieszczone w uchwytych sufitowych wraz z ekranami projekcyjnymi

dynamicznie rozsuwanymi za pomocą pilota lub panelu przyciskowego albo za pomocą uchwytu ręcznego. Trzy z nich to duże sale wykładowe na powyżej 40 osób, pozostałe mieszczą 22 i 28 osób. Komputery wyposażono w system operacyjny Microsoft Windows, a także oprogramowanie biurowe Microsoft Office oraz oprogramowanie antywirusowe aktualizowane sukcesywnie. W niektórych salach znajdują się głośniki podłączone bezpośrednio do komputerów, umożliwiające odtwarzanie materiałów filmowych lub muzyki. Nie zabrakło też tradycyjnych tablic ściennych i stojących. Wyposażenie sal jest sukcesywnie wymieniane na nowsze lub naprawiane.

Ponadto studenci odbywają naukę w 2 pracowniach komputerowych znajdujących się w budynku Wydziału, które wyposażono w komputery stacjonarne z systemem Microsoft Windows oraz Linux; w jednej sali znajduje się 13 stanowisk, a w drugiej – 12 (i jeden dla wykładowcy). W jednej z sal znajduje się projektor multimedialny wraz z ekranem projekcyjnym. Komputery w obu salach mogą współpracować z wydziałowym serwerem Bacon, na którym studenci mogą zakładać indywidualne konta, używając w ten sposób możliwość korzystania z bogatej oferty oprogramowania użytkowego i edukacyjnego, również łącząc się – co istotne w czasie pandemii – z komputerów domowych.

W budynku Wydziału znajduje się również Sala Posiedzeń Rad Instytutów, gdzie odbywają się narady władz, spotkania kolegalne oraz obrony prac dyplomowych. W tej sali znajduje się nowoczesny, zakupiony na początku roku 2020 projektor multimedialny, nagłośnienie oraz klimatyzacja. Sala ta jest także, w razie potrzeby wykorzystywana dla celów dydaktycznych. Samodzielny pokój jest przeznaczony dla Samorządu Studentów WFIS.

Studenci korzystają także z auli wydziałowej mieszczącej 186 osób (plus 3 osoby przy stole prezydenckim). W 2015 roku wykonano generalny remont auli i usprawniono ją pod względem technologicznym. Pomieszczenie wyposażono w system inteligentnego sterowania, który umożliwia wykładowcom obsługę projektora multimedialnego, oświetlenia (w kilku różnych stopniach, z możliwością zwiększenia bądź zmniejszenia natężenia) oraz rolet w oknach za pomocą przeznaczonego do tego tabletu z wgranym oprogramowaniem specjalistycznym. Oprogramowanie zawiera intuicyjny interfejs, który jest prosty w obsłudze także dla pracowników niemających szerokich kompetencji technologicznych, wymagających nierzadko pomocy w obsłudze komputera. Na wyposażeniu auli znajduje się projektor multimedialny wraz z ekranem projekcyjnym o dużych rozmiarach, komputer stacjonarny z dostępem do internetu przewodowego, system nagłaśniający wraz z mikrofonami przenośnymi oraz wspomniany wyżej system sterujący z urządzeniem centralnym umieszczonym wraz z pozostałym osprzętem w specjalnie do tego przeznaczonej szafie. Dodatkowo każdy pracownik naukowy może wyświetlić materiały dydaktyczne na własnym komputerze przenośnym – aula wyposażona jest w okablowanie w starszych i nowszych standardach, dostosowane do starszego i nowszego sprzętu, oraz access pointy udostępniające sieć bezprzewodową. W auli odbywają się nie tylko wykłady, ale też inne ważne uroczystości, np. immatrykulacje czy konferencje naukowe.

Studenci kierunku *filozofia* biorą udział w lektoratach, które odbywają się w salach w domach studenckich Kronos i Helios. Zajęcia z wychowania fizycznego odbywają się w budynku Centrum Kultury Fizycznej UMCS. Studenci samodzielnie wybierają aktywność, w której chcą uczestniczyć, a są to m.in. gimnastyka lecznicza, piłka nożna, piłka siatkowa, zajęcia na siłowni, aqua fitness itp. (<https://www.umcs.pl/pl/ckf.htm>)

Budynek WFIS jest przystosowany potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci mają możliwość pozyskania materiałów dydaktycznych dostosowanych do swoich potrzeb w ramach współpracy Wydziału z Uczelnianym Zespołem ds. Studentów Niepełnosprawnych. Wewnątrz budynku znajduje się specjalistyczna winda (także dla osób niewidomych, z wytłoczeniami w języku Braille'a oraz instrukcją głosową), schodofaz umożliwiający poruszanie się po schodach osobom na wózkach inwalidzkich, a także sala dydaktyczna dostosowana do osób z niepełnosprawnościami wzroku i słuchu posiadająca tablicę interaktywną, projektor oraz 5 stanowisk komputerowych (jedno dla wykładowcy). Na zewnątrz budynku znajduje się podjazd dla wózków inwalidzkich, brak jest wysokich progów. Na parterze znajduje się toaleta przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Specyfika kierunku filozofia jest na tyle charakterystyczna, iż do jej funkcjonowania nie potrzebna jest specjalistyczna aparatura. Jednakże Instytut Filozofii – pod względem technologicznym – stale się rozwija i dostosowuje do innowacyjnych rozwiązań stosowanych chociażby na kierunku

kognitywistyka, w przynależnej do Instytutu Katedrze Logiki i Kognitywistyki. Na wyposażeniu Instytutu znajduje się specjalistyczny, nowoczesny sprzęt, jak np. gogle do wirtualnej rzeczywistości, drukarka 3D czy urządzenie do odczytu sygnałów biologicznych. Dodatkowo Instytut zorganizował szkolenie z eye-trackingu dla pracowników oraz studentów, poszerzające wiedzę w zakresie nie tylko medycyny, ale także psychologii czy marketingu. W wyposażeniu Instytutu znajdują się także drobne urządzenia wspomagające pracowników naukowych, tj. przenośny projektor multimedialny, kamera oraz dyktafon. Pracownicy mają możliwość zakupu potrzebnych urządzeń w ramach działalności naukowej i badawczej, głównie komputerów przenośnych, ale także drukarek wraz z akcesoriami.

Studenci oraz pracownicy naukowcy mają do dyspozycji również szereg urządzeń umożliwiających prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość. Konieczność ich zastosowania związana jest z wprowadzonymi obostrzeniami w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. Wydział dysponuje trzema zestawami do wideokonferencji, które umożliwiają swobodne połączenia internetowe ze studentami oraz innymi pracownikami; te zestawy składają się z wysokiej jakości kamer internetowych z wbudowanymi mikrofonami, dwóch mikrofonów przenośnych na USB oraz statywów. Do tego zakupiono również nowoczesny komputer przenośny, który pełni funkcję stacji głównej, dzięki której odbywają się połączenia zdalne (kamera oraz mikrofon podłączone są do komputera, a na komputerze zainstalowana jest stosowne oprogramowanie do komunikacji zdalnej). W takiej formie prowadzone są nie tylko zajęcia, ale także egzaminy dyplomowe, konferencje oraz obrony rozpraw doktorskich. Wyposażenie do prowadzenia zdalnych spotkań jest sukcesywnie dokupowane przez Wydział, zgodnie z bieżącymi potrzebami. Planowany jest również zakup kilku sztuk dodatkowych komputerów przenośnych, które mają pełnić funkcję sprzętu „w gotowości”, z możliwością udostępnienia go pracownikom według doraźnych potrzeb.

Pracownicy naukowcy prowadzą zajęcia zdalne za pośrednictwem dwóch platform: komercyjnego oprogramowania Microsoft Teams oraz uczelnianej platformy Wirtualny Kampus – wykorzystującej rozbudowany, dedykowany dla e-learningu, darmowy system Moodle – pośrednio i bezpośrednio zarządzanych przez pracowników LubMAN, co gwarantuje bezpieczne, szyfrowane połączenia minimalizujące ataki oraz ryzyko dostępu do zajęć osób nieuprawnionych, niezwiązanych z Uczelnią. Wyżej wymienione platformy są dostosowane do prowadzenia połączeń z wykorzystaniem głosu i obrazu oraz umożliwiają swobodne udostępnianie prezentacji i notatek sporządzonych przez pracowników naukowych, co w zaistniałej sytuacji stanowi substytut bezpośredniego wyświetlania prezentacji na ekranie projekcyjnym. Dodatkowo – szczególnie w kwestiach związanych z prowadzeniem zdalnych konferencji naukowych – wykorzystuje się oprogramowanie Zoom z intuicyjnym interfejsem, który pozwala studentom oraz naukowcom spoza uczelni (nawet tych nieposiadających wysokich kompetencji technologicznych) na bezproblemowe dyskusje oraz samodzielną obsługę oprogramowania.

Warto również zaznaczyć, że wykupiona przez Uczelnię licencja na oprogramowanie MS Teams umożliwia również legalne korzystanie z pakietu biurowego Office 365 w formie aplikacji przeglądarkowej, co umożliwia studentom sporządzanie notatek oraz prezentacji, jeśli nie dysponują oni innym oprogramowaniem zainstalowanym na własnych komputerach.

Poza wspomnianymi platformami studenci oraz pracownicy naukowcy korzystają również z uczelnianej, chronionej sieci Wi-Fi (Eduroam), zarządzanej bezpośrednio przez pracowników LubMAN UMCS, oraz platformy [USOSweb](#), która stanowi swoistą bazę wiedzy na temat studenta, gdzie gromadzone są m.in. zestawienia poszczególnych ocen oraz przedmiotów czy status złożonych wniosków (np. o stypendium). Przez platformę USOSweb studenci zapisują się również na zajęcia fakultatywne oraz wf, a także mogą komunikować się za pośrednictwem skrzynki mailowej z pracownikami naukowymi. Platforma USOS dostępna jest przez przeglądarkę internetową oraz jako aplikacja mobilna (<https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,34,mobilny-usos-juz-dostepny,71914.htm>). Dodatkowo – by zminimalizować kontakt studentów z pracownikami dziekanatu oraz innymi studentami ze względu na wprowadzone obostrzenia – w 2020 roku wprowadzono tzw. system kolejkowy, dzięki któremu studenci mogą zgłaszać się na wizytę na konkretną godzinę za pośrednictwem specjalnej strony internetowej, napisanej i skonfigurowanej na zamówienie przez specjalistyczną firmę IT (<https://dziekanatwfwis.strongsoft.pl/>). System kolejkowy umożliwia wpisanie swoich danych (tj. numeru indeksu),

przyczyny wizyty (np. wydanie zaświadczenia) oraz konkretnej godziny i dnia w danym miesiącu, a te dane są przekazywane bezpośrednio do pracowników dziekanatu z zachowaniem ochrony danych osobowych.

Do dyspozycji studentów, poza Biblioteką UMCS, jest również Biblioteka wydziałowa z czytelnią, w której znajduje się 35 miejsc, w tym 7 stanowisk komputerowych z systemem MS Windows oraz dostępem do internetu wymagającego uwierzytelnienia. Dostęp do Internetu umożliwia wyszukiwanie potrzebnych informacji bibliograficznych w dostępnych bazach elektronicznych i katalogu komputerowym. W swym obecnym kształcie biblioteka rozpoczęła działalność w październiku 2015 roku, na mocy Zarządzenia Rektora UMCS o połączeniu dwóch dotychczas funkcjonujących odrębnie bibliotek instytutowych tj. Biblioteki Instytutu Filozofii i Biblioteki Instytutu Socjologii. W trakcie reorganizacji nowo powstałej Biblioteki wydziałowej pozyskano dodatkowe pomieszczenia dla połączonych zbiorów, stanowiących integralny system biblioteczno-informacyjny. Aktualnie pomieszczenia biblioteczne zajmują 227 m², z dwoma odrębnymi magazynami przeznaczonymi do przechowywania i gromadzenia zasobów bibliotecznych.

Lokalizacja biblioteki, układ pomieszczeń bibliotecznych, liczba miejsc w czytelni, godziny otwarcia, zapewniają warunki do pełnego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, umożliwiającą też dostęp do międzynarodowych zasobów informacji naukowej.

Zasoby własne Biblioteki WFIS obejmują 36 877 woluminów książek oraz 11 923 woluminów czasopism, w tym 16 tytułów czasopism krajowych w bieżącej prenumeracie oraz zbiór czasopism zagranicznych, które obecnie są dostępne na platformie elektronicznej. Na stronie Biblioteki znajduje się link do wyszukiwarki zasobów elektronicznych.

Na podstawie subskrypcji Wydział zapewnia dostęp do specjalistycznej bazy dziedzinowej Philosophers Index with Full Text, która jest aktualną i obszerną bibliograficzną bazą danych opracowaną przez Philosopher's Information Center. Obejmuje badania naukowe ze wszystkich głównych obszarów filozofii. Baza The Philosopher's Index, uznawana za najbardziej skrupulatny wykaz fachowych czasopism z tej dziedziny, zawiera autorskie abstrakty badań naukowych opublikowanych w czasopismach i książkach, w tym publikacjach włączonych do antologii oraz recenzjach książek. The Philosopher's Index zawiera badania publikowane począwszy od 1940 roku i obejmuje ponad 680 czasopism z przeszło 50 krajów w wielu językach.

Znaczącą część zbiorów bibliotecznych o zasięgu międzynarodowym stanowią publikacje zagraniczne zakupione przez pracowników naukowo-dydaktycznych ze środków finansowych przyznawanych grantów, które również włączone są do zasobów bibliotecznych. Pozyskane tą drogą publikacje zapewniają dostęp do najnowszych osiągnięć naukowych w specjalistycznej literaturze światowej. Pracownicy i studenci mają stały dostęp do licencjonowanych zasobów cyfrowych także z dowolnych komputerów poza siecią UMCS. Warunkiem połączenia jest posiadanie ważnego konta bibliotecznego. Przy logowaniu należy wpisać nr karty bibliotecznego oraz hasło konta bibliotecznego, natomiast połączenie z sieci UMCS nie wymaga logowania. Ponadto, pracownicy i studenci mogą korzystać z bezprzewodowej sieci Eduroam UMCS.

Dostępna poprzez stronę Biblioteki UMCS wyszukiwarka naukowa *Primo* umożliwia jednoczesne przeszukiwanie wielu zasobów informacyjnych, m.in. baz danych serwisów czasopism i książek elektronicznych różnych wydawców i zawartości katalogów bibliotecznych, a także innych źródeł cyfrowych.

Zasoby biblioteczne spełniają wymagania co do zakresu tematycznego i stopnia aktualizacji umożliwiające właściwe efekty uczenia się i prowadzenia działalności naukowej, obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu kształcenia oraz liczby studentów.

Ponadto pracownicy i studenci mają możliwość samodzielnego kształtowania księgozbioru bibliotecznego za pomocą elektronicznego formularza: „Propozycje zakupu książek”, na którym składają propozycje zakupu tytułów w zakresie literatury dydaktycznej i naukowej brakujących w zbiorach biblioteki wydziałowej. Usługa kształtowania księgozbioru naukowego i dydaktycznego rozszerzona jest również o możliwość składania zamówień w zakresie e-książek dostępnych w portalu IBUK libra PWN przez przesłanie do Biblioteki UMCS elektronicznego formularza propozycji zakupu wybranego tytułu

dostępnego w ogólnej ofercie IBUK libra PWN. Pracownicy i studenci WFIS mogą również wpływać na kształtowanie oferty systemu biblioteczno-informacyjnego w zakresie elektronicznej literatury zagranicznej poprzez uruchomioną przez Bibliotekę UMCS usługę: [„Zakup Decyzją Czytelnika – e-Book Collection \(EBSCO\)”](#).

Biblioteka odpowiada za koordynację doboru właściwej literatury badawczej przy ścisłej współpracy z pracownikami naukowo-dydaktycznymi, uwzględnia również pozycje zgłoszone przez studentów i doktorantów Wydziału. W konkretnych zamówieniach dokonuje wyboru tytułów na podstawie bibliografii narodowych, informatorów od dostawców o nowościach wydawniczych krajowych i zagranicznych, katalogów wydawców, wykazów księgarskich, katalogów antykwarycznych i katalogów bibliotek. Biblioteka WFIS funkcjonuje w ramach zintegrowanego systemu informacyjno-bibliotecznego Biblioteki UMCS. W ramach współpracy w obrębie tego systemu Biblioteka WFIS współtworzy katalog komputerowy zasobów książkowych i informacji o zasobach czasopism i tym sposobem poszerza go o wysoko wyspecjalizowaną naukową literaturę znajdującą się w specjalistycznej bibliotece wydziałowej.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

W roku 2020 przeprowadzono generalny remont łazienek we wszystkich kondygnacjach w budynku Wydziału (parter, 1 piętro, 2 piętro, 3 piętro). Została wymieniona cała armatura łazienkowa, wyłożono nowe płytki i zamontowano nowe oświetlenie oraz instalację centralnego ogrzewania. Zmiany te wpłyną od tej strony w dużym stopniu na „jakość” studiowania na WFIS - po powrocie do tradycyjnej formy kształcenia.

Warto też podkreślić, że jeszcze przed okresem pandemii Wydział zadbał o miejsce do odpoczynku dla studentów. Samorząd studentów, we współpracy z programem „PROJEKTOR” – wolontariat studencki urządził strefy relaksacyjne we wnękach na korytarzach WFIS, w której znajdują się krzesła, pufy i stoliki do odpoczynku i/lub nauki podczas przerw między zajęciami.

Odnotować też warto, że w budynku WFIS funkcjonuje kawiarenka - miejsce, spotkań, rozmów, ale też miejsce, gdzie można zaspokoić potrzeby żywieniowe.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

WFIS podejmuje i utrzymuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Współpraca ta ma na celu aktywizację studentów pod kątem zawodowym, pracowników zaś do podejmowania współpracy ze środowiskiem zewnętrznym. Współpraca promuje kierunek studiów i wpływa na kształtowanie programu studiów, jego realizację i doskonalenie. WFIS współpracuje w tym zakresie z uczelniami wyższymi (na skalę regionalną, ogólnopolską i międzynarodową); jednostkami samorządu terytorialnego; firmami zewnętrznymi; instytucjami kultury, fundacjami, stowarzyszeniami oraz jednostkami oświatowymi. We współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym Wydział angażuje również komórki UMCS, pośredniczące w kontaktach z otoczeniem zewnętrznym.

Współpraca ze środowiskiem społeczno-gospodarczym obejmuje współorganizację wydarzeń ze stowarzyszeniami i fundacjami prowadzącymi działalność naukową i popularyzującą naukę. Organizowane są liczne konferencje naukowe (lokalne, ogólnopolskie i międzynarodowe), debaty, wykłady otwarte, seminaria i panele dyskusyjne. Przykładem może być cykl ogólnopolskich konferencji naukowo-szkoleniowych „Coach - Trener - Doradca zawodami XXI wieku” (UMCS, 23-24.04.2016 i Łódź, 22-23.09.2017), zorganizowanych w partnerstwie z Wydziałem Zarządzania UŁ, co przełożyło się na wieloletnią współpracę Wydziału m.in. z Izbą Coachingu (Oddział Lubelski), która opiniuje program studiów pod kątem przydatności zakładanych efektów uczenia się dla rynku pracy, prowadzi zajęcia praktyczne (warsztaty dla studentów), organizuje praktyki dla zainteresowanych nimi studentów filozofii (w szczególności specjalności: doradztwo i komunikacja w biznesie) oraz włącza się w inne formy współpracy (np. współorganizacja wydarzeń o charakterze edukacyjnym i promocyjnym).

Wydział współpracuje z interesariuszami zewnętrznymi, do których należą pracodawcy z instytucji samorządowych, oświatowych oraz środowiska gospodarczego. Celem takiej współpracy jest m.in.

organizacja praktyk dla studentów Wydziału, staży dla jego absolwentów, opiniowanie programów studiów pod kątem przydatności zakładanych efektów kształcenia dla potrzeb rynku pracy lub organizacji zajęć praktycznych dla zainteresowanych studentów oraz organizacja wydarzeń o tematyce zrzeszającej interesariuszy (np. w ramach konferencji naukowych). Wśród interesariuszy zewnętrznych są m.in.: Lubelska Fundacja Wspierania Biznesu i Współpracy Międzynarodowej, Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. oraz Fundacja Promocji Edukacyjnej Orylion, z którymi zawarta została współpraca w zakresie: organizacji praktyk oraz staży studenckich, opiniowania programu studiów; organizacji wydarzeń otwartych oraz zajęć praktycznych dla studentów. Współpracę na podobnych zasadach, ale bez staży dla studentów, podjęto z Izłą Coachingu i Wydziałem Strategii i Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Lublin. Współpraca ze Starostą Lubelskim obejmuje organizację praktyk studenckich oraz staży dla absolwentów oraz (w zależności od zlecenia interesariusza) możliwości przeprowadzenia przez studentów Wydziału badań na potrzebę ich prac dyplomowych. Możliwość współpracy z WFiS w zakresie organizacji wydarzeń naukowych, praktyk i staży dla studentów oraz zajęć praktycznych zgłosił również Teatr im. Juliusza Osterwy w Lublinie i firma Neuroedukacja. Możliwość współorganizacji wydarzeń naukowych i praktyk dla studentów WFiS potwierdził też Wojewódzki Urząd Pracy. Firmy ALIPLAST SP. Z O.O. oraz Społem Lubelska Spółdzielnia Spożyców w Lublinie zadeklarowały gotowość do przyjęcia studentów na praktyki oraz możliwość odbycia stażu dla absolwentów. Tego typu praktyki i staże są kompatybilne z kierunkowymi efektami uczenia się dla kierunku filozofia: K_W14 (podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości) oraz K_K01, (uzupełnianie wiedzy zawodowej przy korzystaniu z różnych instytucjonalnych i indywidualnych źródeł jej wsparcia oraz korekty).

W ramach współpracy z firmą „Profesus dr Aleksandra Lato - Szkoła Liderów dla Dzieci i Młodzieży” organizowane są zajęcia fakultatywne, w których uczestniczą także studenci filozofii realizując program swoich studiów. Profesus opiniuje także program pod kątem potrzeb aktualnego rynku pracy.

Wprawdzie program studiów przewiduje obowiązkowe praktyki tylko dla specjalności doradztwo i komunikacja w biznesie, jednak Wydział pośredniczy także w organizacji praktyk dla innych zainteresowanych nimi studentów, co daje im szansę rozwoju kompetencji nabytych na studiach filozoficznych (m.in. z zakresu umiejętności miękkich i komunikacji interpersonalnej, także w języku obcym – stosownie do kierunkowych efektów uczenia się: K_U11. Z takiej oferty skorzystali m.in. studenci filozofii podczas wyjazdu na Cypr w lipcu i sierpniu 2016 r. w ramach projektu „Akademicki inkubator nowoczesnych kadr”, uczestnicząc w praktykach zawodowych m.in. w: Uniding Education Services, Ignatiou Travel Agency, Technological University, Mesoyios College oraz placówkach poczty w Limassol. W realizację projektu było także zaangażowanych wiele innych firm consultingowych i organizacji pozarządowych (Instytut Rozwoju Zasobów Ludzkich, Centrum Rozwiązań Biznesowych, Fundacja Szkoły Polskiej, Europejskie Centrum Doradczo-Szkoleniowe, Aviation Consulting), instytucje publiczne (Urząd Marszałkowski, Wojewódzki Urząd Pracy, Powiatowe Urzędy Pracy, Urzędy Miast i Gmin, Starostwa Powiatowe, Centrum Spotkania Kultur) oraz agencje public relations (Phillips College, Internapa College, urząd miast Limassol, Nikozja, Auia Napa, szkoły średnie w Limassol, Nikozja, Auia Napa).

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi obejmuje też coroczną organizację Ogólnopolskiej Olimpiady Filozoficznej (etap wojewódzki). Wydarzenie promujące studiowanie filozofii skierowane jest do szkół średnich i organizowane jest w ścisłej współpracy z Polskim Towarzystwem Filozoficznym, Wydziałem Strategii i Przedsiębiorczości Urzędem Miasta Lublin, Teatrem im. Juliusza Osterwy w Lublinie, Fundacją Promocji Edukacyjnej Orylion, dr. Andrzejem Jeznachem, Wydawnictwem Aletheia, Księgarnią Akademicką, czasopismem „Filozofuj!” oraz p. Barbarą Jedynek. Współpraca polega m.in. na sponsorowaniu wydarzenia w postaci nagród rzeczowych, promocji w mediach.

Nowa możliwość realizacji praktyk pojawiła się poprzez nawiązanie współpracy z Fundacją Academicum wydającą ogólnopolskie czasopismo Filozofuj! (różne formy aktywności, w tym praktyk dla studentów i staże dla absolwentów). Wśród innych fundacji współpracujących z Wydziałem i umożliwiających studentom filozofii rozwijanie kompetencji nabytych na studiach wymienić należy: Fundacja Otwarte Seminarium Filozoficzno-Psychiatryczne (cykl konferencji ogólnopolskich, sympozja, panele dyskusyjne, wykłady otwarte i warsztaty podnoszące dyscyplinarne i interdyscyplinarne kompetencje studentów (kierunkowe efekty uczenia się: K_U05, K_U09, K_U13), Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL (organizacja konferencji naukowych, w których uczestniczą m.in. studenci filozofii

UMCS oraz współpraca wydawnicza – publikacja artykułów studentów filozofii UMCS – powiązane kierunkowe efekty uczenia się: K_W12, K_U07, K_U09) czy Fundacja Alpha (organizacja konferencji naukowej pt. „Dzień neuroróżnorodności”, UMCS, 2.04.2019 poświęconej problematyce społecznego odbioru autyzmu).

Interesariusze zewnętrzni mają możliwość uczestnictwa czynnego i biernego w promowanych przez siebie wydarzeniach. Spośród konferencji przeprowadzonych na Wydziale warto wymienić dwie współorganizowane we współpracy z Lubelską Fundacją Wspierania Biznesu i Współpracy Międzynarodowej: 1) „Wsparcie dla biznesu – potrzeby, oczekiwania, możliwości – dialog dla kompetencji jutra”, 6.06.2017 – konferencja pod patronatem Marszałka Województwa Lubelskiego; Starosty Lubelskiego; Prezydenta Miasta Lublin oraz Dyrektora Urzędu Statystycznego w Lublinie oraz 2) „Jak zamienić swoją pasję w biznes?” – konferencja o zasięgu ogólnopolskim 12.04.2019.

Istotnym przykładem współpracy WFIS ze środowiskiem naukowym (m.in. Politechniką Lubelską, Uniwersytetem Medycznym, Instytutem Ekonometrii SGH, University of Sheffield i in.) może być działalność Zespołu Wiedza Ekspercka i Procesy Decyzyjne prowadzona pod przewodnictwem dr. hab. Andrzeja Kapusty, prof. UMCS, obejmująca organizację cyklu seminariów z przedstawicielami uczelni wyższych (polskich i zagranicznych), instytucji społeczno-gospodarczych powiązanych z obszarem badawczym ww. Zespołu (powiązane kierunkowe efekty uczenia się: K_W07, K_K03). Podobna współpraca, w którą włączani są m.in. studenci filozofii i pracownicy Wydziału obejmuje współorganizację i czynne uczestnictwo w Lubelskim Festiwalu Nauki.

Ponieważ program studiów filozoficznych aktywizuje studentów pod kątem podejmowania odpowiedzialności za własne środowisko społeczno-kulturowe, w różnych jego wymiarach, zgodnie z posiadaną wiedzą i kompetencjami, a także do promowania postaw przedsiębiorczych i innych działań służących podniesieniu jakości życia na różnych poziomach środowiska społecznego, Wydział nawiązuje też współpracę z lokalnymi instytucjami kultury, w ramach której studenci filozofii pod opieką pracowników Wydziału (a w wybranych przypadkach podczas praktyk) realizują założenia programu studiów poprzez liczne działania o charakterze edukacyjno-promocyjnym. Wymienić należy współpracę z Lubelskim Kongresem Kultury, Galerią Labirynt, Centrum Spotkania Kultur, Bramą Grodzką - Teatrem NN, Konfrontacjami Teatralnymi, Warsztatami Kultury i in. (powiązane kierunkowe efekty uczenia się: K_W06, K_W10, K_W11, K_U08, K_K02, K_K03, K_K06,).

WFIS od lat współpracuje w ramach programu Szkół Partnerskich z jednostkami oświatowymi na terenie województwa lubelskiego w formie wykładów otwartych, wyjazdów promocyjnych oraz zajęć i festiwali nauki organizowanych dla dzieci i młodzieży. Informacje na temat współpracy ze szkołami są publikowane na stronie Wydziału: <https://www.umcs.pl/pl/warsztaty-i-wyklady-2020-2021-20626.htm>. Udział studenckich kół naukowych (np. filozoficznego Koła Naukowego Holon) w tego typu przedsięwzięciach umożliwia studentom rozwijanie kompetencji ukształtowanych podczas studiów i czynnie angażuje ich w promocję Wydziału. Wymienić warto dwa wydarzenia: „Noc Filozoficzną”, organizowaną 1.02.2019 r. w I L.O. im. Stanisława Staszica w Lublinie, przy współpracy z KUL oraz „Światowy Dzień Filozofii”, święto corocznie obchodzone z inicjatywy UNESCO organizowane we współpracy Wydziału z Międzynarodowymi Szkołami Paderewski oraz Domem Słów.

Monitorowanie, ocena form i rezultatów współpracy z interesariuszami zewnętrznymi oraz analiza możliwości wykorzystania jej w celu doskonalenia programu studiów jest dokonywana na bieżąco oraz corocznie przez Zespół programowy kierunku filozofia. Wnioski są przekazywane do WZdsJK oraz Dziekana i Kolegium Dziekańskiego. Wnioski wywołujące się z analizy opinii interesariuszy zewnętrznych są także udostępniane publicznie na stronie WFIS, w zakładce System Jakości Kształcenia, Interesariusze zewnętrzni (<https://www.umcs.pl/pl/interesariusze-zewnetrni,20975.htm>).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Warty podkreślenia jest fakt, że WFIS podejmuje starania, by również dla tych specjalności, które nie mają w swoim programie praktyk, stwarzać zainteresowanym studentom możliwość budowania i powiększania doświadczenia praktycznego. Dotyczy to przede wszystkim funkcjonującej i co roku

uruchamianej specjalności filozofia teoretyczna – cenna jest zwłaszcza możliwość kooperacji z czasopismem „Filozofuj”.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Warunkiem niezbędnym efektywnego procesu umiędzynarodowienia kształcenia jest bardzo dobra znajomość języka angielskiego i innych języków obcych zarówno przez kadre akademicką jak i przez studentów. Nauczyciele akademicy zatrudnieni na WFIS częściowo publikują swoje osiągnięcia naukowe w języku angielskim. Stale poszerzana jest również oferta przedmiotów prowadzonych w językach obcych w ramach zajęć fakultatywnych oraz w ramach oferty programu Erasmus+, gdzie oferowane są zajęcia w języku angielskim i hiszpańskim.

Aby przygotować studentów do procesu umiędzynarodowienia na WFIS przykładana jest bardzo duża waga do kształcenia umiejętności posługiwania się językiem angielskim. Studenci uczęszczają na lektoraty z języka angielskiego prowadzone przez doświadczoną kadrę lektorów CNIČJO UMCS, którzy mają również doświadczenie w nauczaniu języka angielskiego specjalistycznego w zakresie nauk humanistycznych. Lektorat na studiach I stopnia odbywa się przez 4 semestry (semestry 2-5) w wymiarze 30 h/semestr i kończy się egzaminem pisemnym i ustnym, poświadczającym znajomość języka angielskiego w zakresie słownictwa ogólnego i specjalistycznego na poziomie B2. Na II stopniu zajęcia z języka angielskiego odbywają się przez 4 semestry (120 h i są poświęcone głównie studiowaniu literatury specjalistycznej, a egzamin końcowy weryfikuje znajomość języka angielskiego na poziomie B2+. Na obu poziomach studiów studenci analizują literaturę fachową przydatną do przygotowania prac dyplomowych, jak również nabywają umiejętności posługiwania się słownictwem fachowym wykorzystywanym przez nich do przygotowywania prac pisemnych (np. doniesień konferencyjnych, publikacji), jak również wystąpień ustnych (na seminariach, konferencjach). Ponadto na drugim stopniu prowadzone jest translatorium tekstów filozoficznych (30 godz.), które dodatkowo poszerza językowe kompetencje studentów w zakresie słownictwa specjalistycznego.

Podczas wielu zajęć studenci mają możliwość korzystania z literatury anglojęzycznej, zarówno z podręczników, jak i czasopism naukowych. Ponadto studenci są włączani w badania naukowe pracowników, którzy sprawują opiekę nad ich pracami dyplomowymi, a w konsekwencji są zachęceni do przygotowywania wystąpień ustnych i posterowych prezentujących uzyskane wyniki w języku angielskim na międzynarodowych konferencjach.

Umiędzynarodowienie kształcenia na WFIS realizowane jest również poprzez mobilność studentów i kadry akademickiej. Wydział ma przede wszystkim podpisane umowy dotyczące współpracy dwustronnej w ramach programu Erasmus+ z 28 uniwersytetami partnerskimi z Belgii, Bułgarii, Danii, Estonii, Finlandii, Hiszpanii, Holandii, Litwy, Łotwy, Niemiec, Portugalii, Słowacji, Szwecji, Turcji, Wielkiej Brytanii i Włoch. Wśród nich znajdują się bardzo prestiżowe ośrodki, takie jak: Uniwersytet im. Radbouda w Nijmegen, Uniwersytet w Linköping czy Uniwersytet w Aarhus (Kr. 6, zał. 1). Korzystając z oferty programu Erasmus+ i CEEPUS, na WFIS studiowało 30 studentów zagranicznych z Turcji, Włoch, Hiszpanii, Szwecji czy Francji (4 studentów w roku 2014/15, 1 student programu Erasmus+ i 5 studentów z programu CEEPUS w roku 2015/16, 3 w roku 2016/17, 2 w roku 2017/18, 4 w roku 2018/19 i 11 w roku 2019/2020). Studenci WFIS regularnie podejmują również studia na uczelniach partnerskich (4 studentów w roku 2014/15, 4 studentów w roku 2015/16, 6 w roku 2016/17, 1 w roku 2017/18, 6 w roku 2018/19 i 4 w roku 2019/2020). Ponadto studenci WFIS brali udział w międzynarodowych praktykach (1 student w roku 2014/15, 2 w roku 2016/17, 2 w roku 2017/18, 2 w roku 2018/19). W wymianie międzynarodowej uczestniczy również kadra WFIS (3 pracowników w roku 2014/15, 3 w roku 2016/17, 2 w roku 2017/18, 1 w roku 2018/19). W ramach wymiany nauczycieli akademickich programu Erasmus+ goszczono nauczycieli z ośrodków zagranicznych, którzy prowadzili wykłady i konsultacje (prof. Oliver Hallich z Uniwersytetu Duisburg-Essen w roku 2016, prof. Rui Sampaio da Silva z Uniwersytetu Azorów w roku 2017, prof. Mario Marinov z Południowo-Zachodniego Uniwersytetu

im. Neofita Rińskiego w roku 2018). Co roku organizowane są także gościnne wykłady prof. Görana Sonessona i prof. Jordan Zlateva z Uniwersytetu w Lund. W kwietniu 2017 roku wykład (zatytułowany *Utopia and Dystopia after October Revolution*) wygłosiła na WFIS prof. Rafaela Božić (Uniwersytet w Zadarze, Chorwacja), poetka, analityk literatury, tłumaczka Puszkina, Zamiatina i Płatonowa. Ponadto, w ramach współpracy naukowej, pracownicy uczestniczyli w licznych międzynarodowych konferencjach naukowych.

Władze WFIS wspierają międzynarodową mobilność studentów i pracowników. Co roku koordynatorzy we współpracy z Biurem ds. Obsługi Studiów i Studentów Zagranicznych organizują spotkania informacyjne dla studentów w celu przedstawienia oferty wyjazdów zagranicznych w ramach programu Erasmus+. Na spotkania te zapraszani są również studenci, którzy skorzystali z takich form mobilności, aby zachęcić innych do wyjazdów. Na WFIS funkcjonują instytutowi koordynatorzy programów mobilności studenckiej, a wszystkie informacje dotyczące terminów i zasad rekrutacji są na bieżąco uaktualniane na stronie internetowej (<https://www.umcs.pl/pl/erasmus,830.htm>) oraz umieszczone na plakatach informacyjnych. Studenci korzystający z programów mobilności mają możliwość wykonania prac dyplomowych w terminach dostosowanych do tych wyjazdów. Wyjazdy pracowników w celu prowadzenia zajęć na uniwersytetach zagranicznych (Erasmus+) lub na staże naukowe, a także prowadzenie zajęć w języku angielskim są premiowane dodatkowymi punktami w karcie okresowej oceny nauczycieli akademickich.

Koordynatorzy prowadzą bieżącą analizę potrzeb studentów i monitoring procesu kształcenia studentów. Na podstawie analizy potrzeb studentów wprowadzane są działania wspierające studentów zagranicznych na WFIS oraz wspierające studentów polskojęzycznych w ich poziomie umiędzynarodowienia. W celu podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia stale poszerzana jest oferta przedmiotów prowadzonych w języku angielskim. W bieżącym roku akademickim w ofercie dla studentów programu Erasmus+ znajdują się 33 przedmioty w j. angielskim i 2 w j. hiszpańskim (<https://www.umcs.pl/pl/erasmus,830.htm>).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Na WFIS organizowane są międzynarodowe konferencje z udziałem studentów, co z jednej strony, daje im możliwość nawiązanie kontaktów międzynarodowych, z drugiej stanowi okazję do podwyższania umiejętności językowych. Zwiększenia międzynarodowej mobilności studentów będzie możliwe po zakończeniu okresu pandemii. Aktualnie są podejmowane działania promocyjno-informacyjne na rzecz aktywności w wydarzeniach odbywających się online (informacje przekazywane na spotkaniach, informacje umieszczane w aktualnościach na stronie WFIS. Por. też zakładka „Dla studentów”; por. też. np. <https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,55,nicolai-hartmann-s-philosophy-today,96838.chtm> .

Warte jest też podkreślenia, że na WFIS ogólna liczba studiujących obcokrajowców powiększa się (w roku 2016 – 56, obecnie 77), przy czym na kierunku filozofia od 2017 jest mniej więcej stała (obecnie są to 4 osoby, ale w 2016 nie było ich w ogóle).

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

WFIS oferuje studentom różne formy wsparcia w zakresie aktywności dydaktycznej, naukowej, organizacyjnej, a także rozwijania pasji i zainteresowań. Dodatkowo, studenci mogą korzystać ze wsparcia materialnego oraz szerokiej gamy pomocy psychologicznej oferowanej przez Uniwersytet. Budynek Wydziału jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Na ten temat por. Kryterium 5. Ponadto, studenci mogą korzystać z trzech specjalnie zaaranżowanych wnęk oraz wydzielonego pokoju, dającego m.in. możliwość przewinięcia dziecka czy odpoczynku w wygodnej pozycji osobie w ciąży czy z problemami układu ruchu. Przestrzenie te dają możliwość wyciszenia i odpoczynku,

co jest niezwykle ważne dla osób z cechami ze spektrum autyzmu. Jedna z wnęk przeznaczona została na tzw. „Strefę analogową”, w której studenci mogą brać udział w grach i zabawach nie wymagających używania urządzeń elektronicznych.

Studenci filozofii mają możliwość korzystania z szerokiej gamy wsparcia psychicznego. Zespół ds. Wsparcia osób z Niepełnosprawnościami UMCS oferuje konsultacje z psychologami (z których można skorzystać w języku polskim, ukraińskim, angielskim i rosyjskim) oraz psychiatrą (w języku polskim i angielskim). Wsparcie dotyczy zarówno procesu uczenia się jak i problemów natury psychicznej. Dodatkowo pomoc psychologiczną na uczelni świadczy Biuro Rozwoju Kompetencji, Punkt Wsparcia i Psychoedukacji „Sensum” oraz Akademickie Centrum Wsparcia (pomoc rówieśnicza).

System wsparcia studentów zawiera również szeroką gamę propozycji, których celem jest dostarczenie studentom wiedzy i umiejętności z zakresu zaradności życiowej, radzenia sobie z trudnościami i dbania o swój dobrostan psychiczny. Działania te mają charakter profilaktyczny i rozwojowy. Zaliczyć do nich należy obowiązkowy dla studentów wykład „Życiozaradni” oraz szeroki wachlarz propozycji warsztatowych z tego zakresu.

Ze względu na specyficzne potrzeby, studentów pierwszorocznych warto wyróżnić jako osobną grupę beneficjentów systemu wsparcia. Większość z tych osób po raz pierwszy studiuje na uczelni, stąd już na początku roku akademickiego otrzymują wszelkie ważne informacje o systemie organizacji studiów. Dodatkowo wszyscy studenci mogą odnaleźć na stronie internetowej Wydziału Przewodnik studenta (<https://www.umcs.pl/pl/przewodnik-studenta,17292.htm>), zawierający najważniejsze informacje i wskazówki.

Każdy rocznik ma swojego opiekuna roku, do którego obowiązków należy wspieranie studentów w pokonywaniu trudności związanych z procesem studiowania. Opiekun roku współpracuje ze starostą roku oraz w przypadku pierwszego rocznika na danym kierunku organizuje współpracę z samorządem studentów. Dodatkowo, minimum dwa razy w semestrze opiekun aranżuje spotkania dla całego roku. Jest on również w nieustannym kontakcie z osobami o specjalnych potrzebach związanych ze stanem zdrowia. Opiekunowie obowiązkowo przechodzą szkolenie, w ramach którego poruszane są takie kwestie jak: charakterystyka trudności studenta w sytuacji kryzysowej, planowanie procesu dydaktycznego z uwzględnieniem potrzeb studenta w sytuacji kryzysowej, zasady komunikacji ze studentem w trakcie zajęć i konsultacji czy zasady funkcjonowania akademickiego systemu wsparcia.

Studenci o specjalnych potrzebach na poziomie Wydziału mogą zwracać się po wsparcie do Prodziekana ds. studenckich. Na poziomie Uczelni odpowiednią jednostką jest Zespół ds. Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami. Wydział dokłada wszelkich starań, by wszyscy studenci mieli równy dostęp do edukacji. W razie potrzeby mogą oni m.in. skorzystać ze wsparcia tłumacza języka migowego, asystenta, transportu „na” i „z” zajęć. Każdego roku przy współpracy z Zrzeszeniem Studentów Niepełnosprawnych organizowane są również Dni Adaptacyjne, tzw. „Adapciak”. Studenci z problemami natury psychicznej mają dostęp do różnorodnych form wsparcia oferowanych w ramach projektu Przyjazny Uniwersytet. Są to między innymi warsztaty czy szkolenia z zakresu psychoprofilaktyki i psychoedukacji. Projekt daje również możliwość zwołania grup roboczych w celu wypracowania rozwiązania w indywidualnych sytuacjach.

Pracownicy dydaktyczni i administracyjni Wydziału biorą udział w szkoleniach podnoszących ich kompetencje, w tym z zakresu wsparcia osoby w kryzysie psychicznym. Były to między innymi:

- „W różnicach siła! – analiza typów osobowości na podstawie metodologii MBTI, ze szczególnym uwzględnieniem różnic kulturowych i ich wpływu na rozwój jednostki”
- Kurs języka angielskiego na poziomie A1
- Szkolenia z pomocy materialnej dla studentów i doktorantów UMCS
- „Komunikacja ze studentem w sytuacji kryzysowej”; - „Optymizmu można się nauczyć”
- „Wsparcie studentów doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego”

Formy wsparcia studentów opisane zostały w zamieszczonych na stronie WFIS procedurach:

- Indywidualizacja kształcenia,
- System wsparcia studentów,

- Mobilność krajowa i zagraniczna studentów i doktorantów,
<https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm>

Studenci filozofii korzystają z różnych form wsparcia procesu uczenia się, które uwzględniają indywidualny charakter ich potrzeb, zainteresowań i zdolności. Podstawową formą wsparcia są **konsultacje naukowe** (w czasie pandemii konsultacje w formie zdalnej), które prowadzi każdy pracownik w wymiarze nie mniejszym niż 2 godziny zegarowe tygodniowo. Informacje o terminach i miejscu (w czasie pandemii – formie zdalnej) zamieszczane są na profilu uczelnianym każdego z pracowników. Profil zawiera opisy osiągnięć i zainteresowań naukowych, stąd student może łatwo znaleźć osobę, która wesprze go w konkretnych poszukiwaniach naukowych.

Oferta dydaktyczna WFIS zawiera szeroki wachlarz zajęć fakultatywnych. Na poziomie uczelni oferowane są z kolei wykłady ogólnouniwersyteckie. Pozwala to studentom na samodzielne kreowanie własnej ścieżki rozwoju. Dodatkowo na II stopniu studenci wybierają proseminaria, dzięki czemu, tworząc pracę magisterską, mają możliwość korzystania z wiedzy i doświadczenia specjalistów z różnorodnych obszarów filozofii. Razem z opiekunem pracy określają zagadnienia, którymi zajmą się przygotowując pracę dyplomową.

Osoby z problemami zdrowotnymi (zarówno fizycznymi, jak i psychicznymi) mają możliwość dostosowania procesu kształcenia do własnych potrzeb. W ramach konsultacji z psychologami UMCS tworzone są zalecenia w tym zakresie, które następnie student może przedstawić wykładowcom bez konieczności ujawniania informacji o swoim stanie zdrowia.

Studenci o specjalnych potrzebach mają możliwość ubiegania się o IOS, czyli Indywidualną Organizację Studiów. Przysługuje ona osobom z niepełnosprawnością, osobom studiującym na więcej niż jednym kierunku lub odbywającym część studiów poza uniwersytetem, wychowującym dzieci, korzystającym z urlopu ze względów zdrowotnych, szczególnie zaangażowanym w działalność na rzecz środowiska akademickiego, pracującym (ewentualnie w innych, uzasadnionych przypadkach). Szczególnie uzdolnieni studenci mogą odbywać studia zgodnie z Indywidualnym Programem Studiów, którego tryb powoływania ustala Regulamin studiów.

Studenci mogą korzystać z szerokiej gamy wydarzeń o charakterze naukowym. W okresie którego dotyczy raport, na WFIS odbyło się ponad 30 konferencji naukowych związanych z tematyką filozoficzną. Natomiast w ramach działalności Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Filozoficznego odbyło się 18 wykładów. Dodatkowo studenci mogli uczestniczyć w ponad 40 wydarzeniach naukowych innego rodzaju (spotkania, seminaria, panele dyskusyjne, wykłady itp.), Warto wymienić tutaj również organizowane co roku Obchody Światowego Dnia Filozofii UNESCO, w których za każdym razem czynny udział biorą studenci.

Usprawnieniu procesu uczenia się sprzyjają również dobrze zaopatrzone Biblioteka oraz pracownie komputerowe, opisane w osobnej części raportu (por. Kryterium 5). Studenci mogą również brać udział w warsztatach, dotyczących efektywnego uczenia się, takich jak „Efektywne notowanie, czyli jak przyspieszyć proces uczenia?”, czy „Kreatywne metody nauki i zapamiętywania informacji; Kreatywność sama w sobie”.

Dodatkowo, studenci filozofii mogą wybierać spośród ponad 80 kół naukowych i organizacji studenckich działających na UMCS. Spośród działających na WFIS kół naukowych, szczególnie popularnością wśród studentów filozofii cieszą się:

- Koło Kognitywistyki
- Koło Naukowe Estetyków
- Koło Naukowe Holon

Każde koło naukowe posiada opiekuna, którym jest jeden z pracowników Wydziału. Służy on pomocą merytoryczną i organizacyjną. Działalność kół finansowana jest ze środków wydziałowych. Dodatkowo w trybie konkursowym przyznawane są środki z funduszu Rektora UMCS. Pozwala to na prowadzenie bieżącej działalności oraz realizację poszczególnych celów. Pracownicy administracyjni wspierają studentów w działaniach organizacyjnych.

WFIS wspiera mobilność krajową i międzynarodową studentów poprzez dwa programy: MOST (w roku ak. 2016/17 udział w wymianie brała jedna studentka filozofii (na UP im. KEN w Krakowie), a w

latach późniejszych w wymianie uczestniczyli studenci innych kierunków prowadzonych na WFIS) i Erasmus+ (por. Kryterium 7). Dodatkowo, studenci mają możliwość otrzymania wsparcia w udziale w konferencjach naukowych w Polsce i za granicą.

Wspieranie studentów w prowadzeniu działalności naukowej jest bardzo ważnym aspektem pracy Wydziału. Studenci przygotowujący swoje rozprawy mogą liczyć na wsparcie profesjonalnej i życzliwej kadry. Mają możliwość włączania się w prace badawcze swoich promotorów. Dodatkowo studenci biorą udział w translatoriach, co nie tylko sprzyja rozwijaniu zdolności naukowych ale umożliwia wzięcie udziału w toczących się na bieżąco zagranicznych debatach filozoficznych. W obrębie katedr mają miejsce spotkania seminaryjne, w których udział jest ważnym doświadczeniem dla osób rozpoczynających pracę naukową. Wizyty gości z kraju i zagranicy oraz możliwość dyskusowania z nimi sprzyjają poszerzaniu horyzontów i poszukiwaniu nowych pól badawczych.

Studenci korzystają też z dofinansowania udziału w konferencjach. Tego typu wsparcie w okresie 2016-2020 udzielone zostało 16 razy. Dodatkowo studenci niejednokrotnie nieodpłatnie brali udział w konferencjach organizowanych na Wydziale. Za każdym razem mogli skorzystać z administracyjnej i merytorycznej pomocy pracowników WFIS.

Wsparcie kariery zawodowej na poziomie uczelni jest oferowane przez Biuro Rozwoju Kompetencji (<https://www.umcs.pl/pl/brk.htm>), które ma w swojej ofercie zarówno warsztaty (między innymi: „Autoprezentacja. Wystąpienia Publiczne” czy „Prawdy i mity procesu rekrutacji”), jak i indywidualne konsultacje zawodowe i psychologiczne. **Edukację z zakresu wchodzenia na rynek pracy uzupełnia „Akademicki kwadrans przedsiębiorczości”**, który jest organizowany przy udziale TV UMCS oraz Akademickiego Radia Centrum. BRK informuje również o ofertach pracy i praktyk studenckich. Na uczelni realizowany jest także innowacyjny projekt „**Akademia przedsiębiorczości UMCS**”. Ma on na celu budowanie kompetencji i odpowiednich postaw związanych z przedsiębiorczością. (<https://www.umcs.pl/pl/o-akademii,13335.htm>).

Na Wydziale zorganizowanych zostało kilkanaście różnego rodzaju spotkań, konferencji i warsztatów, pomagających studentom w wejściu na rynek pracy. Warto w tym miejscu wymienić między innymi konferencje naukowe „Coach, Trener, Doradca zawodami XXI wieku”, zorganizowaną przy współpracy z Wydziałem Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego oraz „Jak zamienić swoją pasję w biznes?”, zajęcia fakultatywne: „Kultura w działaniu, czyli rynek pracy dla humanistów”, cykl warsztatów „Młody człowiek na rynku pracy”. Studenci mieli również możliwość odbycia zagranicznego stażu. Dwumiesięczne praktyki zawodowe w Republice Cypru, w Limassol zostały zorganizowane w ramach projektu Akademicki inkubator nowoczesnych kadr.

W ramach kierunku filozofia oferowana jest specjalność doradztwo i komunikacja w biznesie, która w swoim zamyśle jest ściśle nastawiona na zaspokojenie potrzeb rynku pracy, związanych z wykształconą kadrą, posiadającą umiejętności i kompetencje organizacyjne i społeczne. Zgodnie z programem, jej studenci mają odbywać obowiązkowe 90 godzin praktyk w semestrze 4. Studenci pozostałych specjalności, które w programie studiów nie mają praktyk, mogą realizować je poza tokiem studiów. Umowa jest wtedy podpisywana między praktykodawcą a Prorektorem ds. studentów i jakości kształcenia (<https://www.umcs.pl/pl/brk.htm>).

Studenci filozofii, oprócz uczestnictwa w zajęciach WF, mają możliwość realizacji swoich sportowych pasji w Klubie Uczelnianym AZS UMCS oraz w ramach zajęć dodatkowych oferowanych przez Centrum Kultury Fizycznej UMCS. Mają oni możliwość uzyskania indywidualnej organizacji studiów, jeśli należą do sekcji i biorą udział w zawodach reprezentując uczelnię. Co roku mają też okazję wzięcia udziału w Biegu o Puchar Rektora UMCS.

Pasje artystyczne studenci mogą realizować poprzez aktywny udział w Zespole Tańca Ludowego UMCS im. Stanisława Leszczyńskiego czy w Chórze Akademickim. Na Wydziale możliwość realizacji pasji artystycznych daje przynależność do Koła Naukowego Kreatywności Społecznej KreaTyVni. Ściany w budynku wydziału zdobią dzieła wykonane przez studentów.

Zainteresowania w zakresie organizacyjnym studenci realizują poprzez współtworzenie wydarzeń na Wydziale. Warto tutaj wskazać Dni Otwarte, Festiwal Nauki czy Obchody Światowego Dnia Filozofii UNESCO. Studenci biorą również udział w promowaniu Wydziału poprzez wyjazdy do szkół czy

współprowadzenie fanpage'y. Dodatkowo, organizują akcje charytatywne różnego rodzaju. Między innymi kiermasze książek czy zbiórki darów. **W latach 2016-2020 odbyło się wiele takich akcji.**

O premiowaniu studentów i absolwentów na Wydziale Filozofii i Socjologii mówi procedura Premiowanie studentów (<https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm>). Za wyróżniające się wyniki w nauce studenci filozofii mogą otrzymać stypendium Rektora dla najlepszych studentów. O stypendium Rektora może ubiegać się student, który uzyskał wysoką średnią ocen w poprzednim roku akademickim lub uzyskał osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe na arenie krajowej lub międzynarodowej. O stypendium może również ubiegać się student przyjęty na pierwszy rok studiów, który jest laureatem olimpiady międzynarodowej lub laureatem albo finalistą olimpiady przedmiotowej stopnia centralnego, lub legitymuje się określonymi wybitnymi osiągnięciami sportowymi. Studenci z wyróżniającymi wynikami w nauce i posiadający określone osiągnięcia naukowe mogą także ubiegać się o stypendium z Własnego Funduszu Stypendialnego UMCS. Dodatkowo, studenci Wydziału mogą aplikować o przyznanie stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne i sportowe. Stypendium im. Piotra Mroczyka przeznaczone jest dla studentów ostatniego roku stacjonarnych jednolitych studiów magisterskich bądź studiów II st. lub dla doktorantów III lub IV roku zdobywających wykształcenie z zakresu: dziennikarstwa, politologii, stosunków międzynarodowych albo filozofii na UMCS. UMCS uczestniczy również w programie Santander Universidades, który jest projektem Santander Bank Polska oraz Grupy Santander.

Informacje o wszystkich formach wsparcia studentów wybitnych umieszczone są na stronie internetowej Wydziału (<https://www.umcs.pl/pl/studenci,17574.htm>), na stronie Uczelni, w gablotach informacyjnych przy dziekanacie Wydziału, podawane są również do wiadomości studentów podczas spotkań z władzami Wydziału i opiekunami lat.

Otrzymane stypendia:

Stypendium Rektora

- rok ak. 2015/2016: filozofia I st. 4 osoby, filozofia II st. 2 osoby
- rok ak. 2016/2017: filozofia I st. 5 osób, filozofia II st. 1 osoba
- rok ak. 2017/2018: filozofia I st. 6 osób, filozofia II st. 2 osoby
- rok ak. 2018/2019: filozofia I st. 5 osób, filozofia II st. 2 osoby
- rok ak. 2019/2020: filozofia I st. 6 osób, filozofia II st. 2 osoby
- rok ak. 2020/2021: filozofia I st. 4 osoby, filozofia II st. 2 osoby

Stypendium Ministra

- rok ak. 2019/2020: filozofia II st. 1 osoba

Stypendium Mroczyka

- rok ak. 2016/17: Filozofia II st. 1 osoba

Najlepszy absolwent Wydziału

- rok ak. 2018/19: filozofia I st. 1 osoba

O systemie wsparcia studentów informuje procedura System wsparcia studentów (<https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm>). Studenci WFIS mogą ubiegać się o następujące formy pomocy materialnej: stypendium socjalne, stypendium socjalne w zwiększonej wysokości, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomogę. Dodatkowo, student może ubiegać się o zakwaterowanie w domu studenckim oraz o zakwaterowanie małżonka lub dziecka w domu studenckim Uniwersytetu. Informacje o wszystkich formach wsparcia materialnego studentów umieszczone są na stronie internetowej Wydziału <https://www.umcs.pl/pl/stypendia.htm>, na stronie Uczelni, w gablotach informacyjnych przy dziekanacie Wydziału, podawane są również do wiadomości studentów podczas spotkań z władzami Wydziału i opiekunami lat, a także przez pracowników dziekanatu.

W celu udzielania wsparcia studentom w rozwiązywaniu problemów i konfliktów powoływani są dla każdego roku opiekunowie roku, którzy utrzymują kontakt ze starostą roku. Opiekun roku ma obowiązek informowania Dziekana Wydziału i Prodziekana ds. spraw studenckich o poważniejszych problemach zgłaszanych przez studentów.

Skargi i wnioski studentów są rejestrowane, rozpatrywane i rozstrzygane zgodnie z Zarządzeniem Nr 43/2011 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 19 października 2011 r. w sprawie organizacji przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W gablotach informacyjnych przy dziekanacie oraz na stronie internetowej Wydziału podane są dane kontaktowe do Pełnomocnika Rektora ds. Studenckich oraz Rzecznika Praw Akademickich, powołanego po raz pierwszy w 2019 r., na mocy nowego Statutu UMCS, do pomocy w rozwiązywaniu konfliktów pomiędzy studentami lub pracownikami a organami uczelni. Władze WFIS niezwłocznie reagują na wszystkie skargi i wnioski studentów. W sytuacjach konfliktowych podejmują decyzje po wysłuchaniu opinii obu stron. W ocenianym okresie na kierunku filozofia nie zostały zgłoszone żadne skargi.

Uwagi i wnioski dotyczące efektów uczenia się są procedowane zgodnie z zasadami określonymi w procedurze Tworzenie, doskonalenie i weryfikacja efektów uczenia się (<https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm>).

Opiekun roku, poprzez organizację spotkań ze studentami, pozostawanie z nimi w innych formach bieżącego kontaktu (w szczególności ze starostą roku) poznaje opinie na temat programu kształcenia i poziomu procesu dydaktycznego, szczególnie w wymiarze organizacyjnym (m.in. terminowość zajęć, ich zgodności z sylabussem). Pośredniczy także, o ile potrzeba, w kontaktach studentów z osobami prowadzącymi zajęcia. O wszelkich poważnych zastrzeżeniach studentów oraz o stwierdzonych problemach, które są związane z przebiegiem procesu dydaktycznego, opiekun roku informuje Przewodniczącego Zespołu programowego lub (w przypadku problemów, które nie są specyficzne dla kierunku studiów przewodniczącego Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. O problemach tych jest także informowany Prodziekan ds. Studenckich.

Studenci formułują własne oceny zajęć poprzez zgłaszanie uwag i wniosków w formie pisemnej do osoby prowadzącej zajęcia, opiekuna roku, poprzez swoich przedstawicieli w Kolegium Dziekańskim lub Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. W sprawach wymagających pilnej interwencji władz Wydziału, studenci zgłaszają pisemne wnioski do Prodziekana ds. Studenckich.

Kadrę wspierającą proces kształcenia oraz zapewniającą obsługę administracyjną studentów stanowią pracownicy dziekanatu. Są to osoby kompetentne, spełniające swoje obowiązki profesjonalnie i z życzliwością dla studentów. Pracownicy obsługi administracyjnej studentów stale podnoszą swoje kompetencje poprzez udział w szeregu szkoleń i warsztatów organizowanych przez Uczelnię. Obsługą studentów kierunku filozofia zajmuje się jeden pracownik, który dysponuje odrębnym pokojem, żeby zapewnić studentom komfortowe warunki do załatwiania spraw, szczególnie tych, które wymagają dyskrecji (sprawy socjalne, rodzinne) i ochrony danych osobowych.

Pracownicy dziekanatu obsługujący studentów w latach 2016-2020 uczestniczyli w następujących szkoleniach:

- 15.03-7.06.2019: Kurs języka angielskiego na poziomie A1,
- 24.09.2019: Szkolenie z pomocy materialnej dla studentów i doktorantów UMCS,
- 5.02.2019: Szkolenie pt. „Komunikacja ze studentem w sytuacji kryzysowej”,
- 17.09.2018: Szkolenie z pomocy materialnej dla studentów i doktorantów UMCS,
- 12.01.2018: Szkolenie pt. „Optymizmu można się nauczyć”,
- 9.05.2017: Warsztaty pt. „Wsparcie studentów doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego”
- 19-21.09.2016: Pomoc materialna dla studentów w świetle znowelizowanych przepisów o szkolnictwie wyższym i świadczeniach rodzinnych,

Na WFIS bardzo dużą wagę przykładają się do zapewnienia studentom bezpieczeństwa zarówno fizycznego, jak i psychicznego. Jest ono zapewniane poprzez różnego rodzaju działania informacyjne w tym zakresie. Studenci pierwszych lat uzyskują niezbędne informacje od swoich opiekunów roczników, z którymi w razie potrzeby zawsze mogą się skontaktować. Osoby sprawujące tę funkcję uwrażliwiają studentów na zjawiska związane z dyskryminacją czy wykluczeniem. Dodatkowo obowiązkowy jest udział w szkoleniu BHP oraz z zakresu etyki i odpowiedzialności dyscyplinarnej studentów a także

wspomnianym wyżej wykładzie „Życiozaradni”. Dodatkowo, Wydział zorganizował i współorganizował wydarzenia poruszające wspomniane kwestie. Między innymi:

- Spotkanie panelowe: Samobójstwo - Interwencja – Profilaktyka.
- Warsztaty: Czy ja dyskryminuję? Warsztat antydyskryminacyjny (prowadząca: radca prawny- Karolina Kędziora, prezeska Polskiego Towarzystwa Prawa Antydyskryminacyjnego); Razem wbrew stereotypom (Prowadzącymi szkolenie są edukatorzy Fundacji eFkropka)

Organizacje studenckie (Samorząd studencki WFIS i studenckie koła naukowe) oraz studenci niezrzeszeni pełnią istotną rolę na WFIS. Mają oni ważny wpływ na sposób funkcjonowania Wydziału oraz samego procesu kształcenia poprzez uczestnictwo w organach kolegialnych Wydziału i komisjach, takich jak:

- Kolegium Dziekańskie,
- Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz Zespoły programowe,
- Zespół ds. Promocji WFIS UMCS,
- Zespół Komisji Stypendialnej ds. Spraw Świadczeń Socjalnych dla Studentów,
- Komisje egzaminów komisyjnych.
- Opinia Rady Wydziałowej Samorządu Studentów jest konieczna przy powoływaniu opiekunów lat i Prodziekana ds. studenckich.

Na Wydziale aktualnie funkcjonuje 5 studenckich kół naukowych <https://www.umcs.pl/pl/kola-naukowe,818.htm> :

- Koło Kognitywistyki
- Koło Naukowe Estetyków
- Koło Naukowe Kreatywności Społecznej KreaTyVni
- Koło Naukowe Studentów Socjologii
- Koło Naukowe Holon

Członkowie samorządu mają do dyspozycji oddzielny pokój, w którym mogą obradować i prowadzić dyżury, w ramach których rozmawiają z kolegami koleżankami z Wydziału, zgłaszającymi się do nich z różnego rodzaju sprawami. Na drzwiach znajduje się „skrzynka na listy”, do której studenci mogą wrzucać wiadomości dla Samorządu. Samorząd dysponuje dobrze wyeksponowaną gablotą, w której zamieszczone są najważniejsze informacje kontaktowe, zdjęcia członków samorządu oraz aktualności. Organizacje studenckie prowadzą fanpage’ę na portalu społecznościowym Facebook.

Środki na działalność Samorządu i kół naukowych w zależności od przeznaczenia mogą pochodzić z budżetu Wydziału oraz Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS, budżetu Biura Promocji UMCS oraz Prorektora ds. studentów i jakości kształcenia.

Współpraca władz oraz kadry Wydziału z organizacjami studenckimi przebiega bardzo dobrze. Studenci mają możliwość realizowania swoich pomysłów (przykładem jest aranżacja przestrzeni w budynku Wydziału czy organizacja różnego rodzaju wydarzeń). Są w swojej działalności traktowani w sposób partnerski i w mądry sposób wspierani. Wysoka jakość współpracy kadry i studentów szczególnie dobrze widoczna jest w trakcie organizacji Drzwi Otwartych, w ramach których studenci współorganizują większość punktów programu.

System wsparcia studentów podlega ciągłemu monitorowaniu i ocenie przez pracowników dziekanatu, jak również przez dziekana Wydziału i prodziekana ds. studenckich, a także opiekunów lat i koordynatora mobilności studenckiej oraz opiekunów praktyk zawodowych. Kadra wspierająca proces kształcenia (odpowiedzialna m.in. za układanie planów zajęć, organizację praktyk zawodowych, rezerwację sal itp.) podlega kontroli i ocenie przez dziekana Wydziału, a obsługa techniczna i administracyjna studentów podlega stałej kontroli i ocenie dziekana Wydziału, prodziekana ds. studenckich oraz kierownika dziekanatu. Studenci *mają* możliwość zgłaszania swoich uwag podczas systematycznie organizowanych spotkań z władzami Wydziału, podczas dyżurów dziekana i prodziekana, poprzez przedstawicieli Samorządu studentów i za pośrednictwem opiekunów roku.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Wsparcie studentów na WFIS dotyczy kwestii edukacyjnych, naukowych, zawodowych i społecznych. Życzliwa i wykwalifikowana kadra służy pomocą na wiele różnych sposobów. Warto wspomnieć o tym, że formy wsparcia dostosowywane są do dynamicznie zmieniających się warunków, a co za tym idzie potrzeb osób studiujących na WFIS. Zarówno pracownicy administracyjni, jak i nauczyciele akademicy są w stałym kontakcie ze studentami; wspierają też opiekunów lat w dbałości o zapewnienie studentom optymalnych warunków nauki i rozwoju. WFIS jest współorganizatorem (wraz z Zespołem ds. Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami) projektu Przyjazny Uniwersytet. Jego głównym celem jest integracja środowiska akademickiego wokół problemów zdrowia psychicznego. Dzięki temu pracownicy WFIS są blisko zaznajomieni z problematyką kryzysów psychicznych i świadomi znaczenia, jakie kwestie te mają dla życia akademickiego. Przekłada się to na zwiększenie ich wrażliwości na potrzeby osób dotkniętych trudnościami w tej sferze oraz gotowość do indywidualnego i empatycznego podejścia do studentów. Studenci z kolei korzystają z możliwości aktywnej współpracy przy organizacji akcji prowadzonych w projekcie. Dzięki temu, że mają informacje z pierwszej ręki, chętnie biorą udział w wydarzeniach Przyjaznego Uniwersytetu, ucząc się jak dbać o siebie i wspierać inne osoby. Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na podniesienie jakości wsparcia dostarczanego studentom WFIS jest otwarta i partnerska postawa pracowników. Dzięki tolerancji i gotowości do dialogu kadry akademickiej na WFIS odnajdują się osoby o różnorodnych wręcz nonkonformistycznych poglądach. Jest to szczególnie ważne na studiach filozoficznych, które ze swej natury powinny cechować się tym, że tworzą pole do dyskusji i swobodnej wymiany poglądów.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Dostęp do informacji o kierunku filozofia, procesie rekrutacji, organizacji studiów i wsparcia studentów dzięki zastosowaniu licznych kanałów komunikacyjno-informacyjnych z kandydatami, studentami i pracownikami przebiega sprawnie i na bieżąco. Dzięki zastosowanym narzędziom oraz kanałom informacyjnym kandydaci, studenci i pracownicy mają ciągły dostęp do aktualnych informacji o wydarzeniach, swoich osiągnięciach i stosowanych procedurach.

Najważniejsze i najefektywniejsze kanały przekazywania informacji to:

1. Osobowe źródła informacji. Dzięki spersonalizowanemu podejściu do kandydata i studenta, mają oni liczne możliwości uzyskania informacji ze strony pracowników Wydziału, do których należą:

- pracownicy dziekanatu, w tym jedna osoba na stanowisku ds. obsługi studentów kierunku filozofia, jedna osoba na stanowisku ds. obsługi procesu dydaktycznego i jakości kształcenia, jedna osoba na stanowisku ds. obsługi działalności badawczo-rozwojowej. Dyżury pełnione są od poniedziałku do czwartku w godzinach 10⁰⁰-14⁰⁰. W razie potrzeby, pracownicy dziekanatu służą pomocą studentom również poza godzinami dyżurów.

W obecnej sytuacji pandemicznej, kiedy wydział prowadzi zajęcia online, kandydaci, studenci oraz pracownicy uzyskują informacje drogą telefoniczną oraz e-mailową. Każde stanowisko posiada odrębny numer telefonu oraz adres e-mail. Jeśli osoba (na jednym z w/w stanowisk) pracuje zdalnie, wówczas korzysta tylko z adresu e-mailowego, a obowiązek informacji telefonicznej przejmuje inny pracownik wyznaczony przez przełożonego.

- dziekan wydziału oraz prodziekan ds. studenckich, przyjmujący studentów oraz pracowników w godzinach dyżurów w dziekanacie.
- nauczyciele akademicy, zobowiązani do pełnienia dyżurów dydaktycznych (konsultacji naukowych) przez 2 godziny zegarowe w tygodniu. W obecnym semestrze zimowym 2020-2021), gdy zajęcia na Wydziale prowadzone są zdalnie, ze względu na stan pandemiczny, dziekan,

prodziekan oraz pracownicy dydaktyczni pełnią dyżury on-line za pośrednictwem wybranej platformy (Teams lub Kampus) w takim samym wymiarze godzin jak odbywa się to stacjonarnie.

2. Na stronie internetowej Wydziału Filozofii i Socjologii www.wfis.umcs.pl udostępniane są na bieżąco informacje na temat bieżącego funkcjonowania kierunku za pomocą: aktualności, tablicy ogłoszeń, galerii mediów. Na stronie zamieszczone są informacje dla:
  - studenta - informacje o pracy dziekanatu, opiekunach lat wraz ze wskazaniem kontaktu, organizacji roku akademickiego, programie i planach studiów, kierunkowych efektach uczenia się, semestralnych rozkładach zajęć, regulaminie studiów, wsparciu materialnym i psychologicznym, a także formach wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami; działalności samorządu studentów i kół naukowych oraz programach wymiany studenckiej; dostępne są również wszystkie niezbędne wzory podań i formularzy, standardy formatowania prac magisterskich oraz wyniki analizy Ankiety Oceny Zajęć;
  - pracownika – m.in. informacje o systemie jakości kształcenia, obowiązujące procedury;
  - kandydata – w zakładce Strony kierunków studiów > Filozofia, kandydat może w każdej chwili zapoznać się z wszystkimi informacjami o kierunku, podstawowych zasadach rekrutacji, o korzyściach ze studiowania filozofii i możliwościach rozwoju.

W okresie rekrutacji na stronie wyświetlana jest cała grupa zakładek pt. Dla kandydatów, gdzie prezentowane są pełne informacje o rekrutacji, wymaganych dokumentach, opłatach; przedstawiany jest pełny opis kierunku filozofia; sylwetka absolwenta; możliwości zatrudnienia oraz rozwoju.

Strona zawiera odrębną zakładkę „Koronawirus”, gdzie student lub pracownik WFIS może zapoznać się z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia w okresie obowiązywania stanu pandemii <https://www.umcs.pl/pl/koronawirus,20489.htm> .

3. Strona internetowa kierunku filozofia – www.filozofia.umcs.lublin.pl – prezentuje informacje o rekrutacji, prowadzonych studiach oraz możliwościach rozwoju i pracy po ukończonych studiach.
4. Strona internetowa UMCS – zawiera takie informacje, jak: system rekrutacji na studia, opis kierunku oraz specjalności, profil absolwenta, różne możliwości pracy po ukończeniu studiów (<https://irk.umcs.lublin.pl/>), inne informacje niezbędne dla kandydatów (zakładka Kandydat) oraz studentów (zakładka Student), np. aktualne informacje o konkursach na granty i stypendia, o ogólnouniwersyteckich systemach wsparcia studentów i bieżących wydarzeniach.
5. Korespondencja mailowa – stosowana do komunikacji z pracownikami i studentami. Każdy pracownik posiada służbowy adres e-mail w domenie @poczta.umcs.lublin.pl lub @bacon.umcs.lublin.pl, zaś każdy student podaje w systemie USOS swój aktualny adres email do korespondencji, dzięki czemu WFIS zapewnia pewną i sprawną komunikację pracownik - student. Ponadto pracownik dziekanatu obsługujący kierunek filozofia, dysponuje mechanizmem listy dystrybucyjnej, za pomocą której może precyzyjnie wysyłać informacje skierowanych do większych grup studentów.
6. Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOS) – <https://usosweb.umcs.pl/> – daje bezpośredni dostęp do informacji o programie studiów, programie kształcenia na kierunku filozofia oraz o ocenach uzyskiwanych przez studentów. Daje studentom możliwość wypełnienia Ankiety Oceny Zajęć, zapisów na zajęcia fakultatywne, zajęcia wychowania fizycznego, wykłady ogólnouniwersyteckie, wypełniania i składania wniosków o stypendia i zapomogi. Pracownicy natomiast wykorzystują system USOS do przekazywania informacji np. o uzyskanych przez studenta ocenach, zaliczeniach, udzielanych urlopach, wynikach egzaminów, mogą również definiować swoje preferencje terminów prowadzenia zajęć (pracownicy dydaktyczni). Jest dostępny również w wersji mobilnej.

7. Platforma Wirtualny Kampus <https://kampus.umcs.pl/> i MS Teams – dwa systemy komunikacji zdalnej, które w obecnej sytuacji pandemicznej są podstawowymi kanałami kontaktu pomiędzy studentami, pracownikami administracji oraz pracownikami dydaktycznymi. Za pośrednictwem tych platform odbywają się zajęcia dydaktyczne, szkolenia, spotkania w kołach oraz spotkania wokół wydarzeń organizowanych na kierunku.
8. Zoom – w ramach wykupionej licencji są na tej platformie organizowane wydarzenia naukowe i kulturalne – ostatnio obchody Światowego Dnia Filozofii.
9. Informacje udostępniane za pośrednictwem Facebooka:
  - profil Wydziału Filozofii i Socjologii (<https://www.facebook.com/wfis.umcs>), na którym publikowane są informacje o bieżącym życiu WFIS, ogłoszenia dla studentów, zaproszenia na wydarzenia (np. PsychoKino, Kinozofia) oraz relacje z wydarzeń (wykłady otwarte, wystawy, warsztaty itp.) organizowane przez wydział. Liczba obserwujących użytkowników 1290 (stan na 24.11.2020 r.)
  - profil „Filozofia na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS” - jeden ze starszych na WFIS (https://www.facebook.com/filozofia.umcs/about/?ref=page_internal) – założony i prowadzony przez studentów i dla studentów. Jest to kanał informacyjny studentów kierunku filozofia, umożliwiający im aktywny udział w tworzeniu oraz rozpowszechnianiu aktualnych informacji na kierunku. Liczba obserwujących użytkowników 472 (stan na 24.11.2020 r.)
  - profil „Koło naukowe HOLON” (<https://www.facebook.com/Ko%C5%82o-naukowe-HOLON-100575404758896>) – prowadzony przez studentów Koła Naukowego Holon, przy Katedrze Etyki. Fanpage dociera z bieżącymi informacjami do członków koła, ale również do studentów, kandydatów, pracowników wydziału. Są tam również udostępniane, tworzone przez samych studentów, relacje/fotorelacje z wydarzeń promujących Wydział i Uniwersytet. Liczba obserwujących użytkowników 44 (stan na 24.11.2020 r.)
  - profil „Koło Naukowe Estetyków UMCS” (https://www.facebook.com/estetycyUMCS/?ref=page_internal) – prowadzony przez Koło Naukowe Estetyków, przy Katedrze Estetyki i Filozofii Kultury. Fanpage dociera z informacjami do członków koła, ale również do studentów, kandydatów, pracowników osób nie związanych bezpośrednio z kołem. Liczba obserwujących użytkowników 194 (stan na 24.11.2020).

Dzięki sieci powiązań między stronami na FB sami studenci, w naturalny sposób, są zaangażowani w rozpowszechnianie tych informacji, które uznają za ważne i istotne. Treści udostępniane za pomocą powyższych kanałów informacyjnych są na bieżąco aktualizowane. Aktywność studentów (komentarze, udostępnienia, polubienia) na profil ogólnym Wydziału świadczy, że identyfikują się silnie z miejscem, gdzie studiuje.

10. Tradycyjne kanały informacji - tablice informacyjne w budynku Wydziału (obok dziekanatu, przy salach dydaktycznych). Tradycyjne materiały drukowane (ulotki, broszury, informatory) udostępniane podczas spotkań i imprez promujących Uczelnię i Wydział (Drzwi Otwarte, Lubelski Festiwal Nauki, Światowy Dzień Filozofii itd.) oraz wysyłane bezpośrednio do szkół, w czasie gdy wydział oraz szkoły pracowały stacjonarnie. Do tradycyjnych form komunikacji z kandydatami należy również zaliczyć reklamy prasowe (regionalne dzienniki) oraz radiowe (regionalne stacje radiowe), które Wydział zamieszcza w okresie rekrutacji.

11. Tematyczne spotkania z kandydatami i studentami

- spotkania z kandydatami odbywają się podczas ogólnouniwersyteckich imprez na terenie Wydziału (Drzwi Otwarte, Światowy Dzień Filozofii) oraz podczas wizyt pracowników dydaktycznych w szkołach, w ramach programu „Szkoły Partnerskie” przy okazji prowadzenia zajęć dydaktycznych;

Ze względu na sytuację pandemiczną, w tym roku formuła spotkań została zmieniona. Np. wykład i panelowa dyskusja dla uczniów szkół średnich, w ramach Światowego Dnia Filozofii, zostały realizowane on-line za pośrednictwem platformy Zoom. Podobnie zajęcia w ramach programu „Szkoły Partnerskie”, w których kierunek Filozofia bierze czynny udział, zostały również przeniesione w przestrzeń wirtualną. W takiej formie oferta została zaprezentowana szkołom średnim.

- Lubelski Festiwal Nauki – od 2004 jest największym wydarzeniem naukowo-kulturalnym w Lublinie. Głównym celem wydarzenia jest upowszechnianie, promocja oraz popularyzowanie nauki i badań naukowych w społeczeństwie. Impreza przyciąga bardzo dużą liczbę uczestników i należy do największych tego typu w Polsce. W przygotowaniu XVI edycji festiwalu (rok 2019), wzięło udział bardzo wielu studentów, Samorząd Studencki, koła naukowe oraz pracownicy naukowcy kierunku filozofia (np. dr hab. Andrzej Łukasik, prof. UMCS, dr hab. Leszek Kopciuch, prof. UMCS, dr Krzysztof Rojek, dr Justyna Rynkiewicz).
- Lubelski Uniwersytet Inspiracji – projekt z 2017 roku, przygotowany przez Fundację Absolwentów UMCS, którego głównym celem jest wyjście naprzeciw potrzebom mieszkańców Lublina w zakresie otwartego dostępu do zasobów wiedzy oraz materiałów edukacyjnych i naukowych, oferowanych przez lubelskie środowisko akademickie. W projekcie wzięło udział dwoje pracowników badawczo-dydaktycznych kierunku filozofia - efektem zaangażowania prof. dr hab. Teresy Pękali jest wideo pt. *Czy o gustach się nie dyskutuje?* (https://lui.lublin.eu/portal/lui_wyklady/czy-o-gustach-sie-nie-dyskutuje/) oraz film dr. hab. Andrzeja Kapusty, pt. *Filozofia jako terapia – zostań terapeutą filozoficznym!* - https://lui.lublin.eu/portal/lui_wyklady/filozofia-jako-terapia/, które zostały zaprezentowane na tegorocznych Lubelskich Wirtualnych Dniach Nauki.
- Spotkania ze studentami pierwszych lat – to spotkanie odbywające się bezpośrednio po uroczystości immatrykulacji, którego celem jest przekazanie informacji odnośnie do funkcjonowania Wydziału, organizacji i rozkładu zajęć, informacji na efekty kierunkowych uczenia się, również wybór starosty roku lub ustalenie zasad i terminu jego wyboru oraz inne informacje. W bieżącym roku akademickim pierwsze spotkanie ze studentami pierwszych lat odbyło się w formie zdalnej (Teams).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Przyzwyczajenie studentów do publikowania w mediach społecznościowych informacji o wydarzeniach na Wydziale oraz komentowanie tych wydarzeń i zauważalne zjawisko przeniesienia się życia społecznego do Internetu sprawiło, że uwaga Wydziału została skierowana na kanał informacyjny, jakim jest YouTube, który do tej pory był raczej postrzegany jako medium rozrywkowe. Ze względu na wyjątkową sytuację epidemiczną, a co za tym idzie, konieczność pracy zdalnej, medium to zostało użyte do przeprowadzenia transmisji on-line z tegorocznej Immatrykulacji studentów 1 roku. Transmisja przeprowadzona na żywo (uzyskała 329 wyświetleń). Film, który jest prezentowany na kanale WFIS (<https://www.youtube.com/watch?v=SwjF-7r4e80>) jest opracowany przy użyciu narzędzi technicznych posiadanych przez Wydział.

Proces obiegu informacji jest monitorowany przez na bieżąco przez Kierownika administracyjnego WFIS. Proces obiegu informacji z obszaru promocji jest na bieżąco monitorowany przez Dziekana. Proces przekazywania przez pracowników informacji studentom jest monitorowany i nadzorowany przez Prodziekana ds. Studenckich. Proces terminowego przekazywania przez pracowników informacji w

sylabusach oraz informacji o terminach konsultacji jest monitorowany przez Kierowników Katedr. Na koniec roku akademickiego, Kierownik administracyjny przedstawia Dziekanowi raport z działań promocyjnych na Wydziale. Dziekan omawia ten raport na posiedzeniu Wydziałowego Zespołu ds. Promocji i na posiedzeniu Kolegium Dziekańskiego. Na podstawie wynikających stąd pozytywnych i negatywnych wniosków, Kolegium Dziekańskie opracowuje plan działań na rok następny.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Na WFIS funkcjonuje wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, zbudowany zgodnie z Uchwałą Nr XXIV–30.5/19 Senatu UMCS <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2019/1021/101403-xxiv-30-5-19-wszjk.pdf> oraz Zarządzeniem 62/2019 Rektora UMCS System określa zasady polityki jakości kształcenia, jej strukturę oraz szczegółowe sposoby postępowania zdefiniowane w poszczególnych procedurach. Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów filozofia prowadzą przede wszystkim: Dziekan, Prodziekan ds. studenckich oraz Kolegium Dziekańskie. Merytoryczny nadzór nad programem studiów jest też przypisany do Zespołu programowego. W zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku filozofia specjalna rola – inicjatywna i monitorująca – przypada Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia. Szczegółowy zakres zadań różnych podmiotów oraz odpowiedzialności poszczególnych osób za kierunek oraz ewaluację i doskonalenie jakości kształcenia na kierunku filozofia jest określony w procedurze Szczegółowe zadania w systemie zarządzania kształceniem oraz jakością kształcenia na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS w Lublinie <https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm>

Zasady projektowania, modyfikacji i zatwierdzania programu studiów na WFIS są zgodne z <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2019/1021/102639-xxiv-30-6-19-wytyczne-tworzenia-programy-studiow-i-nowe-kierunki.pdf>. Szczegółowe zasady obowiązujące na WFIS zawiera procedura Tworzenie i modyfikacja programów kształcenia na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS w Lublinie (<https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm>). Ta procedura określa zarówno kolejność i zakres działań w tym zakresie, jak i definiuje zakres odpowiedzialności poszczególnych podmiotów. Odpowiedzialność za właściwe funkcjonowanie procedury tworzenia i modyfikacji programu studiów kierunku filozofia ponoszą na WFIS są: Dziekan, Prodziekan ds. studenckich; Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia; Kolegium dziekańskie; Zespół programowy kierunku filozofia; kierownicy katedr, asystent dziekana i pracownicy administracji wydziałowej realizujący zadania związane z procesem kształcenia, nauczyciele akademicy (w tym koordynatorzy przedmiotów); przedstawiciele studentów.

Wszystkie składniki programu studiów są monitorowane na bieżąco i okresowo, z wykorzystaniem różnych dostępnych źródeł informacji. W monitorowaniu bieżącym uwzględniane są dane uzyskiwane od pracowników prowadzących zajęcia, studentów i ich przedstawicieli, interesariuszy zewnętrznych – na drodze kontaktów bezpośrednich i e-mailowych. W monitorowaniu okresowym dane są pozyskiwane bezpośrednio od studentów lub ich przedstawicieli (starostów lat) w trakcie organizowanych na Wydziale spotkań, od przedstawicieli studentów w WZdsJK, Kolegium Dziekańskim, Zespole programowym kierunku filozofia, od pracowników uczestniczących w pracach tych gremiów. Ważnym źródłem danych są informacje, jakie studenci podają w Ankietach Oceny Zajęć oraz ankietach „wewnętrznych”, opracowanych przez Zespoły programowe dla potrzeb poszczególnych kierunków studiów <https://www.umcs.pl/pl/ankiety-wewnetrzne,20989.htm>. Wykorzystywane są też inne źródła informacji: w semestrze letnim roku ak. 2019/20 studenci, w odniesieniu do okresu kształcenia zdalnego, wypełniali ankietę **Ogólnouniwersyteckie Badanie Jakości Kształcenia**. Wyniki tego badania zostały przeanalizowane przez Zespoły programowe, WZdsJK i kolegium dziekańskie, były też omawiane na spotkaniu z przedstawicielami studentów. Opis tych wyników oraz wyłaniające się z nich wnioski zostały opublikowane na stronie WFIS <https://www.umcs.pl/pl/wyniki-ankiety-oceny-zajec,10166.htm>. Istotnym elementem okresowego monitorowania programu studiów jest analiza, jaką corocznie po zakończeniu danego roku akademickiego przeprowadza zespół programowy, a wnioski stąd wynikające, łącznie z planowanymi sposobami usuwania ewentualnych błędów przedstawia w corocznym sprawozdaniu, analizowanym następnie przez WZdsJK i Kolegium Dziekańskie.

Systemowa ocena możliwości osiągnięcia założonych kierunkowych efektów uczenia się poprzez efekty przedmiotowe jest dokonywana przez zespół programowy. Ocena osiągnięcia założonych efektów przedmiotowych na poszczególnych etapach kształcenia dokonywana jest przez prowadzących zajęcia – jej sposoby są dla poszczególnych efektów uczenia się określone w sylabusach,

publikowanych w systemie USOS przed rozpoczęciem zajęć. Ocena końcowa jest dokonywana w trakcie ustnego egzaminu dyplomowego, na którym student otrzymuje co najmniej trzy pytania: dwa z nich pochodzą z listy pytań dla kierunku filozofia, opracowanej w porozumieniu z prowadzącymi zajęcia przez Zespół programowy, zaopiniowanej pozytywnie przez Samorząd Studentów i zatwierdzonej w Uchwale Senatu UMCS (<https://www.umcs.pl/pl/zagadnienia-na-egzamin-dyplomowy-rok-akademicki-2020-2021,19867.htm>). Ocena przydatności efektów na rynku pracy jest dokonywana w szczególności przez interesariuszy zewnętrznych, formułujących opinie m.in. w ramach prac zespołu programowego. Opinie są wykorzystywane do wprowadzania ewentualnych korekt programowych. Ocena przydatności efektów uczenia się w kontekście dalszej edukacji jest dokonywana przez zespół programowy kierunku filozofia, zwłaszcza na podstawie opinii formułowanych przez pracowników prowadzących zajęcia na studiach II stopnia. Wnioski z opinii zewnętrznych są publikowane na stronie WFIS w zakładce „interesariusze zewnętrzni” <https://www.umcs.pl/pl/interesariusze-zewnetrzni,20975.htm>

W doskonaleniu programu studiów oraz jego realizacji uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Do wewnętrznych zaliczają się pracownicy prowadzący zajęcia, pracownicy administracji oraz studenci. Pracownicy prowadzący zajęcia dokładają starań by m.in. zajęcia były realizowane zgodnie z sylabusem, a sylabusy uwzględniały w treściach programowych aktualny stan wiedzy. Pracownicy administracyjni organizują proces kształcenia w zakresie logistycznym. Studenci wyrażają swoje opinie i oczekiwania poprzez m.in. ankiety oraz – jeżeli zachodzi taka potrzeba – zgłaszają wszystkie ważne problemy pojawiające się w realizacji zajęć i przypisanego do nich programu – do opiekuna roku, przewodniczącego zespołu programowego, Dziekana ds. studenckich lub Dziekana, którzy podejmują stosowne działania naprawcze lub interwencyjne (doraźne lub systemowe). Ważnym elementem oceny realizacji programu studiów są hospitacje zajęć: okresowe i interwencyjne prowadzone według zasad określonych w obowiązującym na WFIS Regulaminie hospitacji <https://www.umcs.pl/pl/obowiazujace-procedury,19948.htm> . Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w doskonaleniu programu studiów formułując opinie i wnioski w ramach prac zespołu programowego, jak również w ramach indywidualnych konsultacji dotyczących programu studiów.

Wyniki zewnętrznych ocen jakości kształcenia są analizowane przez zespół programowy i uwzględniane w planowanych działaniach doskonalących, w terminach umożliwiających wprowadzenie korekt do programu zgodnie z obowiązującymi przepisami. Mogą też one być podstawą do podjęcia działań mających na celu większe zmiany w programie studiów (np. tworzenie nowych specjalności – zespół programowy filozofii prowadzi obecnie prace nad zmianami w programie studiów I stopnia, które mają umożliwić ponowne uruchomienie naboru na podyplomowe studia filozofia i etyka).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Obecna polityka monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia na WFIS stanowi kontynuację działań, które były w tym zakresie podejmowane na Wydziale w latach wcześniejszych; poprzednio obowiązujące na WFIS procedury w tym zakresie są dostępne na stronie Wydziału w archiwum w zakładce System Jakości Kształcenia (<https://www.umcs.pl/pl/procedury-archiwum,4397.htm>).

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych atutów kształcenia na ocenianym kierunku studiów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Silna, doświadczona kadra reprezentująca większość subdyscyplin filozofii, której badania powiązane są z działalnością dydaktyczną (szczegółowe informacje zawiera „Charakterystyka nauczycieli akademickich”. 2. Instytut posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinie filozofia, dzięki czemu może prowadzić i modyfikować autorski program nauczania. 3. Bardzo dobra infrastruktura badawczo-dydaktyczna. 4. Atrakcyjny program studiów, między innymi dający możliwość rozwoju indywidualnych zainteresowań badawczych; bogata oferta zajęć do wyboru, zarówno seminariów jak i zajęć fakultatywnych, co roku zgłaszanych jest średnio 60 fakultetów. 5. Bogata oferta aktywności o charakterze naukowo-kulturalnym, którą inicjują pracownicy i studenci Wydziału, np. Psycho-kino, Kino-Sofia, Światowy Dzień Filozofii, itd. 	<p>Słabe strony należy wskazać nie więcej niż pięć najpoważniejszych ograniczeń utrudniających realizację procesu kształcenia i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Starzejąca się kadra. 2. Duża liczba studentów rezygnuje z nauki, szczególnie po pierwszym semestrze, między innymi jest to związane z trudnościami dostosowania się do wymogów akademickich, takich jak samodyscyplina, samodzielna praca, krytyczne myślenie. 3. Liczba studentów pozostających po pierwszym semestrze na studiów filozoficznych stanowi utrudnienie w uruchomieniu więcej niż jednej specjalności.
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych zjawisk i tendencji występujących w otoczeniu uczelni, które mogą stanowić impuls do rozwoju kierunku studiów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lublin jako miasto akademickie (4 uczelnie publiczne, KUL i uczelnie prywatne) daje bardzo dużo możliwości różnego rodzaju form aktywności o charakterze naukowym i kulturalnym, w których jako inicjatorzy i wykonawcy mogą uczestniczyć zarówno nauczyciele akademicy jak i studenci. Pracownicy i studenci WFIS wielokrotnie brali udział w tego rodzaju przedsięwzięciach. 	<p>Zagrożenia należy wskazać nie więcej niż pięć czynników zewnętrznych, które utrudniają rozwój kierunku studiów i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ze względu na atrakcyjniejszy rynek pracy, absolwenci szkół średnich chętniej wybierają miasta akademickie większe niż Lublin. 2. Pogłębiający się niż demograficzny. 3. Liczba uczelni w Lublinie, mimo związanych z tym pozytywów, może jednak ograniczać wielkość naboru.

<p>2. Otwartość władz Miasta Lublin oraz różnego rodzaju instytucji na współpracę ze środowiskiem akademickimi, w tym z WFiS.</p> <p>3. Według badań (np. Raport Perspektyw) utrzymująca się od wielu lat wśród pracodawców dobra opinia o absolwentach UMCS.</p> <p>4. Obserwowane od kilku lat rosnące zainteresowanie absolwentów szkół średnich kierunkami klasycznymi, w tym filozofią, co potwierdzają nabory na studia</p> <p>5. Coraz lepsza infrastruktura miasta Lublin (międzynarodowe lotnisko, droga szybkiego ruchu, zmodernizowana linia kolejowa, dobra komunikacja miejska) oraz położenie geograficzne sprawia, że studiowaniem w Lublinie zainteresowani są również obcokrajowcy, szczególnie z Ukrainy i Białorusi. Na WFiS liczba studiujących obcokrajowców powiększa się (w roku 2016 – 56, obecnie 77), przy czym na kierunku filozofia od 2017 jest mniej więcej stała (obecnie 4 osoby, ale w 2016 – 0) .</p>	
---	--

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia .....

(miejsowość)

Spis załączników w wersji elektronicznej

Załączniki do opisu kryteriów:

Kryterium 1

- Kr.1. zał.1 – Strategia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w latach 2019-2025
- Kr.1. zał.2 – Plan studiów filozofia studia I st., specjalność filozofia teoretyczna
- Kr.1.zał.3 – Plan studiów filozofia studia I st., specjalność doradztwo i komunikacja w biznesie
- Kr.1. zał.4 – Plan studiów filozofia studia I st., specjalność kultury azjatyckie
- Kr.1. zał.5 – Plan studiów, filozofia studia II stopnia

Kryterium 2

- Kr.2. zał.1 – Program studiów filozofia studia I st.
- Kr.2. zał.2 – Program studiów filozofia studia II st.
- Kr.2. zał.3 – Sylabusy przedmiotów – Filozofia studia I st., specjalność filozofia teoretyczna
- Kr.2. zał.4 – Sylabusy przedmiotów – Filozofia studia II st.
- Kr.2. zał.5 – Schemat – sylabus zajęć fakultatywnych
- Kr.2. zał.6 – Przedmiotowe efekty uczenia się, filozofia studia I st., specjalność filozofia teoretyczna
- Kr.2. zał.7 – Przedmiotowe efekty uczenia się, filozofia studia II st.
- Kr.2. zał.8 – Schemat: przedmiotowe efekty uczenia się, zajęcia fakultatywne
- Kr.2. zał.9 – Lista publikacji pracowników Instytutu Filozofii, lata 2016-2020
- Kr.2. zał.10 – Matryce efektów, filozofia studia I st., specjalność filozofia teoretyczna
- Kr.2. zał.11 – Matryce efektów, filozofia studia II st.
- Kr.2. zał.12 – Wybrane przykłady: Powiązania treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz z dyscypliną filozofia
- Kr.2. zał.13 – Wybrane przykłady: Powiązania metod kształcenia z efektami uczenia się
- Kr.2. zał.14 – Zasady prowadzenia i rozliczania zajęć zdalnych na WFIS w semestrze letnim 2019/20
- Kr.2. zał.15 – Plan dynamicznej strategii dydaktyki w semestrze zimowym 2020/21
- Kr.2. zał.16 – Harmonogram zajęć zdalnych i stacjonarnych (w siedzibie Wydziału) – semestr zimowy 2020/21
- Kr.2. zał.17 – Formularz zgłoszeniowy zajęć fakultatywnych
- Kr.2. zał.18 – Ramowy program praktyk studenckich na kierunku filozofia, specjalność doradztwo i komunikacja w biznesie

Kryterium 4

- Kr.4. zał.1 – Najwyżej punktowane publikacje pracowników Instytutu Filozofii
- Kr.4. zał.2 – Zajęcia prowadzone w ramach programu Erasmus+, rok. ak. 2019/20
- Kr.4. zał.3 – Wykaz pracowników Instytutu Filozofii prowadzących zajęcia na innych Wydziałach
- Kr.4. zał.4 – Popularyzacja wiedzy filozoficznej
- Kr.4. zał.5 – Aktywność naukowa studentów/doktorantów
- Kr.4. zał.6 – Wykaz pracowników Instytutu Filozofii, którzy otrzymali Nagrody Rektora UMCS
- Kr.4. zał.7 – Regulamin konkursu ogłoszonego przez Dyrektora Instytut Filozofii, a dotyczącego powołania zespołów badawczych

Kryterium 6

- Kr.6.zał.1 – wykaz Uniwersytetów, z którymi WFIS ma podpisane umowy w ramach programu Erasmus+

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	26	35	---	---
	II	10	10	---	---
	III	24	10	---	---
	IV	---	---	---	---
II stopnia	I	10	15	---	---
	II	13	8	---	---
jednolite studia magisterskie	I	---	---	---	---
	II	---	---	---	---
	III	---	---	---	---
	IV	---	---	---	---
	V	---	---	---	---
	VI	---	---	---	---
Razem:		83	78	---	---

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2019	34	6	---	---
	2018	25	6	---	---
	2017	12	5	---	---
II stopnia	2019	13	4	---	---
	2018	14	---	---	---
	2017	14	7	---	---
jednolite studia magisterskie	...	---	---	---	---
	...	---	---	---	---
	...	---	---	---	---
Razem:		112	28	---	---

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.) 7

Informacje według planów studiów obowiązujących od roku akademickiego 2019/2020

Filozofia I stopnia sp. Filozofia teoretyczna	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 Punktów ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	1995
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	102
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	137
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy, kierunek jest przyporządkowany do dyscypliny filozofia
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	69
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Nie dotyczy

Filozofia I stopnia sp. Doradztwo i komunikacja w biznesie	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 Punktów ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	2055
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	90
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	134
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy, kierunek jest przyporządkowany do dyscypliny filozofia
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	78
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	3
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	90
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Nie dotyczy

Filozofia I stopnia sp. Kultury azjatyckie	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 Punktów ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	2025
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	105
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	138
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy, kierunek jest przyporządkowany do dyscypliny filozofia
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	66
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Nie dotyczy

Filozofia II stopnia	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry 120 punktów ECTS
łącna liczba godzin zajęć	1080
łącna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	104
łącna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	107
łącna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy, kierunek jest przyporządkowany do dyscypliny filozofia
łącna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	69
łącna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łącna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łącna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Nie dotyczy
2. łącna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łącna liczba godzin zajęć na studiach	Nie dotyczy

niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	
---	--

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

Filozofia I stopnia sp. Teoretyczna				
Kod przedmiotu	Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć Stacjonarne i e	Liczba punktów ECTS
F-FLZ.58	Filozofia starożytna	WY/KW	60	5
F-FLZ.56	Etyka	WY/KW	60	5
F-FLZ.16	Filozofia religii	WY/KW	60	5
F-FLZ.18	Filozofia średniowieczna	WY/KW	60	5
F-FLZ.67	Logika formalna	WY/KW	120	9
F-FLZ.53	Estetyka	WY/KW	60	5
F-FLZ.57	Filozofia nowożytna	WY/KW	105	10
F-FLZ.74	Ontologia	WY/KW	60	5

F-FLZ.9	Epistemologia	WY/KW	60	6
F-FLZ.11	Filozofia człowieka	WY/KW	60	5
F-FLZ.59	Filozofia umysłu	WY/KW	60	5
F-FLZ.60	Filozofia współczesna	WY/KW	105	9
F-FLZ.15	Filozofia polska	WY	30	2
F-FLZ.93	Seminarium licencjackie	SM	60	10
	Zajęcia fakultatywne	KW	510	51
	Razem:		1470	137

Filozofia I stopnia sp. Doradztwo i komunikacja w biznesie				
Kod przedmiotu	Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć Stacjonarne I	Liczba punktów ECTS
F-FLZ.58	Filozofia starożytna	WY/KW	60	5
F-FLZ.52	Doradztwo filozoficzne i coaching	WY/KW	60	4
F-FLZ.18	Filozofia średniowieczna	WY/KW	60	5
F-FLZ.89	Wprowadzenie do nauk o organizacji i zarządzaniu	WY/KW	60	5
F-FLZ.45	Zarządzanie kapitałem ludzkim	WY/KW	60	5
F-FLZ.57	Filozofia nowożytna	WY/KW	105	10
F-FLZ.61	Filozoficzne i religijne wzorce sztuki życia	WY/KW	60	5
F-FLZ.66	Komunikacja i media w społeczeństwie informacyjnym	WY/KW	60	5
F-FLZ.36	Retoryka i negocjacje	WY/KW	60	5

F-FLZ.99	Doradztwo etyczne w biznesie	WY/KW	60	4
F-FLZ.100	Społeczeństwo odpowiedzialność biznesu	WY/KW	60	4
F-FLZ.60	Filozofia współczesna	WY/KW	105	9
F-FLZ.102	Racjonalność ekspercka i procesy decyzyjne	WY/KW	60	5
F-FLZ.15	Filozofia polska	WY	30	2
F-FLZ.93	Seminarium licencjackie	SM	60	10
	Zajęcia fakultatywne	KW	510	51
	Razem:		1470	134

Filozofia I stopnia sp. Kultury azjatyckie				
Kod przedmiotu	Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć Stacjonarne I °	Liczba punktów ECTS
F-FLZ.58	Filozofia starożytna	WY/KW	60	5
F-FLZ.18	Filozofia średniowieczna	WY/KW	60	5
F-FLZ.125	Kultura chińska. Wprowadzenie	WY/KW	60	5
F-FLZ.126	Kultura islamu. Wprowadzenie	WY/KW	60	4
F-FLZ.141	Kultura indyjska. Wprowadzenie	WY/KW	60	5
F-FLZ.57	Filozofia nowożytna	WY/KW	105	10
F-FLZ.142	Filozoficzna i religijna myśl chińska	WY/KW	60	5
F-FLZ.180	Filozoficzna i religijna myśl Indii	WY/KW	60	5
F--FLZ.158	Komunikacja międzykulturowa	KW	30	2

F-FLZ.159	Kultura współczesnych Chin	WY/KW	30	3
F-FLZ.162	Filozoficzna i religijna myśl w świecie islamu	WY/KW	60	5
F-FLZ.161	Wschodnie techniki medytacji i rozwoju osobowego	WY/KW	60	4
F-FLZ.19	Filozofia współczesna	WY/KW	105	9
F-FLZ.181	Buddyzm jako religia światowa	WY/KW	30	3
F-FLZ.182	Chiny, Indie i Iran w stosunkach międzynarodowych	WY	30	2
F-FLZ.15	Filozofia polska	WY	30	2
F-FLZ.93	Seminarium licencjackie	SM	60	10
	Zajęcia fakultatywne	KW	480	48
	Liczba punktów za pracę dyplomową i jej obronę (egzamin dyplomowy)			6
	Razem:		1440	138

Filozofia II stopnia

Kod przedmiotu	Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć Stacjonarne IIe	Liczba punktów ECTS
F-FLZ.140	Filozofia kultury	WY	30	2
F-FLZ.116	Filozofia społeczna	WY	30	3
F-FLZ.117	Filozofia sztuki	WY	30	3
F-FLZ.118	Retoryka	WY	30	2
F-FLZ.174	Filozofia przyrody	WY	30	4
F-FLZ.175	Filozofia języka	WY	30	3
F-FLZ.146	Współczesne koncepcje świadomości	WY	30	3
F-FLZ.147	Współczesne teorie działania	WY	30	3
F-FLZ.151	Aksjologia	WY	30	3

F-FLZ.173	Filozofia nauki	WY	30	2
F-FLZ.152	Filozofia Wschodu	WY	30	3
F-FLZ.153	Kultura ponowoczesna	WY	30	2
F-FLZ.154	Współczesna myśl religijna i ateistyczna	WY	30	2
F-FLZ.148	Seminarium magisterskie	SM	90	12
F-FLZ.170	Proseminaria		180	18
	Zajęcia fakultatywne	KW	270	27
	Liczba punktów za pracę dyplomową i jej obronę (egzamin dyplomowy)			15
	Razem:		930	107

UMCS
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ